Portocalele nu sunt singurele fructe

Jeanette Winterson

Raftul Denisei

Colecție coordonată de

DENISA COMĂNESCU

Jeanette Winterson

PORTOCALELE NU SUNT SINGURELE FRUCTE

Traducere din engleză și note de
VALI FLORESCU

HUMANITAS fiction
2008

Pentru Gill Saunders și pisica Fang

„Când se folosesc fructe cu pielițe groase, suprafața trebuie spumuită cu grijă, altfel se va forma o mâzgă ce-i va da, atunci când va fi gata, un aspect neplăcut.”

Din *Rețete de marmeladă* de doamna Beeton

„Portocalele nu sunt singurele fructe.”

Nell Gwynn

GENEZA

Ca majoritatea oamenilor, am trăit multă vreme cu mama și tatăl meu. Tatei îi plăcea să se uite la lupte greco-romane la televizor, iar mamei îi plăcea să se ia la trântă; n-avea importanță cu ce sau cu cine. Ea era persoana din colțul alb și cu asta basta.

În zilele cu vântul cel mai puternic, ea atârna la uscat cele mai mari cearșafuri. *Își dorea* ca mormonii să-i bată la ușă. Odată, de alegeri, a pus fotografia unui candidat conservator în geam, într-un oraș industrial, predominant laburist.

Nu auzise în viața ei de sentimente tulburi. Lumea se împărțea în prieteni și dușmani.

Dușmanii erau:	Satana (în multiplele-i înfățișări) Vecinii de alături Sexul (în multiplele-i înfățișări) Trântorii
Prietenii erau:	Dumnezeu Câinele nostru Tanti Madge Romanele lui Charlotte Brontë Insecticidele

și, la început, și eu. Fusesem adusă pentru a mă alătura ei ca parteneră în meciul de lupte greco-romane pe echipe dintre ea și Restul Lumii. Avea o atitudine plină de mister în privința facerii copiilor; nu era vorba că n-ar fi putut avea, ci că nu voia să aibă. Era foarte supărată că Fecioara Maria i-o luase înainte. Așa că a ales opțiunea imediat următoare și a făcut demersuri să i se încredințeze un copil găsit. Acela am fost eu.

Nu țin minte nici o clipă în care să nu fi știut că sunt o ființă aparte. Nu aveam Magi, întrucât ea nu credea că există cu adevărat bărbați înțelepți, însă aveam oi. Într-una dintre cele mai vechi amintiri ale mele, stau de Paște pe o oaie, în timp ce ea îmi spune povestea Mielului Sacrificat. Duminica următoare, îl mâncam cu cartofi.

Duminica e ziua Domnului, cea mai însemnată zi a săptămânii; acasă, aveam un radio cu pickup, cu o fațadă impresionantă de mahon și un buton grăsan de bachelită, cu care să te joci până găsești posturile. De regulă, ascultam Light Programme[1], însă duminica ascultam întotdeauna World Service, în așa fel încât mama să poată fi în permanență la curent cu activitățile misionarilor. Harta Misionarilor era foarte frumoasă. Pe față avea toate țările, iar pe spate, o diagramă care îți spunea despre Triburi și Ciudățeniile lor. Favoritul meu era numărul 16, *Buzulii din Carpați.* Aceștia credeau că, dacă un șoarece dă peste părul pe care ți l-ai tăiat și-și face un cuib din el, te doare capul. Dacă acel cuib era destul de mare, puteai chiar să și înnebunești. După știința mea, încă nu-i vizitase nici un misionar.

Duminica, mama se trezea devreme și nu lăsa pe nimeni să intre în salon până la ora zece. Era locul ei de rugăciune și meditație. Întotdeauna se ruga în picioare, din cauza genunchilor, așa cum Bonaparte dădea întotdeauna ordine de pe cal, din cauza staturii sale. Sunt convinsă că relația pe care mama o avea cu Dumnezeu era foarte strâns legată de poziția ei. Era dedicată trup și suflet Vechiului Testament. Nu se regăsea câtuși de puțin în mielul pascal cel blând, ea era acolo, cu toată ființa alături de proroci, și adesea, când urgiile cerului nu se abăteau asupra celor ce meritau, o găseai

---

[1] Post de radio din rețeaua BBC, inaugurat la 29 iulie 1945, care difuza muzică și emisiuni de divertisment. A funcționat până în 1967.

bosumflată sub copaci. Destul de des însă, ele se pogorau asupra păcătoșilor, din voia Domnului ori a ei, nu știu să spun.

Întotdeauna se ruga în exact același mod. În primul rând, îi mulțumea lui Dumnezeu că trăise să mai apuce o nouă zi, apoi îi mulțumea lui Dumnezeu că se milostivise de lume încă o dată. Apoi vorbea despre dușmanii ei, ceea ce echivala, practic, cu un catehism.

În clipa în care cuvintele „Mă voi răzbuna, spuse Domnul" răsunau prin perete în bucătărie, puneam ceainicul pe foc. Cât fierbea apa și se făcea ceaiul, ea se ocupa de ultimul punct de pe ordinea de zi, lista celor suferinzi. Era cât se poate de punctuală. Eu puneam laptele în ceașcă, ea intra, lua o gură mare de ceai și rostea una dintre următoarele trei propoziții.

— Domnul e bun (privind cu ochi de oțel spre curtea din spate).

— Ce fel de ceai e ăsta? (privind cu ochi de oțel spre mine).

— Cine a fost cel mai bătrân om din Biblie?

Numărul 3 avea, firește, mai multe variații, însă întotdeauna era o întrebare legată de Biblie. La biserică se țineau o sumedenie de concursuri legate de Biblie și mamei îi plăcea să câștig. Dacă știam răspunsul, îmi mai punea o întrebare, dacă nu, se supăra, din fericire nu pentru mult timp, fiindcă trebuia să ascultăm World Service. Era mereu la fel; ne așezam una de-o parte a radioului, una de cealaltă, ea cu ceaiul, eu cu un blocnotes și un creion; în fața noastră se afla Harta Misionarilor. Glasul îndepărtat ce venea dinspre difuzorul central al aparatului ne dădea vești despre activități, convertiți și probleme. La final, ți se cerea să-ți spui și tu RUGĂCIUNILE TALE. Trebuia să notez totul, ca mama să-și prezinte raportul la biserică în acea seară. Ea era Secretara Misionarilor. Raportul Misionarilor era un adevărat calvar pentru mine, fiindcă masa noastră de prânz depindea foarte mult de el. Dacă treburile mergeau bine, nu murea nimeni și aveam mulți convertiți, mama ne pregătea o mâncare cu carne. Dacă cei Fără-de-

Dumnezeu se dovediseră nu doar încăpățânați, ci și criminali, mama își petrecea restul dimineții ascultând *Pasajele Religioase Selectate de Jim Reeves* și trebuia să ne mulțumim cu ouă fierte și soldăței din pâine prăjită. Soțul ei era un om care se mulțumea cu puțin, însă știam că asta îl deprimă. Ar fi gătit el însuși, dacă mama n-ar fi fost pe deplin convinsă că ea este unica persoană din casă în stare să deosebească o cratiță de un pian. Din punctul nostru de vedere, se înșela, însă din punctul ei de vedere avea dreptate și ăsta era unicul adevăr care conta.

Reușeam, cumva, să trecem cu bine de aceste dimineți, și după-amiaza, ea și cu mine scoteam câinele afară să-l plimbăm, în timp ce tata curăța toți pantofii.

— Îți dai seama imediat ce hram poartă cineva după pantofi, spunea mama. Uită-te la Vecinii de Alături.

— Băutură, spunea mama cu tristețe în timp ce treceam pe lângă casa lor. E singurul lucru pe care-l cumpără din Maxi Ball's Catalogue Seconds. Diavolul însuși e un bețiv (uneori, mama reinventa teologia).

Maxi Ball era un depozit, unde se vindeau haine ieftine, care ți se rupeau când ți-era lumea mai dragă și miroseau a clei industrial. Cei disperați, cei indolenți, cei mai amărâți se războiau unii cu alții sâmbăta dimineața pentru a strânge tot ce se putea și a se certa pentru preț. Mama prefera să facă foamea decât să fie văzută la Maxi Ball. Îmi transmisese și mie groaza ei de acest loc. Dat fiind că atât de mulți dintre cunoscuții noștri se duceau acolo, nu era prea corect din partea ei, însă corectitudinea nu fusese niciodată punctul ei forte; iubea și ura, iar Maxi Ball era pe lista lucrurilor pe care le ura din tot sufletul. Odată, iarna, fusese nevoită să se ducă să-și cumpere de acolo un corset și, chiar în mijlocul slujbei de împărtășanie, chiar în acea duminică, îi alunecase din el o balenă, care o împunsese în stomac. O oră întreagă nu putuse face nimic

decât să rabde. Când am ajuns acasă, a rupt corsetul și a folosit balenele ca să-și sprijine cu ele florile de năprasnică, în afară de una singură, pe care mi-a dat-o mie. Încă o mai am și, ori de câte ori îmi vine să fușeresc ceva, mă gândesc la balenă și-mi vine mintea la cap.

Mama și cu mine ne plimbam spre dealul din capătul străzii noastre. Locuiam într-un oraș furat de la văile din jur, un loc înghesuit, plin de coșuri și prăvălii și case spate-în-spate, lipsite de grădini. Eram înconjurați de dealuri, iar al nostru se întindea până la Penini, presărat din loc în loc cu câte o fermă sau vreo relicvă de război. Mai demult erau o groază de tancuri vechi, însă primăria le-a luat și le-a dus în altă parte. Orașul era o pată durdulie, iar străzile se pierdeau în verdeața colinelor. Casa noastră se afla aproape în capătul unei străzi lungi, ce se pierdea în zare. O stradă în pantă, cu drum pietruit. Când te urci în vârful dealului și te uiți în jos vezi totul, de parc-ai fi Isus în Slava Sa, doar că nu e o priveliște prea plăcută. În dreapta era viaductul și, dincolo de viaduct, moșia lui Ellison, unde se ținea târgul, o dată pe an. Aveam voie să mă duc numai dacă-i aduceam mamei niște măzăriche neagră[2]. Măzărichea neagră arată ca niște căcăreze de iepure și are un sos apos făcut din zeamă și terci țigănesc. Are un gust minunat. Țiganii făceau focul și găteau toată noaptea, iar mama din păcătoși nu îi scotea, însă în mare ne înțelegeam destul de bine. Ei se făceau că nu văd că le tot dispar merele trase în caramel și, uneori, dacă nu era lume și n-aveai destui bani, te lăsau chiar și să te dai o tură cu mașinuțele. Cei de teapa mea, de pe stradă, ne cam cafteam în jurul caravanelor cu cei fițoși, de pe bulevard. Fițoasele se duceau la Cercetașe și nu rămâneau la mesele de la școală.

---

[2] În engl. în orig. *black peas,* fel de mâncare tradițional din Lancashire, făcut din măzăriche neagră, pusă la macerat peste noapte și apoi fiartă la foc mic. Se găsește de regulă la târguri sau pe stradă, la tonetă, și se consumă dintr-un pahar, cu sare și oțet. Se poate servi rece sau caldă, în funcție de anotimp.

Odată, când tocmai îmi luam măzărichea neagră și voiam să mă duc acasă, țiganca cea bătrână m-a prins de mână. Am crezut c-o să mă muște. S-a uitat în palma mea și a pufnit în râs. „N-o să te măriți niciodată”, a zis, „nu ești făcută pentru asta, și n-o să ai niciodată stare.” Nu mi-a luat bani pe măzăriche și mi-a spus să fug repede acasă. Am fugit cât m-au ținut picioarele, încercând să înțeleg ce-a vrut să spună. Oricum, nu mă gândisem niciodată să mă mărit. Cunoșteam două femei care nu aveau soț; însă ele erau totuși bătrâne, la fel de bătrâne ca mama mea. Se ocupau de prăvălia de ziare și uneori, în câte o miercuri, îmi dădeau odată cu benzile desenate și câte o acadea de banane. Îmi plăceau foarte mult și îi vorbeam foarte mult mamei despre ele. Într-o zi, m-au întrebat dacă aș vrea să merg cu ele la mare. Am alergat acasă, am spus vestea dintr-o răsuflare și tocmai îmi goleam pușculița ca să-mi cumpăr o lopățică nouă, când mama a spus, ferm și definitiv, nu. N-am priceput de ce nu, iar ea n-a vrut să-mi explice. Nici măcar n-a vrut să mă lase să mă duc înapoi și să le spun că nu pot să vin. După care mi-a anulat abonamentul la benzi desenate și mi-a spus să mi le iau de la altă prăvălie, aflată mult mai departe. Mi-a părut rău. La Grimsby nu primeam niciodată acadea de banane. Două săptămâni mai târziu, am auzit-o povestindu-i despre asta doamnei White. I-a spus că au înclinații nenaturale. Am crezut că vrea să spună că pun chimicale în dulciuri.

Mama și cu mine urcam și tot urcam până când orașul rămânea departe, la poale, și ajungeam la piatra memorială din vârf. Vântul era atât de puternic aici mereu, că mama trebuia să-și prindă pălăria cu și mai multe agrafe. De obicei purta batic, însă nu și duminica. Ne așezam pe postament și ea îi mulțumea Domnului că am reușit să urcăm. Apoi începea să filozofeze despre lume, despre nesăbuința popoarelor și despre mânia inevitabilă a Domnului. După asta, îmi spunea o poveste despre un om curajos, care

dispreţuia bucuriile trupului şi a ales, în schimb, să-l slujească pe Domnul…

Apoi urma povestea „coşarului convertit”, un degenerat la fel de negru pe dinăuntru ca şi pe dinafară, dedat patimii beţiei şi viciului, care îl descoperise într-o zi, pe neaşteptate, pe Domnul, în timp ce curăţa un coş. Acesta rămăsese înăuntrul coşului atât de mult timp, în stare de prostraţie, încât prietenii lui crezuseră că a leşinat acolo. După mult chin, au reuşit să-l convingă să iasă; chipul, au afirmat ei, care abia i se vedea de funingine, îi strălucea de parcă ar fi fost un înger. A început să conducă Şcoala de Duminică şi a murit după un timp, sortit gloriei celei veşnice. Mai erau mulţi alţii; mie îmi plăcea în special „Uriaşul Aleluia”, un monstru al naturii, de doi metri patruzeci, redus la unu nouăzeci prin rugăciunile credincioşilor.

Din când în când, mamei îi plăcea să-mi spună istoria propriei ei convertiri; era foarte romantică. Câteodată cred că, dacă Mills şi Boon[3] şi-ar revizui măcar un pic politica editorială, mama mea ar fi un star.

Într-o noapte, intrase din greşeală în Cruciada Gloriei a Pastorului Spratt. Aceasta se desfăşura într-un cort instalat pe un teren pustiu şi în fiecare seară Pastorul Spratt vorbea despre soarta celor osândiţi şi săvârşea vindecări miraculoase. Era foarte impresionant. Mama zicea că arată ca Errol Flynn, doar că e sfânt. O groază de femei l-au găsit pe Domnul în săptămâna aceea. O parte din carisma Pastorului Spratt izvora din perioada pe care o petrecuse ca director de publicitate la Rathbone Wrought Iron. Ştia totul despre momeală. „Nu e nimic rău în a momi”, a spus, atunci când *Chronicle* l-a întrebat cu oarecare cinism de ce le dă ghivece cu plante noilor convertiţi. „Suntem trimişi aici să fim Pescari de Oameni.” Când mama a auzit chemarea, a primit un exemplar din

---

[3] Editură britanică specializată în romane de dragoste ieftine, parte a Harlequin Mill & Boon Limited, filială a Harlequin Enterprises Ltd, lider al pieţei de profil.

Psalmi și a fost rugată să aleagă între un cactus de Crăciun (neînflorit) și un crin. A ales crinul. Când s-a dus și tata, seara următoare, ea i-a spus să aibă grijă să aleagă cactusul, însă în clipa în care a ajuns el în față, aceștia se terminaseră. „Nu știe deloc să se impună”, zicea ea adesea și, după o mică pauză, adăuga „Domnul să-l binecuvânteze”.

Pastorul Spratt a venit să locuiască la ei tot restul timpului pe care-l avea de petrecut acolo alături de Cruciada Gloriei, ocazie cu care mama și-a descoperit interesul nețărmurit pentru munca misionarilor. Pastorul însuși își petrecuse cea mai mare parte a vieții în junglă și alte locuri fierbinți, convertindu-i pe păgâni. Avem o fotografie cu el înconjurat de negri cu sulițe. Mama o ține lângă pat. Mama mea seamănă mult cu William Blake; are viziuni și vise și nu e întotdeauna în stare să distingă un cap de purice de un rege. Din fericire, nu știe să picteze.

Într-o noapte, a ieșit să se plimbe și s-a gândit la viața ei și la lucrurile care s-ar putea întâmpla. S-a gândit la ceea ce n-ar putea fi niciodată. Unchiul ei fusese actor. „Un Hamlet extraordinar”, a scris *Chronicle.*

Însă zdrențele și panglicile devin ani, apoi anii se duc și ei. Unchiul Will murise sărac lipit, tinerețea ei se ofilise, iar oamenii nu erau amabili. Îi plăcea să vorbească franțuzește și să cânte la pian, însă ce însemnătate mai au aceste lucruri?

*

A fost odată ca niciodată o prințesă frumoasă și deșteaptă, atât de sensibilă încât moartea unei molii o putea întrista săptămâni în șir. Familia ei nu știa ce e de făcut. Sfetnicii își frângeau mâinile, înțelepții clătinau din cap, regi curajoși plecau nemulțumiți. Lucrurile au continuat astfel vreme de mulți ani, până când, într-o

zi, în timp ce se plimba prin pădure, prințesa a ajuns la coliba unei bătrâne gheboase, care cunoștea secretele vrăjitoriei. Acea făptură împovărată de ani a simțit în prințesă o femeie duduind de energie și spirit de inițiativă.

— Draga mea, a zis, ești în pericol de a te arde la focul propriei tale flăcări.

Gheboasa i-a spus prințesei că e bătrână și își dorește să moară, însă nu poate din pricina numeroaselor sale responsabilități. Avea în grijă un sătuc cu oameni gospodari, cărora le folosea drept sfătuitoare și prietenă. Ar dori, oare, prințesa să-i preia sarcinile? Atribuțiile sale ar fi:

1) Să mulgă caprele
2) Să educe lumea
3) Să compună cântece pentru serbare

Pentru aceasta, urma să se slujească de un taburet cu trei picioare și de toate cărțile cocoșatei. Și, în primul și în primul rând, de un acordeon, un instrument străvechi, cu patru octave. Prințesa a fost de acord să rămână și a dat uitării palatul și moliile. Bătrâna i-a mulțumit și a murit pe loc.

*

În timpul plimbării din noaptea aceea, mama mea a visat un vis care a rămas treaz și a doua zi. O să facă rost de un copil, o să-l educe, o să-l facă om, după care o să-l încredințeze Domnului:

un copil misionar,
un slujitor al Domnului,
o binecuvântare.

Și așa s-a făcut că, într-o zi, puțin mai târziu, a pornit pe urma unei stele, iar aceasta s-a oprit deasupra unui orfelinat, iar în acel loc se afla un pătuț, iar în acel pătuț, un copil. Un copil cu mult prea mult păr.

A zis: „Acest copil este al meu, de la Domnul”.

A luat copilul și copilul a plâns, vreme de șapte zile și șapte nopți, de spaimă și de necunoaștere. Mama i-a cântat copilului și a înjunghiat diavolii. A înțeles cât de invidios este spiritul pe trup.

Un trup atât de cald și de moale.

Trupul ei acum, izvorât din mintea ei.

Viziunea ei.

Nu din zguduitura osului iliac, ci din apă și cuvânt.

Avea o scăpare, pentru mulți ani de-acum încolo.

*

Stăteam pe deal, și mama a zis: »Lumea asta e plină de păcate”.

Stăteam pe deal, și mama a zis: „Tu poți schimba lumea”.

*

Când am ajuns acasă, tata se uita la televizor. Era meciul dintre „Crusher Williams” și Jonney Stott, cel cu un singur ochi. Mama s-a înfuriat; întotdeauna acoperearn televizorul duminica. Aveam o față de masă cu FAPTELE VECHIULUI TESTAMENT, pe care ne-o dăduse un bărbat ce vindea nimicuri din casă-n casă. Era foarte impresionantă și o țineam într-un sertar special, în care nu se mai afla decât o bucată de sticlă Tiffany[4] și un pergament din Liban. Nu

---

[4] Sticlă colorată sau cu irizații, foarte populară la începutul secolului al XX-lea, folosită la vaze sau abajururi.

știu de ce păstram pergamentul. Crezusem că e o bucățică din Vechiul Testament, dar era contractul de arendare a unei stâne. Tata nici măcar nu se obosise să împăturească fața de masă, și, când m-am uitat la țesătura adunată cocoloș, l-am văzut pe „Moise primind Cele Zece Porunci” pe o cută mototolită. „O să iasă cu scandal”, m-am gândit și mi-am anunțat intenția de a mă duce la Armata Salvării pentru o lecție de tamburină.

Bietul tata, niciodată nu s-a priceput să facă lucrurile cum trebuie.

În seara aceea, la biserică, am avut un orator aflat în vizită, Pastorul Finch, din Stockport. Era expert în diavoli și ne-a ținut o predică înspăimântătoare despre cât de ușor este să fii posedat de diavol. După aceea, cu toții ne-am simțit stânjeniți. Doamna White a spus că ea crede că e posibil ca vecinii ei de alături să fie posedați, dat fiind că au toate semnele. Pastorul Finch a spus că posedații se lasă pradă unor furii incontrolabile, izbucnesc în râsete sălbatice din senin și sunt întotdeauna, dar întotdeauna, foarte vicleni. Diavolul însuși, ne-a reamintit, poate apărea drept un înger de lumină.

După slujbă, pregătisem un banchet; mama făcuse douăzeci de șarlote și mormanul ei obișnuit de sendvișuri cu brânză și ceapă.

— Întotdeauna poți să-ți dai seama dacă o femeie e bună la suflet, după sendvișurile ei, a declarat Pastorul Finch.

Mama s-a îmbujorat.

Apoi el s-a întors spre mine și a spus:

— Câți ani ani, fetițo?

— Șapte, am răspuns.

— A, șapte, a murmurat el. Ce binecuvântare, cele șapte zile ale creației, cele șapte brațe ale sfeșnicului, cele șapte peceți.

(Șapte peceți? Încă nu ajunsesem la Apocalipsă cu lectura mea atent îndrumată și am crezut că se referă la cine știe ce amfibieni pe care nu-i băgasem în seamă. Le-am căutat săptămâni întregi, pentru eventualitatea în care vor apărea în vreo întrebare la concurs.)

— Da, a continuat el, cât de binecuvântată, apoi pe frunte i-au apărut cute de îngrijorare. Însă cât de blestemată.

Imediat ce a rostit acest cuvânt, pumnul lui a izbit masa și a catapultat un sendviș cu brânză drept în sacul de donații; am văzut asta cu ochii mei, însă eram atât de șocată, încât am uitat să spun cuiva. L-au găsit acolo o săptămână mai târziu, după adunarea enoriașelor. Toți cei din jurul mesei au amuțit, cu excepția doamnei Rothwell, care era surdă bocnă și lihnită de foame.

— Diavolul se poate întoarce DE ȘAPTE ORI.

Și-a rotit ochii în jurul mesei. (Scârșt, s-a auzit lingura doamnei Rothwell.)

— DE ȘAPTE ORI.

(„Vrea cineva bucata asta de prăjitură?” a întrebat doamna Rothwell.)

— Cel mai bun poate deveni cel mai rău - aici, m-a luat de mână acest prunc inocent, acest vlăstar al Domnului.

— Bine, o s-o mănânc eu atunci, a anunțat doamna Rothwell.

Pastorul Finch s-a uitat la ea furibund, însă nu era el omul care să se lase descumpănit atât de ușor.

— Acest crin, atât de fraged, se poate preschimba oricând într-un lăcaș al diavolului.

— Ei, hai c-ai luat-o un pic razna, Roy, a spus doamna Finch, agitată.

— Nu mă întrerupe, Grace, a spus el apăsat, am vrut doar să dau un exemplu. Domnul mi-a dat șansa de a face asta, și ceea ce Domnul mi-a dat nu trebuie irosit.

— Se cunosc cazuri când în inima sfinților celor mai sfinți a intrat răul. Și cu atât mai mult i se poate întâmpla acest lucru unei femei, dar și mai ușor este să i se întâmple unui copil. Părinți, supravegheați-vă cu băgare de seamă copiii și fiți foarte atenți la

orice semn. Soți, supravegheați-vă soțiile. Binecuvântat fie numele Domnului.

Mi-a dat drumul la mână, care era acum boțită toată și umedă.

Și-a șters-o pe a lui de cracul pantalonilor.

— N-ar trebui să te sforțezi atât, Roy, a zis doamna Finch, ia o șarlotă, am pus sherry în ea.

M-am simțit destul de aiurea, așa că m-am dus în camera în care se ținea Școala de Duminică. Acolo era un Fuzzy Felt[5] din care îmi puteam face scene din Biblie, și tocmai mă bucuram să rescriu povestea lui Daniel în groapa cu lei, când a apărut Pastorul Finch. Mi-am pus mâinile în buzunare și m-am uitat la linoleum.

— Fetițo, a început el, apoi a zărit jocul.

— Ce-i asta?

— Daniel, am răspuns.

— Dar nu e bine, a zis, îngrozit. Tu nu știi că Daniel a reușit să scape? La tine, e înghițit de lei.

— Îmi pare rău, am răspuns, luându-mi cea mai drăguță și binecuvântată față posibilă. Am vrut să-l fac pe Iona cu balena, dar Fuzzy Felt nu face și balene.

— Parc-ai zis că e Daniel. M-a privit bănuitor.

— M-am încurcat.

A zâmbit.

— Hai să le punem cum trebuie, da?

Și a rearanjat leii într-un colț, și pe Daniel în celălalt.

— Și Nabucodonosor? Hai să continuăm cu scena Mirării din Zori.

A început să scotocească prin cutie, căutând un rege.

---

[5] Joc pentru copii foarte popular în anii ‘50 în Anglia, constând într-un panou pe care se fixează diverse forme din fetru (siluete, animale, clădiri, vehicule etc.), pentru a crea diferite imagini.

„Nici o șansă”, m-am gândit, Susan Green vomitase pe tabloul celor trei Magi de Crăciun, și într-un joc nu primești decât trei regi.

L-am lăsat în plata lui. Când m-am întors în hol, cineva m-a întrebat dacă l-am văzut pe Pastorul Finch.

— E în camera unde se ține Școala de Duminică, se joacă Fuzzy Felt, am răspuns.

— Nu fi obraznică, Jeanette, a spus vocea.

Era domnișoara Jewsbury; mereu vorbea așa, cred că din cauză că preda oboiul. Îți face ceva la gură.

— E timpul să plecăm, a spus mama. Cred că te-ai distrat suficient pentru ziua de azi.

E ciudat ce lucruri consideră unii că sunt distractive.

Am pornit spre casă cu mama, Alice și May („Pentru tine, tanti Alice, tanti May”). Eu am rămas în urmă, gândându-mă la Pastorul Finch și la cât de groaznic era. Avea dinții ieșiți în afară, glasul pițigăiat, deși încerca să și-l coboare pe cât posibil și să fie sobru. Biata doamna Finch. Oare cum trăia cu el? Atunci mi-am amintit ce mi-a zis țiganca. „N-o să te măriți niciodată.” Poate că, la urma urmei, nu era un lucru chiar atât de rău. Am mers spre casă prin zona industrială. Aici locuiau cei mai amărâți dintre amărâți, legați pe viață de filatură. Erau sute de copii și de câini costelivi. Aici locuiseră pe vremuri și Vecinii de Alături, chiar lângă fabrica de clei, însă verișoara lor sau altcineva le lăsase o casă, chiar lângă noi. „Lucrarea Satanei, ascultă-mă pe mine”, zisese mama, care era întotdeauna convinsă că aceste lucruri ne sunt trimise ca să ne pună la încercare.

*

Nu aveam voie să mă duc în zona fabricilor singură și, în noaptea aceea, în clipa în care a început ploaia, am fost sigură că înțeleg și

din ce motiv. Dacă diavolii locuiau undeva, aici locuiau. Am trecut pe lângă prăvălia care vindea zgărdițe de purici și otrăvuri. Se numea Arkwright's For Vermin; fusesem înăuntru o dată, când avuseserăm invazie de gândaci de bucătărie. Doamna Arkwright se afla înăuntru și tocmai număra banii; când am trecut pe lângă prăvălie, a zărit-o pe May și a strigat la ea să intre. Mama n-a fost prea încântată, însă m-a împins înăuntru, înaintea tuturor, murmurând ceva despre Isus și cei care strâng impozitele și păcătoși.

— Unde-ai fost, May? a întrebat doamna Arkwright, ștergându-se pe o cârpă de vase. Nu te-am mai văzut de o lună.

— Am fost la Blackpool.

— Aha, asta înseamnă că te-ai îmbogățit, așa-i?

— Fusei la ăia la Bingo[6] al lor, de trei ori.

— Ei, lasă-mă.

Doamna Arkwright era deopotrivă admirativă și țâfnoasă.

Au mai ținut-o așa o vreme, cu doamna Arkwright plângându-se că nu prea merge treaba, că va trebui să închidă prăvălia, că nu se mai fac bani din insecticide.

— Să sperăm că o s-avem o vară foarte caldă, care o să le scoată afară.

Mama era cu mintea în altă parte.

— Vă aduceți aminte de valul de căldură de acum doi ani? Ooo, ce bine mi-a mers atunci! Gândaci de bucătărie, carcalaci, șobolani, tot ce vrei, le-am venit de hac la toți. Nu, acum nici nu se compară.

Am păstrat câteva clipe de tăcere respectuoasă, apoi mama a tușit și a zis că ar cam trebui să mergem.

— Uite, poftim, a zis doamna Arkwright, ia d'aici-șa pentru fătucă.

---

[6] *Bingo* (Marea Britanie) sau *Housie* (Noua Zeelandă și Australia), joc diferit de Bingo-ul american.

La mine se referea și a început să scormonească undeva în jur, în spatele tejghelei, de unde a scos câteva cutiuțe metalice de diferite forme.

— Poa’ să-și țină jucureile în ele, a explicat.

— ’si, am zis și am zâmbit.

— Ei, da’ știi că e fată bună asta mica, a spus zâmbindu-mi și, ștergându-și mâna apăsat pe mâna mea, ne-a condus afară din prăvălie.

— Uite ce am, May.

Le-am ridicat să i le arăt.

— Tanti May, a sărit imediat mama.

May le-a examinat împreună cu mine.

— „Silver fish”, a citit. „Turnați din belșug în spatele chiuvetelor, al toaletelor și al altor locuri umede.” A, foarte drăguț. Ia uite-o și pe-astalaltă: „Păduchi, purici etc. Eficiență garantată sau banii înapoi”.

În cele din urmă am ajuns acasă, noapte bună, May, noapte bună, Alice, Doamne binecuvântează. Tata se culcase deja, fiindcă se trezea devreme. Mama n-avea să se culce decât abia peste câteva ore.

De când îi știu, mama s-a culcat la ora patru dimineața, iar tata s-a trezit la cinci. Într-un fel, era un lucru drăguț, fiindcă însemna că pot să cobor în miezul nopții și să nu fiu singură. Adesea, mâncam amândouă ouă cu costiță, și ea-mi citea puțin din Biblie.

*

Într-un fel, pot spune că așa mi-am început educația: ea m-a învățat să citesc din Deuteronom și mi-a spus totul despre viețile sfinților, cum că aceștia au fost de fapt niște oameni stricați la suflet și stăpâniți de patimi ce nu pot fi pomenite. Că nu sunt demni de a fi

venerați; aceasta era încă una din ereziile bisericii catolice, iar eu nu trebuia să mă las indusă în eroare de vorba dulce a preoților.

— Dar eu nu văd niciodată preoți.

— Mottoul unei fete este FII PREGĂTITĂ.

Am învățat că plouă atunci când norii se ciocnesc de o clădire înaltă, cum ar fi o turlă de biserică, ori o catedrală; impactul îi găurește, și toți cei de dedesubt sunt udați. De aceea, pe vremuri, atunci când doar clădirile înalte erau considerate sfinte, oamenii ziceau că sfințenia merge mână în mână cu curățenia. Cu cât mai sfânt era orașul tău, cu atâta clădirile tale erau mai înalte și aveai parte de mai multă ploaie.

— De-asta sunt atât de uscate toate locurile alea păgâne, mi-a explicat mama, după care a rămas cu privirea pierdută în zare și i-a tremurat creionul. Bietul Pastor Spratt.

Am descoperit că toate lucrurile din natură sunt un simbol al Măreței Lupte dintre bine și rău.

— Să luăm, de pildă, mamba, a zis mama. Pe distanțe scurte, acest șarpe poate întrece un cal. Și mi-a desenat o cursă pe o foaie de hârtie. Voia să spună că, pe termen scurt, răul poate învinge, însă niciodată nu va învinge pe termen lung. Eram foarte bucuroase și am cântat imnul nostru preferat, *Nu ceda ispitei.*

Am rugat-o pe mama să mă învețe franceză, însă ea s-a întunecat la față și mi-a spus că nu poate.

— De ce?

— Din asta era să mi se tragă pieirea.

— Cum adică? am stăruit, ori de câte ori am putut.

Însă ea se mulțumea să dea din cap și să murmure ceva despre faptul că sunt prea tânără, că o să aflu foarte curând că nu e ceva plăcut.

— Într-o zi, a spus în cele din urmă, am să-ți spun despre Pierre, apoi a dat drumul la radio și m-a ingorat atât de mult timp, încât m-am dus înapoi la culcare.

Adesea, începea să-mi spună o poveste, apoi, când ajungea în miezul ei, trecea la altceva, așa că n-am aflat niciodată ce s-a întâmplat cu Paradisul Terestru după ce n-a mai fost pe coasta Indiei și m-am blocat la „șase ori șapte face patruzeci și doi" vreme de aproape o săptămână.

— De ce nu mă duc la scoală? am întrebat-o.

Eram curioasă în legătură cu școala, fiindcă mama îi spunea mereu Tărâmul Educației. Nu știam ce vrea să spună, dar știam că e un lucru rău, ca Pasiunile Nenaturale. „Te vor duce pe căi greșite," era singurul răspuns pe care îl primeam.

Mă gândeam la asta la toaletă. Era afară și uram faptul că trebuia să ies în timpul nopții, din cauza păianjenilor care veneau dinspre șopronul cu cărbuni. Tata și cu mine eram mai tot timpul la toaletă când ne căutai, eu stând pe mâini, iar el în picioare, bănuiam. Mama se supăra foarte tare.

— Hai odată, n-are de ce să dureze atâta.

Însă era singurul loc în care te puteai duce. Împărțeam toți trei același dormitor, fiindcă mama construia o baie în partea din spate și, dacă punea și un perete despărțitor, o cămăruță pentru mine. Însă lucra foarte încet, pentru că, spunea ea, avea multe pe cap. Uneori, doamna White venea s-o ajute să pregătească mortarul, însă până la urmă sfârșeau întotdeauna ascultând Johnny Cash sau scriind o nouă foiță volantă despre Baptism prin Botez Total. În cele din urmă, a terminat, însă avea să mai dureze încă trei ani.

Între timp, lecțiile mele continuau. Am aflat despre horticultură și dăunătorii de grădină prin intermediul cataloagelor de semințe și insecticide ale mamei și mi-am dezvoltat treptat o înțelegere a Procesului Istoric prin intermediul profețiilor din Apocalipsă și al

unei reviste intitulate *Adevărul adevărat,* pe care mama o primea în fiecare săptămână.

— În mijlocul nostru s-a pogorât din nou Ilie, a declarat ea.

Și așa am învățat să interpretez semnele și minunile pe care necredinciosul era posibil să nu le priceapă niciodată.

— O să-ți fie de folos atunci când ai să pleci în lume să faci muncă de misionar, mi-a amintit.

Apoi, într-o dimineață, când ne treziserăm devreme pentru a-l asculta pe Ivan Popov de dincolo de Cortina de Fier, în cutia noastră poștală a căzut cu zgomot un plic durduliu și cafeniu. Mama a crezut că sunt scrisori de mulțumire din partea celor ce participaseră la cruciada noastră de Vindecare a celor Bolnavi, de la primărie. L-a deschis și i-a căzut fața.

— Ce e? am întrebat-o.

— Ceva legat de tine.

— Ce-i cu mine?

— Trebuie să te trimit la școală.

M-am dus glonț la toaletă și m-am sprijinit pe coate; Tărâmul Educației, în sfârșit.

EXODUL

— De ce vrei să mă duc? am întrebat-o cu o noapte înainte.

— Pentru că, dacă nu te duci, va trebui să mă duc eu la închisoare. A ridicat cuțitul. Câte felii vrei?

— Două, am zis. Cu ce sunt?

— Mâncare de vacă[7], și zi mersi.

— Dar, dacă te duci la închisoare, o să stai cât o să stai și-o să-ți dea drumul. Sfântul Paul era închis întruna.

— Știu asta (tăia pâinea cu gesturi ferme, să nu lasă nici un pic din pasta de la mijloc)… dar vecinii n-o știu. Mănâncă și taci.

A împins farfuria în fața mea. Arăta oribil.

— Da' de ce nu putem mânca niște cartofi prăjiți?

— Fiindcă n-am timp să fac cartofi prăjiți. Trebuie să-mi fac o baie la picioare, să-ți calc vesta, și nici măcar n-am început să-mi fac lista de rugăciune. Și-n plus, nici nu avem cartofi.

M-am dus în sufragerie, căutând ceva de făcut. Am auzit-o pe mama cum dă drumul radioului din bucătărie.

---

[7] În engl. în orig. *potted beef,* rețetă tradițională de mâncare făcută să reziste până la o săptămână chiar și fără frigider, cu carne tocată fiartă în prealabil, unt, sare, piper măcinat, boia și nucșoară.

— Iar acum, a zis o voce, urmează un program despre viața de familie a melcului.

Mama a început să țipe.

— Ai auzit? m-a întrebat, și și-a băgat capul pe ușa de la bucătărie. Viața de familie a melcilor, e o rușine, e ca și cum ai spune că ne tragem din maimuțe.

M-am gândit la asta. Domnul și doamna Melc acasă, într-o noapte umedă de miercuri; domnul Melc moțăind, doamna Melc citind o carte despre copiii dificili. *„Sunt atât de îngrijorată, domnule doctor. E foarte tăcut și nu vrea să iasă din cochilie*."

— Nu, mamă, am răspuns, nu e deloc așa.

Însă ea nu era acolo să mă audă. Se întorsese în bucătărie și o auzeam bodogănind pentru sine printre pârâielile aparatului, în timp ce căuta World Service. M-am dus după ea.

— Diavolul se află în lume, însă nu și în casa asta, a zis și și-a fixat privirea asupra chipului Domnului, atârnat deasupra aragazului. Era o lucrare în acuarelă, pătrată, cu latura de vreo douăzeci și ceva de centimetri, pictată de Pastorul Spratt pentru mama, înainte să plece cu Cruciada Gloriei în Wigan și Africa.

Se numea *Domnul dând de mâncare păsărelelor,* și mama îl pusese deasupra aragazului fiindcă aici își petrecea majoritatea timpului, pregătind diverse mâncăruri pentru cei credincioși. Acum era într-o stare destul de deplorabilă, iar Domnul avea o picățică de ou pe un picior, însă nu voiam s-o atingem, ca să nu îi dăm jos și vopseaua.

— M-am săturat, a zis ea. Du-te.

Și a închis iar ușa de la bucătărie și a oprit radioul. Am auzit-o lălăind *Glorious Things of Thee Are Spoken*[8].

„Foarte bine, dacă așa vrei", m-am gândit.

Și asta a fost tot.

---

[8] *Lucruri pline de slavă au fost spuse despre Tine, cetate a lui Dumnezeu*, imn religios pornind de la Psalmul 87:3, pe text de John Newton.

*

A doua zi dimineață a fost o agitație de nedescris. Mama m-a scos cu forța din pat, strigând la mine că e șapte și jumătate și că ea n-a închis un ochi, că tata a plecat la serviciu fără să mănânce. A turnat apa opărită din ceainic în chiuvetă.

— De ce nu te-ai dus la culcare? am întrebat-o.

— N-avea nici un rost, dacă tot trebuia să mă trezesc odată cu tine, peste trei ore.

A turnat niște apă rece peste cea fierbinte.

— Ai fi putut să te culci mai devreme, am sugerat, luptându-mă cu bluza de la pijama.

Mi-o făcuse o babă și avea gaura de la gât cât cea de la mânecă, așa că aveam mereu urechile roșii. La un moment dat, am făcut adenoidită și am fost surdă trei luni: dar nici asta n-a observat nimeni.

Într-o noapte, stăteam în pat, cugetând la gloria Domnului, când mi-am dat seama că viața a devenit foarte liniștită. Fusesem la biserică, așa cum făceam în fiecare zi, cântasem la fel de tare ca întotdeauna, însă o vreme mi se păruse că eu sunt singura care scoate sunete.

Presupusesem că asta înseamnă că mă aflu într-o stare de extaz, ceea ce nu era un lucru neobișnuit în biserica noastră, și mai târziu am aflat că și mama presupusese același lucru. Când May o întrebase de ce nu răspund nimănui, mama îi spusese: „E voia Domnului”.

— Cum adică e voia Domnului?

— Necunoscute sunt căile Sale, a declarat mama, și a luat-o la pas.

Și așa, fără ca eu să am habar, în biserica noastră s-a răspândit vestea că eu sunt în stare de extaz și nimeni nu trebuie să mi se adreseze.

— De ce crezi că s-a întâmplat asta? a vrut să știe doamna White.

— Păi, nu e deloc surprinzător, are șapte ani, mă-nțelegi. Aici, May a făcut o pauză de efect. E o cifră divină, lucruri ciudate se întâmplă în prezența cifrei șapte, uită-te la Elsie Norris.

*

Elsie Norris, „Elsie, Mărturie Vie", cum i se mai spunea, era o mare încurajare pentru biserica noastră. Ori de câte ori pastorul cerea o mărturie a bunăvoinței divine, Elsie sărea în picioare și striga:

— Să vă spun ce a făcut Domnul pentru mine în săptămâna asta.

Avusese nevoie de ouă, și Domnul îi trimisese ouă.

Avusese crampe la stomac, și Dumnezeu i le luase ca prin farmec.

Întotdeauna se ruga preț de două ore pe zi:

o dată dimineața la șapte

și o dată seara la șapte.

Pasiunea ei era numerologia și nu citea niciodată Scriptura fără să arunce în prealabil cu zarul, pentru a primi îndrumarea Celui de Sus. „Întâi dau cu zarul pentru capitol, pe urmă pentru paragraf", era vorba ei.

Cineva o întrebase odată ce face atunci când cărțile Bibliei au mai mult de șase capitole.

— Am metodele mele, a zis ea înțepată, așa cum și Domnul le are pe ale Lui.

Îmi plăcea mult de ea, fiindcă avea lucruri foarte interesante în casă. Avea o orgă la care trebuia să pedalezi dacă voiai să cânte. Ori

de câte ori mă duceam la ea, îmi cânta *Lead Kindly Light* [9]. Ea era la clape, iar eu apăsam pe pedale, fiindcă avea astm. Colecționa monede străine și le ținea într-o cutie de sticlă ce mirosea a ulei din semințe de in. Zicea că îi amintesc de răposatul ei soț, care juca crichet pentru Lancashire.

— Hard Hand Stan [10], așa îi spuneau, îmi zicea de fiecare dată când mă duceam s-o văd.

Nu-și amintea niciodată ce le spunea unuia și altuia. Nu-și amintea niciodată cât de veche e prăjitura cu fructe. Într-o vreme, mi-a oferit aceeași bucată de prăjitură vreme de cinci săptămâni. Aveam noroc, fiindcă nu-și amintea nici ce-i spuneai săptămâna trecută, așa că de fiecare dată foloseam aceeași scuză.

— Crampe, ziceam.

— O să mă rog pentru tine, îmi spunea.

Lucrul cel mai important dintre toate, avea o machetă-colaj cu arca lui Noe. Aceasta îl prezenta pe Noe în două ipostaze, aplecat pe fereastră să se uite la potop și chinuindu-se să prindă unul dintre iepuri. Cel mai mult mă încânta însă un cimpanzeu detașabil, făcut dintr-un blocnotes Brillo; la sfârșitul vizitei îmi dădea voie să mă joc cu el vreme de cinci minute. Inventam tot felul de scenarii, dar de obicei îl înecam.

*

Într-o duminică, pastorul le-a spus tuturor cât de pătrunsă de spiritul divin sunt. A vorbit despre mine preț de douăzeci de minute, și eu nu am auzit nici un cuvânt; am stat așa, pur și simplu,

---

[9] Imn religios, plecând de la Psalmul 119:105, *Cuvânul tău e o torță la picioarele mele și o lumină pentru drumul meu,* pe text de John H. Newman și Edward H. Bickcrstcth, Jr. și muzici de John B. Dykes sau, alternativ, de Charles H. Purday.

[10] Stan Mână Tare.

citind Biblia și gândindu-mă ce mare e. Firește, această atitudine a mea atât de modestă n-a făcut decât să le întărească și mai mult convingerile.

Am crezut că nu-mi vorbește nimeni și că ceilalți cred că eu nu le vorbesc lor. Însă, în noaptea în care mi-am dat seama că nu aud nimic, am coborât din dormitor și am scris pe o bucățică de hârtie: „Mamă, lumea e foarte tăcută”.

Mama a încuviințat și și-a văzut în continuare de cartea ei. O primise în dimineața acea prin poștă, de la Pastorul Spratt. Era o descriere a vieții de misionar, intitulată *Și alte continente îl cunosc.*

Nu i-am putut atrage atenția, așa că am luat o portocală și m-am întors în pat. Trebuia să mă lămuresc de una singură.

Cineva îmi dăduse de ziua mea un fluier și o carte cu imnuri religioase pe înțelesul copiilor, așa că m-am așezat pe perne și am încercat câteva acorduri din *Auld Lang Syne*[11].

Îmi vedeam degetele mișcându-se, însă nu auzeam nici un sunet.

Am încercat *Little Brown Jug*[12].

Nimic.

În disperare, am început să bat ritmul din *Ol' Man River*[13].

Nimic.

Și nu aveam ce face până dimineață.

A doua zi am sărit din pat hotărâtă să-i explic mamei care e problema.

În casă nu era nimeni.

Pe masă se afla micul meu dejun, cu un bilețel.

---

[11] Aprox. *Frumoasele zile de altădată,* celebră melodie de Robert Burns, care se cântă în țările de limbă engleză la miezul nopții, de Revelion.

[12] *Mica halbă maro,* melodie scrisă în 1869 de Joseph Winner drept cântec de pahar; succesul din anii '30 obținut de adaptarea instrumentală a lui Glenn Miller l-a asociat pentru totdeauna cu aceasta.

[13] Melodie din muzicalul *Show Boat,* de Jerome Kern, pe versuri de Oscar Hammerstein II.

Dragă Jeanette,

Am plecat la spital să ne rugăm pentru tanti Betty. I s-a dislocat din nou piciorul din șold.

Cu dragoste, mama.

Așa că mi-am petrecut ziua cum am putut mai bine, și în cele din urmă m-am hotărât să plec să mă plimb. Plimbarea aceea a fost salvarea mea. Am întâlnit-o pe domnișoara Jewsbury, cea care cânta la oboi și dirija corul enoriașelor. Era o femeie foarte deșteaptă.

— Dar nu e prea credincioasă, spusese odată doamna White.

Probabil că domnișoara Jewsbury mi-a dat bună ziua și probabil că eu am ignorat-o. Nu mai fusese de mult timp la biserică, fiind plecată în turneu în Midlands cu *Salvation Symphony Orchestra*, deci habar n-avea că se presupunea că asupra mea se pogorâse Duhul cel Sfânt. A rămas în fața mea, deschizându-și și închizându-și gura, care era cât o șură din cauza oboiului, și înălțând stupefiată din sprâncene. I-am luat mâna și am condus-o în clădirea poștei. Acolo, am luat un stilou și am scris pe spatele unui formular pentru alocația copilului:

Dragă domnișoară Jewsbury,

Nu aud nimic.

M-a privit îngrozită, a luat stiloul și a scris și ea:

— Dar mama ta de ce nu face nimic în privința asta? De ce nu ești în pat?

Însă acum nu mai era loc pe versoul formularului de alocație, așa că a trebuit să scriu în spațiul rezervat Persoanei de contactat în caz de urgență.

„Dragă domnișoară Jewsbury”, am scris,

„Mama nu știe. Acum e la spital cu tanti Betty. Azi-noapte am stat în pat.”

Domnișoara Jewsbury a rămas uitându-se la mine, în stare de prostrație. M-a privit atât de mult timp, încât am început să mă gândesc că trebuie să mă întorc acasă. Atunci, m-a înșfăcat de mână și a pornit cu mine în grabă spre spital. Când am ajuns acolo, mama și încă alte câteva persoane stăteau ciorchine în jurul patului lui tanti Betty și cântau în cor. Mama ne-a văzut, a părut ușor mirată, însă nu s-a ridicat. Domnișoara Jewsbury a bătut-o pe umăr și a început să-și facă iar numărul cu gura și cu sprâncenele. Mama a început să scuture vehement din cap. În cele din urmă, domnișoara Jewsbury a urlat atât de tare, încât până și eu am auzit-o.

— Copila asta n-are nici o treabă cu Duhul Sfânt, a țipat, e surdă.

Toți cei din spital s-au întors și s-au uitat curioși la mine. M-am făcut roșie ca racul și mi-am fixat privirea asupra carafei de apă a lui tanti Betty. Lucrul cel mai îngrozitor era că nu știam ce se întâmplă. Apoi a venit un doctor foarte nervos, și el și domnișoara Jewsbury au început să țipe unul la celălalt. Credincioasele se întorseseră la foile lor cu partituri, de parcă nu s-ar fi întâmplat absolut nimic.

Doctorul și domnișoara Jewsbury m-au luat pe sus și m-au dus într-o cameră rece, plină ochi cu aparatură medicală, și m-au întins pe un pat. Doctorul m-a ciocănit în diverse locuri și a clătinat din cap.

Și toate astea, într-o tăcere absolută.

Apoi a sosit și mama și apărut că înțelege, în fine, ce se întâmplă. A semnat un formular și mi-a scris un alt bilet.

Dragă Jeanette,

N-ai nimic, ești doar un pic surdă. De ce nu mi-ai spus? Mă duc acasă să-ți aduc pijamaua.

Ce făcea? De ce mă lăsa aici? Am început să plâng. Mama a părut îngrozită; a scotocit în geantă și mi-a dat o portocală. Am curățat-o ca să mă liniștesc și, văzându-mă puțin mai calmă, s-au uitat cu toții unii la alții și au plecat.

De când mă știu, am presupus că lumea e guvernată de legi foarte simple, o versiune la scară mare a bisericii noastre. Acum descopeream că până și biserica e uneori confuză. Asta nu era în regulă. Însă era o problemă pe care n-aveam de gând s-o abordez acum, poate mai târziu. Problema, aici și acum, era ce-o să se întâmple cu mine. Spitalul Victoria era imens și înspăimântător, și nici măcar nu puteam cânta ca să mă mai alin, pentru că nu auzeam ce cânt. Nu aveam nimic de citit, în afară de sfaturi stomatologice și o broșură cu instrucțiuni pentru aparatul de raze X. Am încercat să construiesc un iglu din coaja de la portocală, însă aceasta tot cădea și, chiar și când stătea, nu aveam nici un eschimos să-l pun înăuntru, așa că a trebuit să inventez o poveste despre „Cum a fost mâncat eschimosul", care m-a întristat și mai tare. Așa se întâmplă mereu cu diversiunile; n-ai cum să nu te implici.

În cele din urmă, s-a întors mama, și o asistentă m-a îmbrăcat în pijama și ne-a dus pe amândouă în salonul de copii. Era înfiorător. Pereții erau roz pal și toate perdelele aveau imprimeuri cu animale. Însă nu animale adevărate: unele pufoase, care se jucau cu niște mingi colorate. M-am gândit la morsa pe care tocmai o inventasem. Era rea, mâncase eschimosul; însă era mai frumoasă decât ele. Asistenta îmi aruncase igluul la coș.

Nu mai aveam ce altceva să fac decât să-mi contemplu soarta și să stau cuminte. Câteva ore mai târziu, mama s-a întors cu Biblia, cu o carte de colorat Scripture Union[14] și o cutie de plastilină, pe care

[14] Mișcare internațională evanghelică creștină, fondată în 1867. Lucrează în parteneriat cu persoane și biserici din întreaga lume, scopul său declarat fiind acela de a folosi Biblia pentru a trezi în sufletul copiilor, al tinerilor și al adulților

asistenta mi-a luat-o. Am făcut o față lungă, iar ea mi-a scris pe un cartonaș, „Nu e bună pentru tine, poți s-o înghiți”. M-am uitat la ea și i-am scris: „Nu vreau s-o înghit, vreau să o modelez. Și, în plus, plastilina nu e toxică, scrie pe spate”, apoi i-am fluturat pachetul. Ea s-a încruntat și a clătinat din cap. M-am întors spre mama să-i cer sprijinul, însă ea îmi scria o scrisoare lungă. Sora a început să-mi aranjeze patul și a pus obiectul discordiei noastre în buzunar. Mi-am dat seama că n-am nici o șansă s-o înduplec.

Am mirosit; dezinfectant și piure de cartofi. Apoi, mama m-a împuns cu degetul, a pus scrisoarea pe noptieră și a golit o șacoșă mare cu portocale în castronul de lângă carafa mea. Am schițat un surâs, sperând să obțin sprijinul ei, însă ea s-a mulțumit să mă bată ușor pe cap și dusă a fost. Așa că am rămas singură. M-am gândit la Jane Eyre, care a avut de înfruntat multe încercări și nu și-a pierdut niciodată curajul. Mama îmi citea cartea ori de câte ori se simțea tristă; zicea că îi dă forță. Am luat scrisoarea: obișnuitul nu-ți face griji, o-să-vină-mulți-să-te-vadă, fii curajoasă și o promisiune că va munci din greu la baie și n-o s-o lase pe doamna White s-o țină din treabă. Că o să vină curând și, dacă nu poate ea, o să-l trimită pe bărbatul ei. Că voi fi operată a doua zi. Citind asta, am lăsat scrisoarea să-mi cadă din mână. A doua zi! Și dacă muream? Atât de tânără și de promițătoare! M-am gândit la înmormântarea mea și la toate lacrimile. Voiam să fiu îngropată cu Dumnezeul meu iubit și cu Biblia mea. Oare să le scriu instrucțiuni? Pot oare să contez pe vreunul dintre ei că-mi va respecta dorința? Mama știa totul despre boli și operații. Doctorul îi spusese că o femeie în starea ei n-ar trebui să facă atâta efort, însă ea i-a răspuns că încă n-a venit vremea ei și ea, cel puțin știe unde se duce, nu ca el. Mama a citit într-o carte că mai mulți oameni mor sub anestezie decât se îneacă la schi nautic.

---

dorința de a-l cunoaște pe Dumnezeu.

— Dacă Domnul te aduce înapoi, i-a spus lui May, înainte să se interneze pentru pietre la bilă, o să știi că e din cauză că mai are treabă cu tine.

M-am strecurat sub pătură și m-am rugat să fiu adusă înapoi.

În dimineața operației, asistentele îmi zâmbeau și-mi aranjau patul, așezându-mi portocalele întrun turn simetric. Două brațe păroase m-au ridicat și m-au legat de un cărucior rece. Roțile scârțâiau, iar bărbatul care mă împingea mergea prea repede. Coridoare, uși duble și două perechi de ochi privindu-mă pe deasupra măștilor albe, lipite de față. O soră m-a luat de mână, în timp ce o alta mi-a fixat un soi de botniță pe nas și pe gură. Am respirat înăuntrul ei și am văzut un șir lung de schiori nautici căzând și nemaiîntorcându-se niciodată. După care n-am mai văzut nimic.

— Jeleu, Jeanette.

Știam eu, murisem și îngerii îmi dădeau jeleu. Am deschis ochii, așteptându-mă să văd o pereche de aripi.

— Hai, mănâncă, m-a încurajat un glas.

— Ești înger? am întrebat cu speranță.

— Nu tocmai, sunt doctor. Însă ea e un înger, nu-i așa, soră?

Îngerul s-a înroșit.

— Aud, am zis, către nimeni anume.

— Mănâncă-ți jeleul, a spus asistenta.

Poate că aș fi lenevit singură-singurică până la sfârșitul săptămânii, dacă Elsie n-ar fi aflat unde sunt și n-ar fi început să mă viziteze. Mama nu putea veni până în weekend, știam asta, fiindcă aștepta instalatorul să verifice țevăraia. Elsie a venit în fiecare zi și mi-a spus glume, ca să mă facă să zâmbesc, și povești, ca să mă facă să mă simt mai bine. Mi-a spus că poveștile te ajută să înțelegi lumea. Când mă voi întrema, mi-a promis că mă învață noțiunile de bază, ca s-o pot ajuta cu numerologia. M-a străbătut un fior de

surescitare, fiindcă știam că mama nu e de acord. Zicea că e prea aproape de nebunie.

— Lasă asta, a spus Elsie, important e că funcționează.

Așa că ne-am distrat foarte bine amândouă, făcându-ne planuri despre ce-o să facem când mă fac bine.

— Câți ani ai, Elsie? am întrebat-o curioasă.

— Îmi amintesc Războiul cel Mare, asta e tot ce-am să-ți zic. Apoi a început să-mi spună cum condusese ea ambulanța fără frâne.

Până la urmă, a venit și mama să mă vadă de mai multe ori, însă la biserică era foarte multă treabă. Începuseră campania de Crăciun. Când nu putea veni, îl trimitea pe tata, de obicei cu o scrisoare și vreo două portocale.

— Singurul fruct, spunea ea de fiecare dată.

Salată de fructe, plăcintă cu fructe, fructe pentru proști, punch din fructe. Fructul diavolului, fructul pasiunii, fruct stricat, fructe duminica.

Portocalele sunt singurele fructe. Îmi umpleam gălețușa cu coji și asistentele o goleau fără prea mare chef. Ascundeam cojile sub pernă, iar asistentele mă certau și oftau.

Elsie Norris și cu mine mâncam portocale în fiecare zi; fiecare câte o jumătate. Elsie nu mai avea dinți, așa că le sugea și plescăia. Eu îmi aruncam feliile ca pe stridii, cât mai departe pe gâtlej. Lumea se uita la noi ca la urs, dar nouă nu ne păsa.

Atunci când Elsie nu citea Biblia și nu spunea povești, își petrecea timpul cu poeții. Mi-a povestit despre Swinburne și problemele lui și despre ostracizarea lui William Blake.

— Nimeni nu ascultă de excentrici, a zis.

Când eram tristă, îmi citea *Goblin Market,* scrisă de o femeie pe nume Christina Rossetti, a cărei prietenă i-a dat odată drept cadou un șoarece murat, pus la borcan.

Însă, dintre toți cei pe care-i iubea, preferatul ei era W.B. Yeats. Yeats, spunea ea, cunoștea importanța numerelor și marele efect al imaginației asupra lumii.

— Ceea ce pare a fi un lucru, mi-a spus ea, poate foarte bine să fie, de fapt, altceva.

Mi-am adus aminte de igluul meu din coji de portocală.

— Dacă te gândești la ceva suficient de mult timp, mi-a explicat ea, e extrem de probabil ca acel lucru să se întâmple. Și-a lovit ușor capul cu mâna. Totul se află în mintea ta.

Mama credea că, dacă te rogi pentru un lucru suficient de mult timp, el se va împlini. Am întrebat-o pe Elsie dacă e același lucru.

— Dumnezeu e în toate, a spus ea gânditoare, deci, sigur, e același lucru.

Am avut sentimentul că mama n-ar fi de acord, însă ea nu era acolo, așa că nu conta.

Am jucat Ludo cu Elsie, și Hang the Man[15], și, înainte de a pleca, Elsie și-a făcut un obicei din a-mi citi câte o poezie.

Una dintre ele conținea următoarele versuri:

Toate lucrurile pier și sunt iar construite
Și cei ce le clădesc din nou sunt veseli[16].

Am înțeles asta pentru că muncisem la igluul meu din coji de portocală săptămâni întregi. Unele zile erau o mare dezamăgire, altele aproape un triumf. Era o sărbătoare a echilibrului și a viziunii. Elsie mă încuraja în permanență și-mi spunea să nu iau în seamă asistentele.

— Ar fi fost mai ușor cu plastilină, m-am plâns într-o zi.

— Dar mai puțin interesant, a zis ea.

---

[15] Spânzurătoarea.

[16] În engl. în orig. *gay*.

Când am plecat într-un târziu de la spital, îmi recăpătasem auzul și îmi recâștigasem încrederea (mulțumită ei).

Trebuia să mă duc să stau la Elsie câteva zile, până când se întorcea mama de la Wigan, unde făcea contabilitatea Societății pentru cei pierduți.

— Am găsit o nouă partitură, mi-a zis în autobuz, are un interludiu pentru șapte elefanți.

— Cum se numește?

— *Bătălia Abisiniei.*

Care e, firește, o melodie foarte cunoscută a romantismului victorian, stil Prințul Albert.

— Altceva?

— Nimic, Domnul și cu mine nu am prea avut treabă unul cu celălalt în ultimul timp. Vine și pleacă, așa că am zis să zugrăvesc un pic. Nimic deosebit, dau doar o mână de vopsea pe plinte; atunci când sunt cu Dumnezeu, n-am timp de nimic!

Când am ajuns acasă, a devenit brusc misterioasă și mi-a zis să aștept în salon. O auzeam foșnind și murmurând, după care am auzit un scârțâit. În cele din urmă, a deschis ușa larg, răsuflând greu.

— Doamne iartă-mă, a zis gâfâind, dar e grea ca naiba.

Și a trântit o cutie mare pe masă.

— Hai, deschide-o.

— Cee?

— Nu contează, deschide-o.

Am dat la o parte învelitoarea.

Era o cutie de lemn în formă de cupolă, în care se aflau trei șoareci albi.

— Shadrach, Meshach și Abednego în cazanul cu smoală.

Elsie și-a dezvelit gingiile într-un surâs.

— Uite, le-am desenat flăcări.

Spatele cutiei era pictat într-un portocaliu țipător, în formă de limbi de flăcări.

— Poate să fie și Pentecostul, am sugerat.

— A, da, poate fi multe, a fost de acord ea.

Șoarecii își vedeau de ale lor, netulburați.

— Și uite, am făcut și astea.

A scotocit în geantă și a scos două figurine din placaj. Amândouă erau pictate în culori foarte vii, însă era evident că una era celestă, după aripi. M-a privit victorioasă.

— Nabucodonosor și Îngerul Domnului.

Îngerul avea niște mici crestături la bază, cu ajutorul cărora se fixa pe cupolă, fără să deranjeze șoarecii.

— E frumos, am zis.

— Știu, a încuviințat ea, aruncând o bucățică de brânză pe lângă înger.

În seara aia am făcut niște plăcințele de ovăz și am stat la gura sobei. Avea un șemineu vechi, cu fotografii ale unor bărbați celebri și a lui Florence Nightingale ștanțate pe faianță. Se aflau acolo Clive al Indiei și Palmerson și Sir Isaac Newton, cu bărbia înnegrită, acolo unde focul ardea cel mai tare. Elsie mi-a arătat zarurile ei sfinte, cumpărate de la Mecca, cu patruzeci de ani în urmă. Le ținea într-o cutie în spatele șemineului, de teama hoților.

— Unii zic că sunt nebună, dar lumea asta e mult mai mult decât se vede.

Am așteptat răbdătoare.

— Există lumea asta, a spus lovind peretele elocvent, și lumea astalaltă, a zis bătându-se cu pumnul în piept. Dacă vrei să o înțelegi pe una dintre ele, trebuie să iei aminte la amândouă.

— Nu înțeleg, am oftat, gândindu-mă ce s-o întreb, ca să mă luminez, însă ea adormise cu gura deschisă și, în plus, trebuiau hrăniți șoarecii.

Poate că am să aflu când am să merg la școală, era unica mea consolare în timp ce orele se scurgeau și Elsie nu voia să se trezească. Și, când în sfârșit s-a trezit, a părut să fi uitat complet că-mi era datoare o explicație a universului și a vrut să construiască un tunel pentru șoareci. Însă nici la școală n-am găsit prea multe explicații; totul a devenit din ce în ce mai complicat. După trei trimestre, eram deja disperată, învățasem dansuri populare și câte ceva despre cusutul manual, și cam atât. Dansurile populare însemnau treizeci și trei de copii rahitici în teniși negri și șorturi verzi, încercând să țină pasul cu domnișoara, care nu dansa, oricum, decât cu domnul și nu se uita niciodată la nimeni altcineva. La scurt timp s-au logodit, însă pentru noi n-a fost așa o bucurie, dat fiind că au început să se ducă la tot soiul de concursuri de dans, ceea ce însemna că la toate orele noastre ei își repetau pașii, în timp ce noi ne foiam încoace și-ncolo, urmând instrucțiunile de la gramofon. Cele mai rele erau amenințările; să fii obligat să te ții de mână cu cineva pe care-l urai. Ne plesneam unii pe alții din mers, răsucindu-ne degetele, și ne promiteam orori de nerostit imediat ce se va sfârși ora. Obosită de atâta bruftuluială, am început să inventez cele mai crude torturi, sub masca celei mai sfinte drăgălășenii. „Eu, domnișoară? Nu, domnișoară. Vai, *domnișoară*, niciodată n-am făcut așa ceva." Însă mințeam, mințeam de înghețau apele. Pentru fete, cea mai îngrozitoare pedeapsă era amenințarea că vor fi vârâte până la gât în haznaua din spatele gardului fabricii Rathbone's Wrought Iron. Pentru băieți, orice lucru legat de cocoșeii lor. Și astfel, trei trimestre mai târziu, m-am ghemuit în magazia de încălțăminte și m-a copleșit tristețea. Magazia de pantofi era întunecată și urât mirositoare, întotdeauna mirosea urât aici, chiar și la începutul trimestrului.

— Nu poți scăpa de picioare, l-am auzit pe îngrijitor spunând cu amărăciune.

Femeia de serviciu a clătinat din cap; anihilase mai multe mirosuri în viața ei decât mâncase mâncare caldă. Odinioară lucrase la circ, „și știi cum miroase animalele”, însă picioarele îi veniseră de hac. „Chestia asta distruge complet parchetul”, a zis, fluturând o cutiuță roșie, „dar de picioare tot nu scapi.”

După cam o săptămână, n-am mai băgat în seamă mirosul și, în plus, era un loc foarte bun în care să te ascunzi. Profesorii nu se apropiau de el, decât ca să arunce o privire de control, de la câțiva metri distanță. Ultima zi a trimestrului... În prima parte a săptămânii, fusesem în excursie cu școala la Chester Zoo. Asta însemna că toată lumea era în hainele cele mai bune și se întrecea în ciorapi curați și cele mai îmbietoare sendvișuri. Eram verzi de invidie pe cei care aveau suc la doză, dat fiind că majoritatea aveam suc de portocale în recipiente de plastic cu capac. Acestea se încălzeau mereu și ne frigeau la limbă.

— Ai pâine neagră (trei capete se năpustesc curioase peste scaune). Asta pentru ce e? Ce-i cu bucățelele astea, ești vegetariană?

Încerc să rămân impasibilă în timp ce-mi sunt verificate sendvișurile. Inspecția generală a sendvișurilor continuă de la un scaun la altul, alternând șoaptele invidioase și hohotele de râs. Susan Green avea crochete reci de pește, fiindcă ai ei erau foarte săraci și trebuia să se mulțumească doar cu resturile de la masă, chiar dacă erau oribile. Ultima dată nu mai avusese decât niște sos maro, fiindcă nu mai rămăsese nimic altceva. Inspectoratul a hotărât că Shelley are cel mai bun sendviș. Chifle albe ca laptele, umplute cu ou cu curry, presărate cu pătrunjel. De băut, avea o cutie de limonadă. Grădina zoologică în sine nu era cine știe ce interesantă și a trebuit să mergem câte doi. Șirul nostru se unduia încoace și-ncolo ca un crocodil, distrugând pantofi noi cu nisipul și rumegușul, transpirând și lipindu-ne unii de alții. Stanley Farmer a căzut în iazul cu flamingo, și nimeni nu avea bani să-și cumpere animale de

jucărie. Așa că, o oră mai devreme decât era stabilit, ne-am întors mărșăluind la autocar și am pornit spre casă. Trei pungi de plastic pline cu vomă și sute de ambalaje de bomboane au fost mementoul nostru pentru șofer. Acestea au fost singurele de care ne-am îndurat să ne despărțim.

— Niciodată n-am să mai fac asta, a zis doamna Virtue, oftând din rărunchi și mânându-ne în stradă. Niciodată n-am să mai risc să pățesc așa o rușine.

Acum, doamna Virtue o ajuta pe Shelley să-și termine rochia pentru petrecerea de la vară. „Se merită una pe alta", m-am gândit.

M-am mângâiat cu gândul la tabăra de vară organizată de biserica noastră în fiecare an. De data aceasta, ne duceam departe, la Devon. Mama era foarte surescitată, fiindcă Pastorul Spratt promisese să treacă pe acolo, într-una dintre rarele sale vizite în Anglia. El urma să țină slujba din prima duminică, în cortul evanghelic, aflat chiar lângă Cullompton. În acel moment, Pastorul Spratt tocmai făcea un tur al Europei, cu expoziția sa. Devenise rapid unul dintre cei mai faimoși și de succes misionari pe care-i trimisese vreodată în lume grupul nostru de biserici. Membri ai unor triburi din locuri pe care nu știam să le pronunțăm trimiteau scrisori de mulțumire la sediul nostru central, bucurându-se alături de Domnul de noua șansă de mântuire care li se oferise. Pentru a sărbători cel de-al zece miilea convertit, pastorul primise bani pentru a-și lua o vacanță lungă și a face turul Europei cu colecția lui de arme, amulete, idoli și metode primitive de contracepție. Expoziția se numea „Salvați de Grația Divină". Eu nu știam decât ce scria în foița volantă, însă mama cunoștea toate detaliile. În afară de întâlnirea cu Pastorul Spratt, organizaserăm o campanie minuțioasă pentru agricultorii din Devon. În trecut, folosiserăm de fiecare dată aceleași tehnici, indiferent dacă era vorba de un cort sau de o primărie și indiferent de locație. Apoi, secretara noastră de

campanie a primit un set de instrucțiuni de la sediul central, în care se explica faptul că A Doua Venire poate avea loc oricând, și numai de noi depindea modul în care depuneam toate eforturile pentru a salva sufletele rătăcite. Setul de instrucțiuni, care fusese special conceput de Consiliul de Marketing al Mișcării Carismatice, explica faptul că oamenii sunt diferiți și au nevoie de o abordare diferențiată. Trebuia să faci salvarea relevantă pentru fiecare dintre ei, pentru mințile lor. Prin urmare, dacă te duceai la un popor care locuia lângă mare, foloseai metafore marine pentru a le transmite mesajul. Și, cel mai important, atunci când vorbeai cu diverse persoane, trebuia să-ți dai seama cât mai rapid cu putință ce își doresc cel mai mult în viață și de ce se tem cel mai tare. Acest lucru făcea ca mesajul să aibă consecințe imediate. Consiliul a fixat weekenduri de training pentru toți cei angajați în Lupta Binelui și ne-a împărțit diagrame cu ajutorul cărora să ne putem monitoriza reușitele și să fim încurajați. Pastorul Spratt scrisese o recomandare personală pe spatele setului de instrucțiuni. Era și o poză cu el, mult mai tânăr, botezând o căpetenie de trib. Prin urmare, țelul nostru era acela de a-i apropia pe agricultorii din Devon de Dumnezeu. Mama răspundea de proviziile taberei și deja începuse să cumpere cutii uriașe de fasole și cârnați. „O armată nu poate mărșălui cu burta goală”, mi-a spus.

Speram să convertim suficienți oameni ca să ridicăm o biserică nouă în Exeter.

— Îmi aduc aminte cum a fost când am construit biserica[17] de aici, a zis mama melancolică. Toată lumea muncea cot la cot și n-am folosit decât muncitori proaspăt convertiți. Fuseseră vremuri frumoase și dificile; strânseseră bani pentru un pian și cărți de

[17] În engl. în orig. *gospel hall,* biserică fundamentalistă care predică salvarea exclusiv prin credința în Isus Christos.

rugăciune și-și biruiseră tentația, trimisă de Diavol, de a pleca în loc de asta în vacanță.

— Sigur, pe vremea aia tatăl tău își pierdea timpul jucând cărți.

În cele din urmă, primiseră o finanțare de la centru pentru a termina acoperișul și cumpăraseră un steag pe care să-l agațe în vârf. Se simțiseră tare mândri în ziua în care înălțaseră steagul cu CĂUTAȚI-L PE DOMNUL, brodat cu litere roșii. Toate bisericile aveau steaguri, făcute de misionari cu dizabilități. Era un mod de a-i ajuta să-și mărească veniturile și de a le oferi satisfacție spirituală. În primul an, mama se dusese în toate cârciumile și barurile și-i îndemnase pe bețivani să i se alăture, la biserică. Stătea la pian și cânta *Have You Any Roomfor Jesus*[18]? Era foarte emoționant, povestea ea. În timp ce cânta, bărbații plângeau deasupra halbelor și se opreau din jucat biliard. Era durdulie și drăguță și-i spuneau Belle a lui Isus.

— O, am avut și eu ofertele mele, mi-a mărturisit, însă nu toate erau legate de Domnul.

Oricare ar fi fost acestea, biserica înflorea și mulți bărbați se opreau atunci când mama trecea pe stradă și-și ridicau pălăria în fața lui Belle a lui Isus.

Câteodată, mă gândesc că s-a măritat în pripă. După experiența cumplită cu Pierre, n-a mai vrut să sufere. Când stăteam lângă ea și ne uitam prin albumul cu fotografii la strămoșii cu chipuri severe, întotdeauna zăbovea la cele două pagini intitulate „Foști iubiți”. Acolo se aflau Pierre și alții, printre care și tata.

— De ce nu te-ai măritat cu ăsta? Sau cu ăsta? întrebam, curioasă.

— Toți erau plini de metehne, ofta ea. M-am chinuit destul de mult până am găsit unul care să nu aibă decât patima jocului.

---

[18] *Ai loc în inimă pentru Iisus?*

— Și acum de ce n-o mai are? am întrebat curioasă, încercând să mi-l imaginez pe blândul meu tată ca pe bărbații pe care-i vedeam prin filme.

— S-a însurat cu mine și l-a găsit pe Domnul.

A oftat și mi-a spus povestea fiecăruia dintre foștii ei pretendenți; Mad Percy, care conducea o mașină decapotabilă și a rugat-o să se mute cu el la Brighton. Eddy, cu ochelarii de baga, mare apicultor… Chiar în josul paginii se afla o poză îngălbenită a unei femei frumoase, cu o pisică.

— Asta cine e? am zis, arătând-o cu degetul.

— Asta? A, e sora lui Eddy, nu știu de ce am pus-o aici, și a dat pagina. Data viitoare când ne-am uitat prin album, fotografia dispăruse.

Așa că s-a măritat cu tata, l-a reformat, iar el a construit biserica și nu s-a enervat niciodată. Credeam că e un om drăguț din fire, deși nu prea vorbea. Desigur, propriul ei tată s-a mâniat la culme. I-a spus că nici că ar fi putut face o partidă mai proastă, că ar fi trebuit să rămână la Paris, și a rupt brusc orice legătură cu ea. Așa că niciodată nu avusese prea mulți bani și, după un timp, reușise să uite că avusese vreodată. „Biserica e familia mea”, spunea de fiecare dată când o întrebam despre cei din albumul cu poze. Și familia mea era tot biserica.

*

La școală, nu păream să fiu în stare să învăț sau să câștig ceva, în afară de tragerea la sorți prin care se hotăra cine să fie monitor la cantină. Să fii monitor la cantină însemna că trebuie să te asiguri că apa din carafă n-are nimic în ea. Monitorii de la cantină erau serviți ultimii și aveau porțiile cele mai mici. Eu am fost aleasă de soartă de trei ori la rând și colegii de clasă strigau mereu la mine că miros a

sos. Aveam hainele mânjite de sos și mama mă punea să mă îmbrac cu același sarafan, pentru că, spunea ea, n-are nici un rost să încerc să am un aer îngrijit atâta timp cât am această sarcină. Acum stăteam chircită în magazia de pantofi, cu partea din față a sarafanului tapetată cu ficat și ceapă. Uneori încercam să mă curăț, însă azi eram mult prea nefericită. După o vacanță de șase săptămâni cu biserica noastră, am să fiu și mai incapabilă să fac față acestei situații. Avea dreptate mama. Era Tărâmul Educației. Și nu se putea spune că n-am încercat. La început, am făcut tot ce-am putut să mă înțeleg cu ceilalți și să fiu bună. Toamna trecută, la începutul școlii, ni se dăduse o temă, trebuia să facem o compunere cu titlul „Cum mi-am petrecut vacanța de vară”. Eram nerăbdătoare să o fac bine, fiindcă știam că ei cred că eu nu știu să citesc și să scriu, pentru că nu fusesem la școală de la o vârstă fragedă. Am scris compunerea cu cea mai frumoasă caligrafie de care eram în stare, mândră că unii dintre colegii mei nu știau să scrie decât cu litere de tipar. Fiecare și-a citit-o pe a lui, apoi le-am dat cu toții învățătoarei. Toate erau la fel, pescuit, înotat, picnicuri, Walt Disney. Treizeci și două de compuneri despre grădini și ouă de broaște. Eu eram la coada alfabetului și îmi țineam cu greu în frâu nerăbdarea. Învățătoarea era genul de femeie care vrea ca elevii ei să fie fericiți. Ne spunea mielușei, iar mie, în particular, îmi spusese să nu-mi fac griji dacă o să mi se pară greu.

— În curând, o să te integrezi perfect în colectiv, îmi zicea ca să mă liniștească.

Voiam să-i fac pe plac și am început să-mi citesc compunerea tremurând de nerăbdare… „În această vacanță am fost la Colwyn Bay, în tabăra bisericii.”

Învățătoarea a încuviințat și a zâmbit.

„Era foarte cald, și tanti Betty, care oricum avea piciorul șubred, a făcut insolație și am crezut că o să moară.”

Învățătoarea a început să se îngrijoreze vizibil, însă clasa a devenit subit atentă.

„Dar s-a făcut bine, grație mamei mele, care a rămas trează toată noaptea, luptând cu îndârjire."

— Ce e mama ta, soră medicală? a întrebat învățătoarea, cu simpatie și înțelegere.

— Nu, ea doar îi vindecă pe cei bolnavi.

Învățătoarea s-a încruntat.

— Bine, continuă.

„Când tanti Betty s-a făcut mai bine, ne-am dus cu toții cu autobuzul la Llandudno, ca să ne jurăm credința pe plajă. Eu am cântat la tamburină, și Elsie Norris și-a adus acordeonul, însă un băiat a aruncat niște nisip, iar de atunci n-a mai avut nota Fa diez. La toamnă, o să organizăm un bazar de caritate, ca să încercăm să o recompensăm."

„Când ne-am întors din Colwyn Bay, am văzut că Vecinii de Alături mai făcuseră un copil, dar sunt atât de mulți în casa aia, că nici nu știm al cui o fi. Mama le-a dat niște cartofi din curte, dar ei au zis că ei nu primesc pomană și ni i-au aruncat înapoi peste gard."

Clasa amuțise. Învățătoarea s-a uitat la mine.

— Mai e?

— Da, încă două pagini.

— Despre ce?

— Nu mare lucru, doar despre cum am închiriat băile pentru slujba de botez de după Cruciada pentru Vindecarea celor Bolnavi.

— Foarte bine, dar nu cred că mai avem timp azi. Pune-ți compunerea înapoi în ghiozdan și până la pauză colorează ceva.

Clasa a chicotit.

M-am așezat încet, neînțelegând exact ce se petrece, dar încredințată că se petrece ceva. Când am ajuns acasă, i-am spus mamei că nu vreau să mă mai duc.

— Trebuie să te duci, a zis ea. Uite, ia o portocală.

*

Au trecut câteva săptămâni, timp în care m-am străduit cât am putut să mă pierd în peisaj. Părea că funcționează, și atunci a început ora de lucru manual; miercurea, după cârnatul fript în aluat și tarta Manchester. Ne-am făcut fiecare muștele și ochiurile de croșetă, după care a trebuit să ne gândim la un proiect. Eu m-am hotărât să cos o broderie cu mesaj pentru Elsie Norris. Fata de lângă mine voia să-i coasă una mamei ei, MAMEI, CU DRAGOSTE; fata de vizavi, ceva cu ziua de naștere. Când a venit rândul meu, am zis că eu vreau un text. [19]

— Ce zici de BIEȚII COPII NEVINOVAȚI? a sugerat doamna Virtue.

Știam că Elsie n-o să fie mulțumită cu așa ceva. Ea iubea prorocii.

— Nu, am spus ferm, e pentru prietena mea, și ei cel mai mult îi place să citească Ieremia. Mă gândeam la VARA S-A SFÂRȘIT ȘI NOI ÎNCĂ NU SUNTEM SALVAȚI.

Doamna Virtue era o fire diplomată, însă avea și ea punctele ei slabe. Când a venit momentul să scrie ce face fiecare, le-a scris pe celelalte, iar în dreptul mesajului meu a scris „Text”.

— De ce ați scris așa? am întrebat-o.

— I-ar putea deranja pe ceilalți, a zis ea. Acum, ce culoare vrei, galben, verde sau roșu?

Ne-am privit una pe alta.

— Negru, am spus.

Mesajul meu i-a deranjat pe colegii mei. Nu intenționat, dar așa s-a întâmplat. Doamna Sparrow și doamna Spencer au venit într-o zi

[19] *Suffer little children,* referire la crimele din anii ‘60, din zona Manchester. Myra Hindley și iubitul ei, Ian Brady, au răpit și au ucis mai mulți copii mici.

la școală congestionate de furie; au venit în pauză, le-am văzut cu poșetele și pălăriile lor, pășind apăsat pe asfalt, cu buzele strânse. Doamna Spencer avea mănuși.

Unii dintre copii știau ce se petrece. În apropierea gardului se afla un grup de elevi care vorbeau în șoaptă. Unul dintre ei m-a arătat cu degetul. Am făcut eforturi să nu-l iau în seamă și mi-am văzut de lemnul și de capacul meu[20]. Grupul s-a făcut tot mai mare, o fată murdară de șerbet la gură a strigat la mine de unde era, n-am înțeles ce-a spus, însă toți ceilalți au râs de n-au mai putut. Apoi a venit un băiat și mi-a tras una peste ceafă, apoi încă una și încă una; mă lovea și fugea.

— Ți-ai luat leapșa, ți-ai luat leapșa, au strigat când învățătoarea a trecut pe lângă ei.

Am fost șocată, apoi înfuriată, înfuriată de mi s-a pus un nod în stomac. L-am prins pe unul dintre ei cu biciul meu micuț. Acesta a scâncit.

— Doamnă, doamnă, m-a bătut.

— Doamnă, doamnă, l-a bătut, i-au ținut isonul ceilalți.

Doamna m-a luat de părul de la ceafă și m-a târât înăuntru.

În curte a sunat clopoțelul, s-au auzit agitație și uși trântite și foială, apoi s-a făcut liniște. Acea liniște aparte, de hol de școală.

Mă aflam în cancelarie.

Învățătoarea s-a întors spre mine, avea un aer obosit.

— Întinde palma.

Am întins palma.

A luat rigla. M-am gândit la Cel de Sus. Ușa cancelariei s-a deschis și a intrat doamna Vole, directoarea.

— A, văd că Jeanette e deja aici. Așteaptă puțin afară, da?

---

[20] În engl. în orig. *whip and top,* jucărie tradițională de lemn, formată dintr-un băț subțire, legat cu un șnur textil sau de piele, care alcătuiește un fel de bici, și un capac. Capacul este învârtit cu ajutorul biciului.

Mi-am retras palma oferită spre sacrificiu, mi-am vârât-o în buzunar și m-am strecurat printre ele.

Am ieșit exact la timp ca să văd silueta doamnei Spencer și pe cea a doamnei Sparrow retrăgându-se, cu o lungă trenă de indignare în urma lor.

Era frig pe coridor; auzeam glasurile vorbind în șoaptă dincolo de ușă, însă nu s-a întâmplat nimic. Am început să împung caloriferul cu compasul, încercând să fac o bucată de plastic încălzit să arate precum Parisul văzut din aer.

Seara trecută, la biserică avusese loc adunarea de rugăciune, și doamna White avusese o viziune.

— Cum a fost? am întrebat curioși.

— O, cât se poate de dumnezeiască, a spus doamna White.

Planurile pentru campania de Crăciun erau destul de avansate. Obținuserăm permisiunea celor de la Armata Salvării să împărțim cu ei magazia de lângă primărie și se zvonea că Pastorul Spratt s-ar putea întoarce cu câțiva dintre cei recent convertiți.

— Nu putem decât să sperăm și să ne rugăm, a zis mama, și i-a răspuns imediat printr-o scrisoare.

Câștigasem încă un concurs pe teme din Biblie și, spre marea mea ușurare, fusesem aleasă povestitor la serbarea de la Școala de duminică. În ultimii trei ani fusesem Maria, și, mai mult decât atât, nu știam ce aș mai putea aduce acestui rol. În plus, asta însemna să joc cu Stanley Farmer.

Era un lucru clar, plăcut și mă făcea fericită.

La școală nu exista decât confuzie.

În acest moment eram deja ghemuită pe jos, așa că, atunci când s-a deschis ușa, în cele din urmă, n-am văzut decât un dres de lână și o pereche de pantofi Hush Puppies.

— Am dori să vorbim cu tine, a spus doamna Vole.

M-am ridicat și am urmat-o înăuntru, simțindu-mă cam cum trebuie să se fi simțit Daniel.

Doamna Vole a luat o călimară și m-a privit cu atenție.

— Jeanette, noi suntem de părere că e posibil să ai oarece probleme la școală. Vrei să ne povestești despre ele?

— Nu am nici o problemă.

M-am foit stresată.

— Pari destul de preocupată, ca să zic așa, de Dumnezeu.

Am continuat să rămân cu ochii în podea.

— Lucrul tău manual, de pildă, avea un mesaj destul de neliniștitor.

— Era pentru prietena mea și i-a plăcut, am izbucnit, gândindu-mă cum se luminase la față Elsie când i l-am dat.

— Și cine e prietena ta?

— Se numește Elsie Norris și mi-a dat trei șoareci în cazanul cu smoală al iadului.

Doamna Vole și învățătoarea mea s-au privit una pe alta.

— Și de ce ai ales să scrii în caietul tău de zoologie despre pupeze și hiracși și, dacă îmi amintesc bine, chiar și despre crevete?

— Mama m-a învățat să citesc, i-am spus disperată.

— Da, știi să citești mai bine decât toți colegii tăi, dar nu mi-ai răspuns la întrebare.

Cum aș fi putut?

Mama m-a învățat să citesc după Deuteronom, pentru că e plin de animale (majoritatea, necurate). Ori de câte ori citeam „Orice dobitoc care are copita despicată, cu spintecătură adâncă între amândouă părțile copitei și care dobitoc rumegă mâncarea, se mănâncă”[21], ea îmi desena animalele pomenite. Căluții, iepurașii și rățuștele erau creaturi vagi, fabuloase, însă știam totul despre pelicani, hiracși, leneși și lilieci. Această tendință spre exotism mi-a

[21] Deuteronomul 14:6.

adus multe neplăceri, așa cum i-a adus și lui William Blake. Mama desena insecte cu aripi și păsările cerului, însă preferatele mele erau animalele de pe fundul mării, moluștele. Aveam o colecție foarte frumoasă strânsă de pe plaja din Blackpool. Mama avea un stilou albastru pentru valuri și cerneală sepia pentru carapacea racului. Homarii erau desenați cu pix roșu, însă niciodată nu desena crevete, pentru că îi plăcea să le mănânce într-o chiflă. Cred că acest lucru i-a dat probleme de conștiință o lungă perioadă de timp. În cele din urmă, după multe rugăciuni și după ce s-a consultat cu un mare învățat devotat Domnului din Shrewsbury, a fost de acord cu Sfântul Paul că ceea ce Domnul a curățit nu trebuie dat deoparte. După asta, am început să mergem la restaurantul cu fructe de mare al lui Molly în fiecare sâmbătă. Deuteronomul avea însă și el problemele lui; era plin de lucruri abominabile și de nepomenit. Ori de câte ori citeam despre un copil nelegitim sau despre cineva cu testiculele zdrobite, mama dădea pagina și zicea: „Asta s-o lăsăm în grija Domnului”, însă, când ea pleca, eu aruncam o privire pe furiș. Eram bucuroasă că n-am testicule. În mintea mea, erau ca niște intestine, doar că la vedere, iar bărbaților din Biblie li se tăiau întruna și nu mai erau în stare să se ducă la biserică. Oribil.

— Ei bine, m-a presat doamna Vole, aștept.

— Nu știu, am răspuns.

— Și de ce, și asta e poate și mai grav, de ce terorizezi, da, terorizezi, alți copii?

— Nu-i adevărat, am protestat.

— Atunci, poți să-mi spui de ce au venit în dimineața asta la mine doamna Spencer și doamna Sparrow, ca să-mi spună că odraslele lor au coșmaruri?

— Și eu am coșmaruri.

— Nu despre asta e vorba. Ai vorbit unor minți tinere despre iad.

Era adevărat. Nu puteam nega. Le povestisem celorlalți despre grozăviile săvârșite de diavol și despre soarta celor blestemați. Îmi ilustrasem spusele aproape sugrumând-o pe Susan Hunt, însă fusese un accident, și după asta i-am dat bomboanele mele de tuse.

— Îmi pare foarte rău, am zis, eu am crezut că e interesant.

Doamna Vole și doamna învățătoare au clătinat din cap.

— Poți să pleci, a zis doamna Vole. Am să-i scriu mamei tale.

*

Am fost foarte deprimată. Ce era cu toată agitația asta? Mai bine să afli despre iad acum, decât să arzi în el mai târziu. Am trecut pe lângă colajul clasei a 3-a, reprezentând un iepure de Paște, și m-am gândit la cel cu arca lui Noe, al lui Elsie, cu cupola detașabilă.

Era evident către ce se îndreaptă viața mea. Încă zece ani și mă puteam duce la școala de misionari.

Doamna Vole și-a ținut promisiunea. I-a scris mamei, explicându-i înclinațiile mele religioase și rugând-o să mă tempereze. Mama a pufnit și-a trosnit și, drept recompensă, m-a dus la cinematograf. Acolo rula filmul *Cele zece porunci.* Am întrebat-o dacă poate să vină și Elsie, și mama a zis nu.

Din ziua aceea, toți cei de la școală au început să mă evite. Dacă nu aș fi fost ferm convinsă că am dreptate, aș fi fost extrem de tristă. Așa stând lucrurile, am încercat pur și simplu să uit de toate, mi-am făcut temele cât de bine am putut, adică nu prea bine, și m-am gândit la biserica noastră. I-am spus mamei cum era altădată și cum e acum.

— Suntem sortiți să fim diferiți, a zis ea.

Nici mama nu avea prea mulți prieteni. Oamenii nu înțelegeau cum gândește; nici eu nu înțelegeam, însă o iubeam pentru că știa întotdeauna exact de ce se întâmplă lucrurile.

*

Când a venit momentul să vedem cine ia premiu, mi-am luat broderia înapoi de la Elsie Norris și m-am înscris cu ea la concursul de cusut. Și azi am convingerea că era o capodoperă, în felul ei; literele erau scrise cu negru, chenarul era alb, iar în colțul de jos era un fel de interpretare artistică a unui condamnat pe vecie, îngrozit. Elsie o înrămase, așa că arăta destul de profesionist.

Doamna Virtue a pornit pe culoarul dintre bănci, să strângă broderiile…

— Irene, da.

— Vera, da.

— Shelley, da. (Shelley era cercetașă.)

— Uitați-o și pe a mea, doamnă Virtue, am spus, punând-o pe pupitru.

— Da, a zis ea, vrând să zică Nu.

— Am s-o înscriu în concurs, dacă asta e ceea ce îți dorești, însă, sinceră să fiu, nu cred că e genul de lucrare la care se așteaptă juriul.

— Cum adică, am întrebat, are tot ce trebuie, aventură, patos, mister…

M-a întrerupt.

— Adică ai folosit prea puține culori și nu ai exploatat potențialul gamei de papiote; uită-te la scena satului făcută de Shelley, de pildă, uită-te ce paletă bogată de culori a folosit.

— Ea a folosit patru culori, eu trei.

Doamna Virtue s-a încruntat.

— Și, în plus, nimeni altcineva n-a mai folosit negrul.

Doamna Virtue s-a așezat.

— Și am folosit contrarelieful pentru a da o senzație mitică, am insistat, atătând spre damnatul cel înspăimântat, condamnat pe vecie.

Doamna Virtue și-a lăsat capul pe mâinile împreunate.

— La ce te referi? Dacă te referi la pata asta neclară din colț…

Eram furioasă; din fericire, citisem despre modul în care Sir Joshua Reynolds l-a insultat pe Turner.

— Doar fiindcă nu-ți dai seama ce e, nu înseamnă că nu e ceea ce e.

Am luat scena satului, cusută de Shelley.

— Asta nu arată a oaie, e doar ceva alb și pufos.

— Întoarce-te la pupitrul tău, Jeanette.

— Dar…

— ÎNTOARCE-TE LA PUPITRUL TĂU!

Ce puteam face? Profesoara mea de lucru manual avea o problemă cu ochii. Recunoștea lucrurile în funcție de așteptări și de mediu. Dacă te aflai într-un anume loc, te așteptai să vezi anumite lucruri. Oi și dealuri, mare și pește; dacă era un elefant în supermarket, ea fie se prefăcea că nu există, fie o chema pe doamna Jones, ca să discute cu ea depre prăjituri cu pește. Însă, cel mai probabil, făcea ce fac majoritatea oamenilor atunci când sunt confruntați cu un lucru pe care nu-l înțeleg:

Se panica.

Problema nu este lucrul în sine sau mediul în care se află acel lucru, ci alăturarea celor două; ceva neobișnuit, într-un loc banal (mătușa ta preferată în salonul tău preferat de poker) sau ceva banal într-un loc neobișnuit (vătraiul tău preferat în mătușa ta preferată)[22]. Știam că broderia mea se află la locul potrivit în sufrageria lui Elsie Norris, însă nu are ce să caute în clasa de lucru manual a doamnei Virtue. Doamna Virtue trebuia fie să fi avut imaginația de a mă

---

[22] Joc de cuvine intraductibil (*poker* - vătrai; *poker parlour* - salon de poker).

lăuda pentru efortul făcut, fie să fi înțeles că aici are loc o dezbatere referitoare la faptul că un lucru poate avea în același timp o valoare absolută și una relativă; dată fiind această stare de fapt, ar fi trebuit să-mi acorde o minimă prezumție de nevinovăție.

Însă ea s-a supărat și a dat vina pe mine, spunând că din cauza mea o doare capul. A făcut și ea exact ca Sir Joshua Reynolds, care se plângea că Turner îi dă mereu dureri de cap.

N-am câștigat nici un premiu cu peticul meu cusut și am fost foarte dezamăgită. În ultima zi de școală, i l-am dus înapoi lui Elsie și am întrebat-o dacă îl mai vrea.

Ea mi l-a înșfăcat din mână și l-a pus imediat înapoi, pe perete.

— L-ai agățat invers, Elsie, am remarcat eu.

Ea și-a căutat ochelarii și s-a uitat la el.

— Așa e, dar pentru Cel de Sus e același lucru. Însă o să-l pun totuși cum trebuie, pentru cei care nu înțeleg.

Și a îndreptat cu grijă broderia.

— Am crezut că poate nu-ți mai place.

— Copil păgân, însuși Domnul a fost batjocorit, așa că nu te aștepta ca nespălații să priceapă așa ceva.

(Elsie îi numea întotdeauna pe neconvertiți nespălați.)

— Ei, ar fi frumos să te aprecieze și ei, măcar câteodată, m-am aventurat, încercând o relativizare a subiectului.

Elsie s-a supărat foarte tare. Era genul absolutist, și nu avea vreme de pierdut cu cei care credeau că vacile nu există, dacă tu nu te uiți la ele. Odată ce un lucru era creat, era valabil pe vecie. Valoarea lui nici nu creștea, nici nu scădea.

Percepția, spunea ea, e o înșelătorie; nu spusese Sf. Pavel că prin sticlă vedem întunecat, și nu zisese Wordsworth că vedem prin intermediul străfulgerărilor?

— Această prăjitură - mi-a fluturat-o în față, printre mușcături - această prăjitură nu are nevoie ca eu să o mănânc, pentru a deveni comestibilă. Ea există fără mine.

Era un exemplu greșit, însă știam la ce se referă. Se referea la faptul că a crea este un lucru palpabil, iar a aprecia, o acțiune facultativă. Odată creată, ființa se separa de creatorul său și nu avea nevoie de nici o altă acțiune secundară pentru a exista.

— Ia o prăjitură, a zis veselă, însă eu n-am luat, fiindcă, deși filozofic vorbind era posibil ca Elsie să o fi luat pe arătură, afirmația ei că prăjitura există fără nici una dintre noi era, în mod categoric, adevărată. Probabil că exista un oraș întreg înăuntrul ei, cu propriile lui valori și un stil propriu de bârfă.

*

De-a lungul anilor, am făcut tot posibilul să obțin un premiu; unii își doresc să facă din această lume un loc mai bun, și totuși continuă să o disprețuiască. Însă n-am reușit niciodată; există o formulă, un secret, nu știu care anume, pe care cei ce au fost la internat privat sau la cercetași par să-l știe. Acesta guvernează întreaga viață; începe cu zambila care crește, trece prin umilința de a fi tu mereu cel care împarte paharele cu lapte colegilor și sfârșește undeva, într-o semitristețe albastră.

Zambilele mele erau roz. Erau două. Am numit desenul „Bunavestire" (trebuia să ai o temă). Asta din cauză că florile păreau că se îmbrățișează și pentru că mi-au amintit de Maria și de Elisabeta, imediat după ce au primit vizita îngerului. Mi s-a părut o foarte isteață împreunare a horticulturii și a teologiei. Am pus și o mică explicație la baza desenului, precum și versul respectiv, ca privitorul să știe unde să-l caute dacă vrea să-l citească, însă nu am câștigat. Au câștigat, în schimb, „Surorile zăpezii", două flori albe și

jumulite. Așa că am luat „Bunavestire” acasă și i-am dat-o iepurelui s-o mănânce. După asta, am avut oarece mustrări de conștiință, să nu fie considerată o erezie, și iepurele s-a îmbolnăvit. Mai târziu, am încercat să câștig concursul de ouă încondeiate de Paște. Am avut așa de puțin succes cu temele mele biblice, încât părea o idee foarte bună să încerc ceva nou. Nu putea fi ceva prerafaelit, fiindcă Janey Morris era slăbănoagă și nu putea fi interpretată de un ou.

Coleridge și Bărbatul din Porlock?

Coleridge era gras, însă am simțit că tabloul ar fi total lipsit de interes dramatic.

— E evident, a spus Elsie, Wagner.

Așa că am tăiat o cutie de carton pentru a face scena, iar Elsie s-a ocupat de fundal, și eu am făcut stâncile, din coji de la jumătăți de ouă. Am stat toată noaptea ca să facem personajele, din cauza detaliilor. Alesesem partea cea mai incitantă, „Brunhilda își înfruntă tatăl”. Eu am făcut-o pe Brunhilda, iar Elsie pe Wodin. Brunhilda avea o cască făcută dintr-un degetar, cu mici aripioare din pene, luate din perna lui Elsie.

— Îi trebuie o suliță, a zis Elsie. O să-ți dau un bețigaș de cocteil, dar să nu spui nimănui de la ce e.

Ca tușeu final, mi-am tăiat o șuviță de păr și i-am făcut plete Brunhildei.

Wodin era o capodoperă, un ou maro cu gălbenuș dublu, cu scut făcut dintr-un biscuit Ritz și plasture negru pe un ochi. I-am făcut un car dintr-o cutie de chibrituri, pur și simplu prea mică.

— Accent dramatic, a zis Elsie.

A doua zi l-am dus la școală și l-am pus lângă celelalte; nici nu exista comparație. Imaginați-vă șocul meu în clipa în care n-am câștigat. Nu eram un copil egoist și, înțelegând natura geniului, m-aș fi înclinat bucuroasă în fața talentului altcuiva, însă nu în fața a trei ouă învelite în vată și intitulate „Iepurași de Paște.”

— Nu e corect, i-am spus lui Elsie mai târziu în aceeași seară, la adunarea enoriașelor.

— O să te obișnuiești.

— Și oricum, s-a băgat și doamna White, care auzise povestea, sunt oameni care n-au nimic sfânt în ei.

*

Nu m-am lăsat pradă disperării; am făcut *Un tramvai numit dorință* din perii de curățat pipa, o pernuță brodată imprimată cu poza lui Bette Davis din *Now Voyager,* un Wilhelm Tell din origami, cu măr natural și, lucrul cel mai frumos, o sculptură din cartofi a lui Henry Ford în fața clădirii Chrysler din New York. O listă impresionantă după orice criterii, însă eu eram la fel de plină de speranță și de naivă ca regele Canute în lupta cu talazurile. Orice făceam, nu producea nici cea mai mică impresie, și n-am reușit decât să-mi enervez mama, pentru că abandonasem temele biblice. Îi plăcuse destul de mult *Now Voyager,* dat fiind că era unul dintre filmele din perioada când o curta tata, însă era de părere că ar fi fost mai bine să fac Turnul Babel din origami, deși i-am spus că ar fi fost mult prea complicat.

— Domnul a pășit pe ape, a fost tot ce mi-a spus când am încercat să-i explic.

Însă avea și ea problemele ei. Mulți dintre misionari fuseseră mâncați, ceea ce însemna că acum trebuia să le explice situația familiilor lor.

— Nu-i ușor, a zis, chiar dacă e pentru Cel de Sus.

*

Când copiii lui Israel au părăsit Egiptul, au fost ghidați de stâlpul de nor pe timpul zilei, și de cel de foc pe timpul nopții. Pentru ei, asta nu părea să fie o problemă. Pentru mine, era o problemă imensă. Stâlpul de nor era o ceață stranie și de neînțeles. Nu pricepeam regulile de bază ale jocului. Lumea de zi cu zi era una a Lucrurilor Ciudate, fără formă și, prin urmare, goale. Mă alinam pe cât puteam rearanjând întruna faptele, în versiunea celorlalți.

Într-o zi, am aflat că tetraedul este o formă geometrică ce se poate obține întinzând un elastic peste niște cuie. Însă Tetraedru este un împărat… Împăratul Tetraedru trăia într-un palat făcut numai din benzi de elastic. La dreapta, erau fântâni meșteșugite, din care izvorau jeturi de elastic, delicate ca mătasea; la stânga, zece menestreli cântau zi și noapte la alăute de elastic.

Împăratul era iubit de toată lumea.

Noaptea, când câinii cei agili dormeau și muzica îi toropea pe toți și îi adormea, mai puțin pe cei ce stăteau de pază, palatul cel maiestuos era închis cu drugi puternice, pentru a se apăra de vicleanul Isoscel, dușman recunoscut al blândului Tetraedru.

În timpul zilei însă, paznicii deschideau larg porțile uriașe, inundând câmpia cu lumină, iar darurile supușilor erau aduse împăratului.

Mulți îi aduceau daruri; coți întregi de țesături atât de fine, încât cea mai ușoară modificare a temperaturii le putea distruge; țesături cu urzeală atât de solidă, încât din ele se puteau construi orașe întregi.

Și povești despre dragoste și nebunie.

Într-o zi, o femeie frumoasă i-a adus împăratului un circ mișcător, manevrat de pitici.

Piticii jucau toate tragediile și multe dintre comedii. Le jucau pe toate odată și era un noroc că Tetraedru avea atâtea fețe, altfel ar fi murit de epuizare.

Le jucau pe toate odată, și împăratul, care se plimba în jurul teatrului său, le putea vedea pe toate în același timp, dacă voia.

Se plimba în jurul lor, la nesfârșit, și așa a învățat un lucru foarte important:

că nici o emoție nu e cea de pe urmă.

LEVITICUL

Cei păgâni erau o preocupare zilnică în casa noastră. Mama îi întâlnea peste tot, mai ales Alături. O chinuiau așa cum numai cei fără de Dumnezeu o pot face, însă avea și ea metodele ei.

Urau imnurile, iar ei îi plăcea să cânte la pian, o pianină veche, cu sfeșnice și clape galbene. Fiecare dintre noi aveam câte un exemplar din *Redemption Hymnal* (cu copertă cartonată și îmbrăcată în material textil, 3 șilingi). Mama cânta melodia, iar eu adăugam armoniile. Primul imn pe care l-am învățat a fost o splendidă compoziție victoriană intitulată *Ask the Saviour to Help You*[23].

Într-o duminică dimineață, după ce tocmai ne întorseserăm de la slujbă, am auzit niște zgomote ciudate, ca niște țipete de ajutor, venind dinspre Vecinii de Alături. Nu le-am luat în seamă, însă mama a înghețat în spatele radioului și a început să facă fețe-fețe. Doamna White, care venise la noi să ascultăm împreună World Service, și-a lipit imediat urechea de perete.

— Ce e? am întrebat.

— Nu știu, a zis ea în șoaptă, dar orice-ar fi, e ceva necurat.

Mama tot nu se mișca.

— Ai un pahar de vin? a iscodit-o doamna White.

Mama a părut îngrozită.

— Pentru scopuri medicale, am vrut să spun, a adăugat doamna White iute.

Mama s-a dus la un bufet înalt și a dat jos o cutie de pe raftul de sus. Acesta era Bufetul de Război, și în fiecare săptămână cumpăra câte o altă conservă pe care s-o pună acolo, în eventualitatea unui nou Holocaust. În principal, era plin cu cireșe sălbatice confiate și sardine la ofertă specială.

— Nu le folosesc niciodată, a zis cu subînțeles.

— Nici eu, a zis doamna White defensiv, lipindu-se iar de perete.

---

[23] *Roagă-l pe Mântuitor să te ajute.*

În timp ce mama acoperea televizorul, doamna White s-a lăsat să alunece în jos și s-a așezat lângă plintă.

— Tocmai am zugrăvit peretele ăla, a subliniat mama.

— Oricum, văd că s-au oprit, a zis doamna White, oftând.

În clipa aceea, dinspre Vecinii de Alături a izbucnit un alt val de tânguiri.

De data asta, foarte clar.

— Preacurvesc, a strigat mama, grăbindu-se să-mi astupe urechile cu mâinile.

— Lasă-mă, am țipat.

Câinele a început să latre, și tata, care lucrase de noapte sâmbătă, a coborât în pantalonii de pijama.

— Pune-ți niște haine pe tine, a țipat mama, iar au început Ăștia de Alături.

Am mușcat-o pe mama de mână.

— Dă-mi drumul la urechi, aud foarte bine și așa.

— În sfântă zi de duminică, a exclamat doamna White.

Afară, din senin, mașina de înghețată.

— Du-te și ia două cornete și o vafă pentru doamna White, a poruncit mama, vârându-mi 10 șilingi în palmă.

Am fugit. Nu prea știam exact ce înseamnă a preacurvi, însă citisem despre asta în Deuteronom și știam că e un păcat, însă de ce era atât de zgomotos? Cele mai multe păcate se făceau în liniște, ca să nu fii prins. Am cumpărat înghețatele și am hotărât să mai zăbovesc un pic afară. Când m-am întors în casă, mama deschisese pianul și se uita cu doamna White prin *Redemption Hymnal.*

Am împărțit înghețatele.

— S-a oprit, am zis veselă.

— Pentru moment, a spus mama ursuză.

Când ne-am terminat înghețatele, mama și-a șters mâinile pe șorț.

— *Ask the Saviour to Help You,* asta o să cântăm. Doamnă White, o să vă rog să cântați dumneavoastră vocea întâi.

Prima strofă era foarte frumoasă, m-am gândit:

Ispitei să nu te lași pradă, căci a ceda e un păcat,
Și fiece triumf alte victorii îți aduce neîntârziat.
Du-ți lupta bărbătește și patimile tu o să le birui,
Privește spre Isus, El te va ajuta pe drumul bun să stărui.

Imnul avea un refren înălțător, care a emoționat-o atât de tare pe mama, încât n-a mai ținut seama de notele de pe partitură și a început să-l acompanieze impetuos, trezind la viață toate clapele pianului. Nici o notă nu a fost omisă. În clipa în care am ajuns la cea de-a treia strofă, Vecinii de Alături începuseră deja să bată în perete.

— I-auzi la păgâni, a strigat mama jubilând și apăsând și mai tare cu piciorul pedala grea.

— Mai cântați o dată.

Și am cântat, în timp ce păgânii, scoși din minți de Cuvântul cel Sfânt, au ieșit repede afară, să caute ceva îndeajuns de solid, cu care să poată bate în perete suficient de tare.

Unii dintre ei au fugit în curtea din spate și au strigat peste zid:

— Opriți dracului gălăgia.

— În sfântă zi de duminică, a țâțâit din buze doamna White, înspăimântată.

Mama a sărit de la clape și a alergat în curtea din spate, pentru a le răspunde cu vorbe din scriptură. S-a trezit holbându-se la fiul cel mare, care avea fața plină de coșuri.

— Doamne Dumnezeule, ajută-mă, s-a rugat ea, și i-a venit imediat în minte un fragment din Deuteronom:

„Domnul te va lovi cu lepră rea peste genunchi și peste fluiere și din tălpile picioarelor tale până în creștetul capului tău, de care nu te vei mai putea vindeca."[24]

Apoi a alergat înapoi în casă și a trântit ușa din spate.

— Așa, a zâmbit, mâncăm și noi ceva pe ziua de azi?

*

Mama își spunea misionară pe frontul de acasă. Zicea că Cel de Sus n-o chemase în zonele bătute de arșiță, ca pe Pastorul Spratt și Cruciada Gloriei a lui, ci pe străzile și aleile din Lancashire.

— Întotdeauna am fost călăuzită de Domnul, îmi spunea. Uită-te la ce am reușit să fac la Wigan.

Cu mult timp în urmă, la scurtă vreme după convertirea ei, mama primise un plic ciudat, cu ștampila poștei din Wigan. Intrase la bănuieli, știind că Diavolul îi încearcă pe cei recent salvați. Singura persoană pe care o cunoștea în Wigan era un fost iubit de-al ei, care o amenințase că se omoară în clipa în care ea se măritase cu altul.

— E problema ta, îi spusese, refuzând să corespondeze.

Într-un final, curiozitatea a pus stăpânire pe ea și a deschis plicul. Nu era de la Pierre, ci de la Eli Bone (Reverend), de la Societatea pentru cei pierduți.

Antetul de pe hârtie reprezenta câteva suflete adunate în jurul unui munte, sub care se afla un text ușor arcuit. *„Legați de stâncă"*, scria.

Și mama a continuat să citească…

Pastorul Spratt, care plecase în Africa din Wigan, o recomandase pe mama acestei organizații, care își căuta trezorier. Ultimul, doamna Maude Butler (născută Richards), tocmai se căsătorise și

[24] Deuteronomul 28:35.

urma să se mute la Morecambe. Avea să deschidă o pensiune pentru cei îndoliați, cu reduceri speciale acordate celor care lucrează pentru Societate.

„O ofertă foarte atractivă”, punctase Reverendul.

Mama a fost foarte flatată și a decis să accepte invitația acestuia de a se duce și a sta la Wigan câteva zile, ca să afle mai multe despre Societate. Tata era mai tot timpul plecat la lucru, așa că i-a lăsat adresa și un bilețel în care scria: „Sunt ocupată cu Domnul, în Wigan”.

S-a întors abia peste trei săptămâni, iar după asta a continuat să se ducă regulat la Reverendul Bone, pentru a face bilanțul contabil al campaniei de recrutare de noi membri. Era o femeie de afaceri foarte pricepută și, sub conducerea ei, Societatea pentru cei pierduți aproape că și-a dublat numărul de membri.

Fiecare formular de abonament conținea o serie de oferte tentante: reducere la cărțile de imnuri și alte accesorii religioase de bază; un buletin informativ care era de fiecare dată însoțit de un cadou și un disc gratuit de Crăciun; și, firește, reducerile oferite la pensiunea Morecambe.

Mama alegea de obicei un cadou cu care să meargă la sigur, ce se oferea exclusiv membrilor Societății. Într-un an, a fost un pliant nou-nouț, care se desfăcea ca o hartă, cu Profețiile, în așa fel încât cei binecuvântați să poată fi siguri de semnele și prevestirile ce vor însoți Cea de-a doua Venire a Mântuitorului. În alt an, o cutie a milei făcută de artizanii unui trib. Și, favoritul meu, un barometru cu tablă mobilă de calcul. Într-o parte a acestui aparat solid din bachelită se afla un termometru, iar în cealaltă, o tablă mobilă ce arăta numărul de convertiri posibile într-un an, dacă fiecare persoană, începând cu tine, îi aduce Domnului câte două suflete. Conform tablei mobile, întreaga lume ar putea fi creștinată în cel

mult zece ani. Acest lucru era extrem de încurajator pentru cei timizi, și mama primea multe scrisori de mulțumire.

Societatea se întâlnea o dată pe an la pensiunea Morecambe, într-un weekend, exact înainte de sezonul de campanie - acesta avea loc în jurul Paștelui, după ce se tămăduiau bolile contractate în timpul iernii celei aspre. Firește, uneori mai era câte un val de inundații neașteptate în ianuarie, însă e surprinzător cât de mult rezistă oamenii, atunci când știu că se apropie sfârșitul. Mama, care a fost mereu interesată de Sfârșit, atât din punct de vedere personal, cât și în general, avea o prietenă care făcea marea majoritate a coroanelor mortuare din regiunea coastei Fylde.

— Se apropie vremea noastră, spunea ea în fiecare iarnă și își cumpăra un palton nou.

— Atâta lucru îmi permit și eu, zicea ea. Oamenii trăiesc mai mult acum și nu vor să se streseze mai mult decât e cazul când o veni sfârșitul. Clătina din cap. Nu, afacerile nu mai sunt ce erau odată.

Câteodată venea și stătea cu noi și-și aducea sârmele, bureții și cataloagele.

— E ciudat, dar toată lumea vrea același lucru, nimeni nu se aventurează niciodată să ceară altceva, deși odată am făcut o vioară din garoafe pentru soțul unei muziciene.

Mama a dat din cap cu înțelegere.

Femeia și-a sorbit ceaiul.

— Regina Victoria, da, alea da funeralii.

A luat un biscuit cu ciocolată de la baza mormanului.

— Firește, eram tânără atunci, însă mama mea își rupea degetele până-i dădea sângele, făcând coroane. Și pe vremea aia coroanele erau coroane adevărate. Inimi și flori, ghirlande, blazoane de familie, uite, ca asta din catalog. L-a luat și ne-a arătat paginile decolorate. Însă nimenea nu mai vrea așa ceva azi.

A mai luat un biscuit.

— Cruci, a zis cu tristețe, asta e tot ce-mi cer, cruci. Pentru o femeie cu pregătirea mea, e prea puțin.

— Dar nu puteți să faceți și aranjamente pentru nunți? am întrebat-o.

— Nunți, a pufnit ea, ce treabă am eu cu nunțile?

— Ați avea parte de puțină diversitate, am sugerat.

— Și ce crezi că cere lumea pentru nunți? m-a provocat.

Nu știam, nu fusesem la nici una.

A coborât privirea spre mine, cu ochi strălucitori. - Cruci, a zis, reumplându-și cana.

În weekendul în care ne-am adunat cu toții la Morecambe pentru petrecere, era acolo și femeia respectivă.

— Am venit aici cu treabă, ne-a spus.

Se pare că fusese o epidemie la un internat din apropiere. Mulți elevi nu-i făcuseră față și, firește, părinții voiau jerbe.

— Școala vrea două rachete de tenis în culorile lor, drept omagiu. Le fac cu mimoze și trandafiri, e foarte greu, dar e o provocare.

— Da, dar banii sunt pe măsură, nu? a întrebat mama.

— O să-mi fac baia cu ei, asta o să fac. O femeie cu pregătirea mea, să n-aibă baie acasă, e strigător la cer.

Am întrebat-o dacă pot s-o ajut și eu, și ea a zis că da, așa că ne-am dus amândouă în seră.

— Pune-ți astea. Mi-a dat o pereche de mănuși fără degete. Și începe să alegi trandafirii.

Avea mâinile roșii și pătate cu praf de mimoză.

— Ce crezi că i-ar plăcea maică-tii? m-a întrebat, de dragul conversației.

— A, cred că ceva grandios. Mă gândesc că i-ar plăcea Biblia, deschisă la Profeții.

— Ei, o să vedem, a zis femeia.

Ne înțelegeam foarte bine. Peste ani, când am avut nevoie de o slujbă sâmbăta, m-a ajutat. Își luase drept partener de afaceri o altă antreprenoare de pompe funebre, așa că acum puteau oferi întreaga gamă de servicii la prețuri speciale.

— Abia mai facem față, mi-a spus odată

Aveau foarte mult de muncă și, de regulă, aveau nevoie de ajutoare. Mi-au încredințat aranjarea în coșciug și machiajul. La început, eram foarte neîndemânatică. Dădeam cu prea mult ruj și mânjeam pomeții.

— Tratează-i cu respect, a zis femeia, au și răposații mândria lor.

Întotdeauna aveam o listă cu instrucțiunile de înmormântare și, în curând, această sarcină mi-a revenit mie. Aveam grijă ca morții să aibă tot ce le trebuie. Unii nu voiau decât o carte de rugăciune sau Biblia personală sau verigheta, însă unii dintre ei erau categoric egipteni. Le puneam alături albume cu fotografii, cele mai frumoase rochii, romanele preferate și, o dată, chiar și propriul roman. Era despre o săptămână petrecută într-o cabină de telefon, cu o pereche de pijamale pe nume Adolf Hitler. Eroina era o bucată de sfoară înnodată.

— Mare Ți-e grădina, a zis femeia când l-a citit.

Însă l-am pus totuși în coșciug. Mi-a amintit de Rossetti, care și-a aruncat poeziile în mormântul soției lui și a trebuit să ceară aprobarea ministrului de interne pentru a le dezgropa, șase ani mai târziu. Îmi plăcea munca mea. Am învățat foarte multe despre lemn și flori și îmi făcea plăcere să lustruiesc mânerele, ca pe un ultim tușeu personal.

— Întotdeauna, cele mai bune, declara femeia.

Într-un an, Societatea a ținut o conferință specială în orașul nostru. Mama a făcut campanie săptămâni la rând, ca să fie sigură că vine suficientă lume. May și Alice au împărțit invitații în cutiile poștale, iar domnișoara Jewsbury urma să cânte la oboi. Era o

discuție liberă, prin care se dorea informarea și încurajarea noilor membri. Singurul loc pe care l-am găsit disponibil a fost Rechabite Hali, colț cu strada Infant.

— Crezi că e în regulă? a întrebat May, îngrijorată.

— Să nu le căutăm nod în papură, a răspuns mama.

— Dar sunt destul de curați pentru Domnul? a stăruit doamna White.

— Asta numai Cel de Sus poate hotărî, a zis mama, ferm. Doamna White s-a îmbujorat la față, și mai târziu am văzut că și-a tăiat numele de pe lista voluntarelor care urmau să facă brioșe cu stafide.

Conferința era programată într-o zi de sâmbătă, și sâmbăta era mereu piață în apropiere de Infant Street, așa că mama mi-a dat o lădiță portocalie și mi-a spus să strig, ca să anunț lumea. Nu mi-a mers prea bine. Cei mai mulți precupeți mi-au scos ochii că le stau în drum, că ei au plătit să poată sta acolo și eu nu, și așa mai departe. Nu m-au deranjat insultele, eram deja obișnuită cu ele, și nu le luam niciodată personal, însă ploua și voiam să fac o treabă bună. În cele din urmă, doamnei Arkwright, cea din spatele fabricilor, i s-a făcut milă de mine. Avea o tarabă închiriată peste weekend, cu mâncare pentru animale, deși, dacă era o chestiune urgentă, dădea și sfaturi despre dăunători.

— Îmi place să-mi iau și eu o mică pauză, a zis.

M-a lăsat să-mi pun lădița sub copertina tarabei ei, ca să pot împărți broșuri fără să mă ud prea tare.

— Mă-ta aia-i cam smintită, ascultă la mine, îmi zicea întruna.

Poate că avea dreptate, dar n-aveam ce face.

Am fost ușurată când s-a făcut ora două și am putut să mă duc și eu înăuntru, lângă ceilalți.

— Câte broșuri ai împărțit? a întrebat mama, care pândea la ușă.

— Pe toate.

S-a înmuiat.

— Bravo.

Chiar în clipa aceea, cineva a început să cânte la pian, așa că m-am grăbit să intru și eu. Locul era destul de apăsător, cu multe tablouri reprezentându-i pe apostoli. Predica era despre perfecțiune, și momentul în care am auzit primele cuvinte a fost cel în care am simțit cum, pentru întâia oară, încep să nu fiu de acord cu ceea ce mi se înfățișa drept adevăr teologic absolut.

Perfecțiunea, spunea bărbatul, este un lucru la care trebuie să aspiri. Era condiția Dumnezeului suprem, era condiția omului înainte de Cădere. Ea nu putea fi atinsă cu adevărat decât în lumea de apoi, însă noi avem sentimentul ei, un sentiment înnebunitor și imposibil, care este deopotrivă o binecuvântare și un blestem.

— Perfecțiunea, a afirmat el ritos, înseamnă desăvârșire absolută.

Odată ca niciodată, în pădure trăia o femeie atât de frumoasă, încât simpla ei prezență îi vindeca pe cei suferinzi și făcea holdele să rodească.

Era, de asemenea, înțeleaptă și cunoștea foarte bine legile fizicii și natura universului. Marea ei plăcere era să toarcă și să cânte în timp ce răsucea fuiorul. În acest timp, într-o parte a pădurii ce devenise oraș, un mare prinț hălăduia amărât pe coridoarele palatului său. Mulți îl considerau un prinț bun și un lider valoros. Era, în plus, și destul de chipeș, chiar dacă uneori îl apuca bâzdâcul din senin.

În timp ce se plimba, vorbea cu însoțitoarea lui de nădejde, o gâscă bătrână.

— Dacă mi-aș putea găsi o nevastă, a oftat el. Cum să conduc regatul ăsta fără o soție?

— Te-ai gândit vreodată să pui pe altcineva să-ți caute? a sugerat gâscă, mergând legănat.

— Nu te prosti, a repezit-o prințul. Sunt prinț, ce Dumnezeu.

Gâscă s-a îmbujorat.

— Problema e, a continuat prințul, că sunt multe fete, însă nici una care să aibă acel ceva pe care-l caut.

— Ce anume? a făcut gâscă, gâfâind.

Prințul a privit în zare o clipă, apoi s-a aruncat pe iarbă.

— V-a plesnit cracul, sire, a șoptit însoțitoarea lui jenată.

Însă prințului nici că-i păsa.

— Acel ceva anume…S-a rostogolit și s-a sprijinit într-un cot, îndemnând-o prin gesturi pe gâscă să facă la fel.

— Vreau o femeie fără nici un cusur, nici vizibil și nici invizibil, desăvârșită din toate punctele de vedere. Vreau o femeie perfectă.

Și, zicând aceste cuvinte, și-a îngropat fața în iarbă și a început să plângă.

Gâscă a fost cât se poate de mișcată de această izbucnire sinceră și a pornit în lume să caute niște sfetnici.

După ce a căutat mult și bine, a dat peste câțiva adunați ciorchine sub stejarii regali, jucând bridge.

— Prințul vrea o soție.

Ei și-au ridicat privirile toți odată.

— Prințul vrea o soție, a repetat ea, și aceasta trebuie să fie fără nici un cusur, nici vizibil și nici invizibil, desăvârșită din toate punctele de vedere. Trebuie să fie o femeie perfectă.

Cel mai tânăr sfetnic și-a scos goarna și a strigat în ea, dând de veste. „Vrea o soție”, a dat el sfoară în țară. „Perfectă.”

*

Vreme de trei ani, sfetnicii au străbătut regatul în lung și-n lat, dar în zadar. Au găsit multe femei frumoase și virtuoase, însă prințul le-a refuzat pe toate.

— Prințe, ești un prost, i-a spus gâscă într-o zi. Ceea ce vrei tu nu poate exista.

— Trebuie să existe, a insistat prințul, pentru că așa vreau eu.

— O să mori înainte să apuci s-o găsești, a ridicat din umeri gâscă, care tocmai se pregătea să se întoarcă la tava ei cu mâncare.

— Nu înaintea ta, i-a tăiat-o prințul și i-a zburat căpățâna.

*

Au mai trecut trei ani, și prințul a început să scrie o carte, ca să-și treacă timpul. Se numea *Sfânta Taină a Perfecțiunii* A împărțit-o în trei părți.

Partea întâi: filozofia perfecțiunii. Sfântul Potir, viața fără de prihană, aspirația finală de pe Muntele Cârmei. Sfânta Tereza și Castelul interior.

Partea a doua: imposibilitatea perfecțiunii. Neobosita căutare din această viață, durerea, majoritatea, care optează pentru cea mai bună variantă dintre cele găsite. Corupția generalizată. Importanța sincerității absolute[25].

Partea a treia: necesitatea de a produce o lume de ființe perfecte. Posibilitatea, rezultată din aceasta, a unui paradis pe pământ. O rasă perfectă. Un îndemn la absolutism.

Prințul era foarte încântat de cartea lui și le-a dat câte un exemplar din ea tuturor sfetnicilor săi, ca aceștia să nu-i mai irosească timpul cu variante sub ceea ce-și dorea el. Unul dintre aceștia a luat cartea și a plecat cu ea într-un colț îndepărtat al pădurii, unde o putea citi în pace. Nu era prea învățat cu cititul, iar prințul scria o proză destul de prolixă.

În timp ce ședea el lungit sub un copac, a auzit un glas cântând, glas ce venea de undeva din stânga lui. Fire curioasă și iubitoare de muzică, s-a ridicat să afle cui u aparținea vocea aceea. Într-un luminiș, se afla o femeie ce torcea cu fuiorul și-și trecea timpul cântând.

---

[25] Joc de cuvinte ce trimite la celebra piesă de teatru *The Importance of Being Eamest* de Oscar Wilde.

Sfetnicul a fost de părere că e cea mai frumoasă ființă pe care a văzut-o în viața lui.

„Și, pe deasupra, mai știe și să coasă”, s-a gândit el.

S-a dus la ea, făcând plecăciuni în timp ce se apropia.

— Frumoasă fecioară, a început.

— Dacă ai chef de palavre, a zis ea, întoarce-te mai târziu, am un termen-limită de respectat.

Sfetnicul a fost extrem de șocat.

— Dar eu sunt spiță regală, i-a spus.

— Iar eu am un termen de respectat, i-a spus ea. Vino să iei prânzul cu mine, dacă vrei.

— Mă întorc la amiază, a răspuns el bățos și s-a îndepărtat cu pas apăsat.

În acest timp, sfetnicul a purces să-i întrebe despre femeie pe toți cei pe care-i întâlnea în cale. Câți ani avea? Din ce familie se trăgea? Avea rude? Era deșteaptă?

— Deșteaptă? a pufnit un moș. E perfectă.

— Ai zis perfectă? l-a presat sfetnicul, scuturându-l pe bătrân de umeri.

— Da, a strigat acesta, am zis perfectă.

Când s-a făcut amiază, sfetnicul a bătut în ușa casei în care stătea femeia.

— Am supă de brânză, a zis ea, și l-a poftit să intre.

— Lasă supa, a răspuns el, trebuie să plecăm, te duc la prinț.

— Pentru ce? a întrebat femeia, punându-și supă în farfurie cu polonicul.

— S-ar putea să vrea să te ia de soție, a zis el.

— Eu nu mă mărit, a zis ea.

Sfetnicul s-a întors spre ea îngrozit.

— De ce nu?

— Nu mă prea interesează subiectul. Zi, îți pun supă sau nu?

— Nu, a strigat tânărul. Dar o să mă-ntorc.

Trei zile mai târziu, pădurea a fost cuprinsă de freamăt. Soseau prințul și suita lui. Prințului i se cam atrofiaseră mușchii picioarelor de la atâta stat pe loc și trebuise adus cu lectica. La vederea femeii, care stătea și torcea, exact ca înainte, prințul a sărit din lectică, strigând „Sunt vindecat, sigur e perfectă". Și a căzut în genunchi și a implorat-o să se mărite cu el.

Curtenii se uitau unii la alții, zâmbind. Mai era puțin și se termina cu toate neroziile, iar ei puteau să trăiască fericiți până la adânci bătrâneți.

Femeia i-a surâs prințului îngenuncheat și l-a mângâiat pe păr.

— Ești foarte drăguț, dar nu vreau să mă mărit cu tine.

Dinspre curtenii adunați s-a auzit un icnet înspăimântat.

Apoi tăcere.

Prințul s-a ridicat în picioare cu greutate și a scos un exemplar din cartea sa din buzunar.

— Dar trebuie, am scris totul despre tine.

Femeia a zâmbit din nou și a citit titlul. Apoi s-a încruntat și, făcându-i semn prințului s-o urmeze, l-a tras după ea în casă.

Trei zile și trei nopți, curtea a făcut tabără în acel loc, temătoare. Dinspre colibă nu se auzea nici un sunet. Apoi, în cea de-a patra zi, prințul a apărut, obosit și nespălat. I-a chemat în jurul său pe sfetnici și le-a istorisit tot ce se întâmplase.

Femeia era într-adevăr perfectă, nu exista nici cel mai mic dubiu, însă nu era lipsită de defecte. 1, prințul, se înșelase. Era perfectă fiindcă era un echilibru perfect între calități și puncte tari. Era simetrică, în orice privință. Căutarea perfecțiunii, îi spusese ea, a fost de fapt căutarea echilibrului, a armoniei. I-a arătat Balanța și Peștii și, la sfârșit, i-a întins mâinile.

— Aici e cheia, a spus. Aici, în acest prim echilibru, cel personal. Există două principii, a zis ea, greutatea și contragreutatea.

— A, da, a adăugat unul dintre sfetnici, vrei să spui sfera Destinului și roata Norocului.

Prințul s-a răsucit pe călcâie.

— De unde știi? a întrebat.

Sfetnicul s-a înroșit.

— A, e ceva ce mi-a spus mama demult, am uitat de asta până acum.

— Ei, în orice caz, a zis prințul imperativ, ideea e că am greșit și că trebuie să scriu o altă carte și să-i cer scuze public gâștei.

— Sire, nu puteți, au spus sfetnicii, toți într-un singur glas.

— De ce nu?

— Pentru că sunteți prinț, și un prinț nu poate recunoaște că s-a înșelat.

În noaptea aceea, prințul s-a plimbat nervos prin pădure, sperând să găsească o soluție. Când a bătut miezul nopții, a auzit un zgomot în spatele lui și, când și-a tras sabia, s-a trezit față în față cu sfetnicul-șef.

— Lucien, a exclamat (fiindcă el era).

— Sire, a răspuns bărbatul, înclinându-se până la pământ. Am o soluție. Și, vreme de patruzeci și cinci de minute, a șoptit ceva în urechea prințului.

— Nu, a țipat prințul, nu pot.

— Sire, trebuie, în joc e chiar regatul dumneavoastră.

— N-o să mă creadă nimeni, s-a plâns regele, șezând pe un buștean.

— Ba da, trebuie, de fiecare dată vă cred, a răspuns sfetnicul netulburat. Credeți-mă.

— Trebuie neapărat? a întrebat prințul cu ochii ieșiți din orbite.

— Trebuie, a zis sfetnicul, pe un ton cât se poate de ferm.

Orele nopții s-au scurs și prințul a lăsat răul să intre pe veci în inima lui. În zori, au sunat trompetele și întreaga curte și tot satul s-au adunat pentru a auzi ce are de spus prințul.

1 a rămas în picioare în fața lor, proaspăt îmbăiat, și a strigat-o pe femeie să iasă în fața lui.

În timp ce ea venea dinspre casă, prima rază de soare a luminat-o și a început să strălucească asemeni unui far aflat în mijlocul luminișului. S-a auzit un murmur de uimire, fiindcă în ziua aceea era mai frumoasă ca niciodată. Prințul și-a înghițit cu greu nodul din gât și și-a început discursul.

— Oameni buni, cu toții știți despre îndelungata mea căutare a perfecțiunii și sper că mulți dintre voi mi-au citit cartea. Am tras nădejde că, venind aici, voi putea pune capăt acestei căutări, însă acum știu că perfecțiunea nu poate fi găsită, ci doar mimată și că nu există desăvârșire pe acest pământ…

— Ba există perfecțiune, a vorbit femeia, cu glas puternic și limpede.

— Această femeie, a continuat prințul, a făcut tot ce i-a stat în putință pentru a mă convinge că perfecțiunea și desăvârșirea nu sunt unul și același lucru, și de ce ar fi făcut acest ditamai efort dacă nu ar fi fost ea însăși un om cu multe cusururi?

— Nu am făcut nici un efort, i-a întors-o femeia, la fel de hotărâtă ca și înainte. Tu m-ai căutat pe mine, nu eu pe tine.

Mulțimea a fost străbătută de un val de dezaprobare. Brusc, cineva a început să strige.

— Dar ea te-a vindecat!

— Prin farmece vrăjitorești, i-a tăiat-o sfetnicul-șef. Arestați-l pe acest bărbat. Iar bărbatul a fost legat și dus de acolo.

— Dar nu are nici un defect, a strigat un altul.

— Ba am, a zis femeia, am multe.

— A mărturisit cu gura ei, a țipat sfetnicul-șef.

Atunci, femeia a făcut un pas în față și a rămas în picioare În fața prințului, care a început să tremure din tot corpul.

— Ce vrei tu nu există, a spus ea.

— A mărturisit cu gura ei, a țipat din nou sfetnicul-șef.

Femeia nu l-a luat în seamă, însă a continuat să i se adreseze prințului, al cărui chip a căpătat o paloare mortală.

— Nu există decât ceea ce poți face tu să existe.

Prințul a leșinat.

— Diavolul vorbește prin gura ei, a strigat sfetnicul. Noi nu vom renunța la căutarea noastră.

— O să muriți, și tot n-o s-o găsiți, a ridicat din umeri femeia, dând să intre înapoi în casă.

— Întâi o să mori tu, a țipat prințul, revenindu-și în simțiri. Tăiați-i capul.

Și i-au tăiat capul femeii.

Pe loc, sângele ei s-a prefăcut într-un lac și i-a înecat pe sfetnici și pe majoritatea curtenilor. Prințul a reușit cu greu să scape, cățărându-se într-un copac.

— A început deja să mă plictisească toată treaba asta, s-a gândit. Dar, cel puțin, am ucis din fașă un foarte mare rău. Acum trebuie să-mi continui căutarea, dar vai, cine mă va sfătui de acum înainte?

În acel moment, a auzit un zgomot sub el. A coborât privirea și a văzut un bărbat care vindea portocale.

— Ce idee bună, a exclamat prințul, o să iau și eu vreo zece, să am pe drum înspre casă.

— Moșule, a strigat, vinde-mi și mie vreo zece.

Bătrânul a început să aleagă vreo zece și le-a pus într-o desagă.

— Mai ai și altceva? l-a întrebat prințul, simțindu-se mai bine.

— Îmi pare rău, a zis negustorul, eu decât portocale vând.

— Of, of, a oftat prințul, speram să-mi dai ceva de citit pe drumul către casă.

Bătrânul a pufnit a regret.
— N-ai nici o revistă?
Bătrânul a clătinat din cap.
— Nici o broșură informativă?
Bătrânul și-a șters nasul.
— Ei bine, atunci am să plec, a hotărât prințul.
— Stai o clipă, a zis bărbatul brusc, am asta.
Și a scos din buzunar o carte legată în piele.
— Nu știu dacă e genul tău, zice cum să construiești o ființă perfectă și e despre un tip care reușește să facă asta, dar nu-ți folosește la nimica dacă n-ai sculele care trebe.
Prințul i-a înșfăcat-o imediat din mână.
— E olecuță cam ciudată, a continuat bătrânul, sminti tu’ ăsta primește o săgeată în ceafă…
Însă prințul dispăruse deja.

NUMERII

Era primăvară, pământul încă avea urme de zăpadă și eu tocmai mă măritam. Rochia mea era albă și imaculată și

* i aveam o coroană aurie. În timp ce pășeam spre altar, coroana se făcea tot mai grea și îmi era tot mai greu să mă mișc în rochie. Credeam că lumea o să mă arate cu degetul, însă nu m-a observat nimeni.

Cumva, nu știu nici eu cum, am reușit să ajung la altar. Preotul era foarte gras și se tot îngraș a, ca guma de mestecat, atunci când o faci baloane. În cele din urmă, am ajuns la momentul „Poți să-ți săruți mireasa”. Proaspătul meu soț s-a întors către mine, și de aici încep mai multe scenarii. Uneori era orb, alteori era un porc, câteodată era mama, altă dată era dirigintele poștei, și o dată, doar un costum gol, fără nici un trup înăuntru. I-am povestit mamei despre asta, și a zis că e din cauză că am mâncat sardele la cină. Noaptea următoare am mâncat cârnați, însă visul a revenit.

Pe strada noastră, era o femeie care se măritase cu un porc. Am întrebat-o de ce a făcut-o, și ea mi-a zis „Nu știi niciodată, decât când e prea târziu”.

Exact.

Fără îndoială că acea femeie descoperise pe pielea ei ceea ce eu am descoperit în vis. Se măritase, fără să aibă habar, cu un porc.

După asta, am stat cu ochii pe el. Era greu să-ți dai seama că e un porc. Era deștept, însă avea ochii apropiați și pielea de un roz aprins. Am încercat să mi-l închipui fără haine pe el. Oribil.

Nici alți bărbați pe care îi cunoșteam nu erau mult mai buni. Dirigintele poștei era chel, avea țeasta lucioasă și mâini prea durdulii ca să-i intre în borcanele cu dulciuri. Îmi spunea păpușică, și mama a zis că e drăguț. Îmi dădea și dulciuri, ceea ce nu era de colo.

Într-o zi, a primit un nou sortiment de bomboane.

— Inimioare pentru inimioara mea dulce, a zis și a râs. În ziua aceea, aproape că îmi sugrumasem câinele de furie și fusesem târâtă de acasă de o mamă disperată. Eram orice, numai inimioară dulce nu. Însă eram o fetiță, deci eram o dulcică, și existau dulciuri care să dovedească acest lucru. M-am uitat în geantă. Galbene și roz și azuriu precum cerul și portocalii, și toate în formă de inimă, și toate spuneau lucruri precum

Maureen 4 Ken,

Jack'n Jill, True.

În drum spre casă am crănțănit la *Mattreen 4 Ken.* Eram bulversată. Toată lumea zicea mereu ai găsit bărbatul potrivit.

O zicea mama, ceea ce era bulversant.

O zicea mătușa mea, ceea ce era și mai bulversant.

Dirigintele poștei o vindea, inscripționată pe dulciuri.

Însă exista problema femeii care se măritase cu porcul și băiatul cu coșuri, care lua fetele și se ducea cu ele în spate și visul meu.

În după-amiaza aceea, m-am dus la bibliotecă. M-am dus pe culoarul cel mai îndepărtat, ca să pot face abstracție de cupluri. Scoteau sunete ciudate, care păreau că exprimă o durere, și fetele erau mereu storcoșite de perete. În bibliotecă m-am simțit mai bine,

erau cuvinte în care puteai avea încredere și pe care le puteai privi până când le înțelegeai, nu se puteau schimba la jumătatea propoziției, așa cum fac oamenii, așa că era mai ușor să detectezi o minciună. Am găsit o carte de basme și am citit unul intitulat „Frumoasa și bestia".

În acest basm, o femeie tânără și frumoasă se trezește că trebuie să plătească pentru o prinsoare grea, pe care tatăl ei a pierdut-o. Drept urmare, pentru a nu-și dezonora familia pe vecie, trebuie să se mărite cu un monstru. Pentru că e o fată bună, face acest lucru. În noaptea nunții, se bagă în pat alături de monstru și, cuprinsă de milă pentru faptul că e atât de urât, îi dă un pupic. Imediat, bestia se transformă într-un prinț tânăr și frumos și trăiesc fericiți împreună până la sfârșitul zilelor.

M-am întrebat dacă femeia care se măritase cu un porc citise cumva această poveste. Dacă da, probabil că fusese extrem de dezamăgită. Și ce să mai zic despre unchiul meu, Bill, care era oribil și păros, iar dacă te uiți la orice imagine cu prinți transformați din bestii, vezi că nici unul dintre ei nu este hirsut.

Am închis încet cartea. Era limpede că intrasem fără voia mea pe terenul minat al unei cumplite conspirații.

Pe lume există femei.

Pe lume există bărbați.

Și există monștri.

Ce faci dacă te măriri cu un monstru?

*

Un sărut nu rezolvă întotdeauna lucrurile.

Și monștrii sunt vicleni. Se deghizează în așa fel încât seamănă cu tine și cu mine.

Ca lupul din *Scufița roșie.*

De ce nu mi-a spus nimeni? Oare asta însemna că nimeni altcineva n-o știa?

Oare asta însemna că, pe întreg întinsul lumii, femeile se mărită cu monștri, fără știința lor?

M-am liniștit cum m-am priceput. Preotul era bărbat, însă purta fustă, iar asta îl făcea special. Trebuie să existe și alții, dar oare erau destui? Asta era marea problemă. Erau o groază de femei, și cele mai multe dintre ele se măritau. Dacă nu se puteau mărita una cu alta, lucru pe care nu-l credeam posibil, dat fiind că n-aveau cum să aibă copii în acest fel, unele dintre ele trebuiau, inevitabil, să se mărite cu monștri.

Nici propria mea familie nu stătea prea grozav la capitolul ăsta, m-am gândit.

Dac-ar exista o cale prin care să afli adevărul înainte, atunci am putea concepe un sistem prin care să se asigure o diviziune rațională. Nu era drept ca o întreagă stradă să fie plină de bestii.

În noaptea aceea, trebuia să mergem la mătușa mea, să jucăm Beetle[26]. Ea făcea parte din echipa bisericii și trebuia să exerseze. În timp ce făcea cărțile, am întrebat-o:

— De ce sunt atât de mulți bărbați adevărate bestii?

Ea a râs.

— Ești prea tânără pentru asta.

Unchiul meu a auzit întrebarea. A venit la mine și și-a apropiat fața de a mea.

— Nu ne-ați iubi, dacă am fi altfel, a zis și și-a frecat obrazul țepos de al meu. L-am urât.

— Las-o în pace, Bill, a spus mătușa mea, împingându-l la o parte. Nu-ți face griji, draga mea, m-a liniștit ea, o să te obișnuiești. Când m-am măritat, am râs o săptămână, am plâns o lună și m-am

[26] Sau Bugs sau Cootie, joc britanic de societate, în care echipele desenează sau reconstituie împreună un cărăbuș sau altă insectă. Se poate juca fie doar cu zar, hârtie și creion, fie folosind jocul omonim cu bucăți de puzzle. Posibilă inadvertență din partea autoarei, care vorbește despre cărți de joc, și nu despre zaruri.

așezat la casa mea, pentru tot restul vieții. Sunt diferiți de noi, asta-i tot, au și ei problemele lor. L-am privit pe unchiul meu, care era acum adâncit în studierea atentă a biletelor la pronosport.

— Mi-ai lăsat semn pe față, l-am acuzat.

— Ba nu-i adevărat, a rânjit el. A fost doar puțină dragoste.

— Așa zici mereu, a replicat mătușa mea, acum taci ori pleacă de-aici.

El a șters-o rapid. Aproape că mă așteptam să aibă coadă.

Ea a răsfirat cărțile.

— Ai destul timp să găsești un băiat bun.

— Nu cred că-mi doresc asta.

— Una e ce vrem, a zis ea, punând jos un valet, și alta e cu ce ne alegem, să nu uiți asta.

Oare încerca să-mi spună că știe despre monștri? M-am amărât foarte tare și am început să pun picioarele cărăbușului invers și, în general, să fac un dezastru. În cele din urmă, mătușa mea s-a ridicat și a oftat.

— Cred c-ar fi mai bine să te duci acasă, a zis.

M-am dus s-o iau pe mama, care era în salon și asculta Johnny Cash.

— Hai, am terminat.

Și-a pus fără grabă haina și și-a luat Biblia ei format mic, de călătorie. Am ieșit împreună în stradă.

— Trebuie să vorbesc cu tine, ai timp?

— Da, a zis ea, hai să mâncăm o portocală.

Am încercat să-i explic visul meu și teoria bestiei și cât de mult îl urăsc pe unchiul Bill. În tot acest timp, mama a mers pe lângă mine lălăind *What a Friend We Have în Jesus*[27] și curățându-mi o portocală. S-a oprit din curățat și eu am tăcut. Aveam o ultimă întrebare.

— De ce te-ai măritat cu tata?

---

[27] *Ce bun prieten ne e Isus.*

Ea m-a privit atent.

— Nu te prosti.

— Nu mă prostesc.

— Trebuia să avem cu ce te crește și, în plus, e un om bun, chiar dacă nu e genul care să se spetească prea tare. Dar nu-ți face griji, tu ești menită Domnului, în clipa în care te-am luat te-am înscris la școala de misionari. Adu-ți aminte de Jane Eyre și de St. John Rivers. Privirea i-a devenit absentă, furată de gânduri.

Mi-am adus aminte, însă ceea ce nu știa mama era că acum știam că ea rescrisese finalul. *Jane Eyre* era cartea ei preferată, în afara Bibliei, și mi-a citit-o de nenumărate ori, când eram foarte mică. Eu nu știam să citesc, dar știam unde se dau paginile. Mai târziu, când învățasem să citesc, curioasă, am hotărât s-o citesc singură. Un fel de pelerinaj nostalgic. Și, în ziua aceea cumplită, într-un colț din fundul bibliotecii, am aflat că Jane nu se mărită cu St. John până la urmă, că se întoarce la domnul Rochester. A fost ca în ziua în care am descoperit actele de adopție, în timp ce căutam o pereche de cărți de joc. Din ziua aceea, n-am mai jucat niciodată cărți și n-am mai recitit *Jane Eyre.*

Ne-am continuat plimbarea în tăcere. Ea a crezut că vorbele ei m-au liniștit, însă eu mă gândeam la ea și mă întrebam oare unde trebuie să mă duc ca să aflu ce voiam să aflu.

Când era zi de spălat, mă ascundeam în pubela de gunoi, să aud ce vorbesc femeile. Nellie ieșea cu sfoara și o întindea de la un cui la celălalt pe aleea din spate. Îi făcea semn lui Doreen, care se chinuia să urce dealul cu cumpărăturile, u oferea o ceașcă de ceai și o conversație. În fiecare miercuri, Doreen se așeza la coadă la măcelar, pentru oferta specială de carne tocată. Acest lucru o deprima de fiecare dată, fiindcă era membră a Partidului Laburist și credea în drepturi și *beneficii* egale. A început să-i povestească lui Nellie despre femeia din fața ei, care cumpăra cotlet. Nellie a clătinat din

capul mic, cu păr des, și a zis că îi e foarte greu de când s-a prăpădit Bert.

— Bert, a pufnit Doreen, era mort cu zece ani înainte să-l pună pe catafalc. Apoi i-a oferit o bomboană gumată.

— Să știi că mie una nu-mi prea place să vorbesc rău despre morți, a zis Nellie stânjenită, fiindcă nu știi niciodată.

Doreen a pufnit și s-a ghemuit pe treapta de sus cu o grimasă de durere. Avea fusta prea strâmtă, însă ea pretindea mereu că i-a intrat la spălat.

— Dar de vii pot să vorbesc de rău? Frank al meu nu e bun de nimic.

Nellie a tras adânc aer în piept și a mai luat o bomboană gumată. A întrebat dacă se referă la femeia care vinde plăcintă și fasole la cârciumă; Doreen nu știa, însă acum că se gândea mai bine, asta ar explica faptul că în fiecare seară când se întorcea acasă târziu, el mirosea a sos.

— N-ar fi trebuit să te măriți niciodată cu el, a certat-o Nellie.

— Nu știam că e așa când m-am măritat cu el, de unde era să știu? Și i-a spus lui Nellie despre război și despre cum îl plăcuse tatăl ei și cum ideea de a se mărita cu el i se păruse cât se poate de rațională. Trebuia să-mi fi dat seama, totuși, ce fel de bărbat e ăla care vine să te curteze și sfârșește prin a se face pulbere cu tatăl tău! Iar eu, aranjată și fardată, ca să fac impresie, rămâneam să joc whist cu mama lui și o prietenă de-a ei.

— Și nu te ducea nicăieri?

— A, ba da, a spus Doreen, în fiecare sâmbătă după-masă ne duceam la cursele de câini.

Cele două femei au tăcut preț de câteva clipe, apoi Doreen a continuat.

— Firește, au ajutat și copiii. L-am ignorat vreme de cinșpe ani.

— Și totuși, a liniștit-o Nellie, nu ești atât de rău cum e Hilda, de peste drum, bărbată-su își bea și ultimul bănuț, iar ea nu îndrăznește să se ducă la poliție.

— Dacă al meu m-ar atinge vreodată, l-aș da pe mâna lor imediat.

— Ești sigură?

Doreen a făcut o pauză și s-a jucat cu pantoful în praf.

— Hai să fumăm o țigară, s-a oferit Nellie, și-mi povestești totul despre Jane.

Jane era fiica lui Doreen, care tocmai împlinise șaptesprezece ani și era foarte studioasă.

— Dacă nu-și face un prieten, lumea o să înceapă să vorbească. Își petrece tot timpul cu Susan aia, cică își fac temele împreună, sau cel puțin așa îmi spune mie.

Nellie era de părere că e posibil ca Jane să se întâlnească pe șest cu un băiat, atunci când spune că e la Susan. Doreen a clătinat din cap.

— Acolo se duce, am vorbit cu mama lui Susan. Dacă nu au grijă, lumea o să creadă că sunt ca alea două de la prăvălia de ziare.

— Mie îmi plac, să știi, a zis Nellie apăsat, și nu-nțeleg cine ce-are cu ele?

— Doamna Ferguson de vizavi le-a văzut că-și cumpărau pat nou, un pat dublu.

— Și ce dovedește asta? Eu și Bert împărțeam același pat, dar nu făceam nimic în el.

Doreen a zis că foarte bine, dar când e vorba de două femei, lucrurile stau altfel.

Altfel decât ce? mă întrebam ciucită în pubelă.

— Ei, Jane a ta poate pleacă la facultate și se mută de-aici, e fată deșteaptă.

— Frank n-o să fie de acord cu așa ceva, își dorește nepoți, și dacă nu fac ceva în sensul ăsta, n-o să am ce să-i pun pe masă și-o să se

întoarcă la plăcinta și fasolea lui, de la cârciumă. Nu vreau să-i ofer niciun pretext.

În clipa în care Nellie a început să-și pună rufele pe sârmă, Doreen s-a ridicat în picioare. Când am fost sigură că nu mă vede nimeni, m-am furișat afară din pubelă, la fel de bulversată ca și până atunci, bașca plină de funingine.

Era bine că aveam să devin misionară. O vreme, am lăsat deoparte problema bărbaților și m-am concentrat asupra aprofundării Bibliei. În cele din urmă, m-am gândit, o să mă îndrăgostesc și eu, ca toată lumea. Câțiva ani mai târziu, din greșeală, așa s-a și întâmplat.

Mama a zis că trebuie să mergem în oraș.

— Eu nu merg.

— Ia-ți fulgarinul pe tine.

— Nu vin, plouă.

— Știu și n-o să mă ud singură.

Mi-a aruncat fulgarinul și s-a întors spre oglindă, ca să-și aranjeze baticul. I-am tras un șut cățelei, scoțând-o din cușcă și am încercat să o trag de zgardă. Mama m-a urmărit cu privirea.

— Lasă bietul animal în pace, c-o calcă naibii vreo mașină.

— Dar…

— *Las-o!* Și și-a luat sacoșa de cumpărături într-o mână și pe mine în cealaltă și m-a tras după ea spre stația de autobuz, plângându-se tot drumul de nerecunoștința unora. Când ne-am urcat în autobuz, le-am văzut pe May și pe Ida, una dintre femeile care se ocupau de prăvălia de ziare interzisă și care juca în echipa locală de bowling pe iarbă[28].

— Uite, e Louie cu fetița ei, a strigat Max încântată.

---

[28] *Lawn bowling* sau *bowls,* joc ce se desfășoară pe o peluză netedă, în care jucătorii trebuie să arunce bilele de lemn într-o bilă mai mică, care reprezintă ținta.

— Nu mai e chiar o fetiță, a zis Ida, a trecut de paișpe ani. Ia un fursec cu nucă de cocos. Și mi-a întins o pungă boțită.

— Mersi, a zis mama, și a luat unul.

— Vă duceți în centru? a întrebat May.

Mama a încuviințat din cap.

— Vă spun eu, fructe ieftine nu găsiți nicăierea, decât niște porcării din Spania.

— Ne ducem să luăm niște carne tocată, a zis mama, strângându-se în jurul poșetei. Nu-i plăcea să vorbească despre bani.

— Vă spun eu, nu găsiți nicăierea, a repetat May. Da* știți ceva? S-a aplecat în față, prinzându-mi părul de scaun cu pieptul ei.

— May, am scâncit.

— Tanti May, a sărit mama.

— Hai să ne vedem la Trickett's, să bem câte un Horlicks la ora trei. Și s-a lăsat înapoi pe spătar, mulțumită, eliberându-mi scapul.

— Ia uite, Louie, fie-tii îi cade părul. May a înghiontit-o pe mama și a măturat cu mâna firele de păr lipite de haina ei.

— Așa se întâmplă la vârsta asta, s-a băgat Ida. Nu-i nimica.

Autobuzul a oprit pe Bulevard. (Așa îi spunea mereu mama, din cauza amintirilor ei legate de Paris.) May și Ida s-au dus la raionul cu burtă, iar mama s-a dus la ziare, doar ca să vadă dacă au uitat cumva să-i oprească revista *Bând of Hope.* Am avut ideea cât se poate de proastă să o întreb dacă-mi poate lua un alt trenci.

— Trendul ăsta o să te țină și după ce moare taică-tu, a fost replica ei.

Apoi ne-am dus la piață. Mama lua mereu carnea tocată ieftin, fiindcă măcelarul fusese în tinerețe iubitul ei. Ea spunea că e un drac, dar tot lua carnea. În timp ce el o împacheta, mi s-a prins haina de un cârlig de carne și mi-am rupt mâneca.

— Mamă, m-am jeluit, fluturând mâna spre ea.

— Dumnezeule mare, a strigat ea. Și a luat o rolă de scotch, pe care a început s-o înfășoare în jurul brațului meu. În acel moment, am văzut-o pe doamna Clifton, care dădea lecții de canto și-și făcea cumpărăturile la Marks and Spencers.

— A pățit ceva la braț? a întrebat ea.

— Doar mâneca, a răspuns mama, articulând cuvintele pe tonul cel mai demn de care era în stare.

— Vai, dar cred că are nevoie de o haină nouă, nu?

Mama și-a mutat sacoșa în mâna cealaltă.

— Ba nu, n-am nevoie, am sărit eu, îmi place mult cea pe care o am.

Ea m-a fixat cu dispreț.

— Eu una sunt de părere că…

— O să-i luăm una nouă în după-masa asta, a zis mama apăsat. La revedere. M-a îmboldit spre ieșire, lăsând-o pe doamna Clifton singură lângă burdihanul de porc.

— Ești ceva de groază, mi-a șoptit mama amenințătoare, imediat ce a putut. Ce-ar zice bunică-tu?

— E mort.

— Asta nu are importanță.

— E o snoabă și o urăsc.

— Tu să taci din gură; are o casă frumoasă.

Înainte să apuc să mai protestez, m-a împins într-un magazin care vindea haine la mâna a doua și tot soiul de ciurucuri.

— N-au, am zis, uitându-mă în jur ușurată.

— Ba da, cum să nu, mi-a răspuns mama victorioasă. Scotocea de zor în spatele unui maldăr de cutii de carton pe laterala cărora scria SURPLUS, ca pe niște oi marcate cu fierul.

— Încearcă-l pe ăsta.

L-am pus pe mine.

Era enorm.

— Uite, are și pălărie.

Mi-a întins o bucată informă de plastic spre zona în care estima că se află mâna mea.

— Cum se închide? Mă simțeam ca prinsă în capcană.

— N-o să-ți mai intre apa pe nicăieri.

Mi-am amintit de un film pe care-l văzusem, intitulat *Omul cu masca de fier*.

— E puțin cam mare, m-am aventurat.

— O să-ți vină bine și după ce crești.

— Dar, mamă…

— O luăm.

— Dar, mamă.

Era roz bombon.

Am pornit în tăcere spre raionul de pește.

O uram.

M-am uitat la crevete.

Erau la fel de roz.

Lângă mine, era o femeie care avea în brațe un chec Battenburg[29].

Avea glazură roz și trandafirași roz.

Mi s-a făcut rău.

Apoi cuiva i-a venit să vomite. Unui băiețel. Mama lui i-a tras una.

„Așa-i trebuie”, m-am gândit cu răutate.

M-am întrebat dacă să-mi las pălăria să-mi cadă în vomă, dar am știut că o să mă pună s-o port chiar și așa.

M-am simțit groaznic. Când Keats se simțea groaznic, își punea o cămașă curată.

Însă el era poet.

---

[29] Sau Battenbcrg, tip de chec pufos, acoperit cu marțipan. Atunci când e tăiat, feliile sunt formate din pătrățele ca de șah, roz și galbene.

N-aș fi remarcat-o pe Melanie dacă nu m-aș fi dus în colțul opus al raionului, ca să mă uit la acvariu.

Curăța somoni, pe o tejghea de marmură. Folosea un cuțit subțire și pătat și arunca intestinele într-o găleată de metal. Peștele curat îl punea pe hârtie cerată, și la fiecare al patrulea pește punea un fir de pătrunjel.

— Aș vrea să fac și eu asta, am zis.

Ea a zâmbit și și-a văzut de treabă.

— Îți place să faci asta?

Nici de data aceasta n-a zis nimic, așa că m-am strecurat, cât de discret se poate strecura o persoană îmbrăcată într-un trenci roz bombon, spre partea opusă a jgheabului. Nu o vedeam foarte bine, din cauza glugii de pe ochi.

— Îmi dai și mie niște momeală de pește? am întrebat.

Ea a ridicat privirea și am observat că are ochi de un cenușiu plăcut, ca pisica Vecinilor de Alături.

— Nu am voie să stau la taclale cu prietenii în timpul serviciului.

— Dar eu nu sunt prietena ta, am sărit s-o pun la punct.

— ^Nu, dar ei or să creadă că ești, a răspuns ea.

— Păi, atunci ar fi bine să fiu, am sugerat.

Ea m-a privit lung un moment, apoi a întors capul.

— Hai, ce mai stai? m-a zorit mama, care a apărut ca din senin de după tava cu melci de mare.

— Îmi iei și mie un peștișor pentru acvariu?

— Și-așa abia ne ajung banii să hrănim ce avem. Asta ne mai lipsește, încă o gură de hrănit. Blestematul ăla de câine ne costă suficient.

— Unul mic de tot, un pește-evantai?

— Am zis nu. Și a pornit cu pași mari spre Trickett's.

M-am simțit nedreptățită. Dacă m-ar fi învățat să citesc ca pe orice alt copil, n-aș fi avut obsesiile astea. Aș fi fost fericită cu un iepure sau nu știu ce insectă-băț ciudată.

M-am uitat în urma mea.

Însă Melanie dispăruse.

Când am ajuns la Trickett's, May și Ida erau deja acolo.

Ida își completa biletul de pronosport și mânca înghețată de zmeură.

— Uite-le, au venit, a înghiontit-o May când am intrat.

Mama s-a prăbușit pe scaun.

— Sunt terminată.

— Aduceți-ne niște Horlicks, vă rog, a strigat May către chelneriță, care și-a lăsat jos țigara și s-a apropiat alene. Avea ochelarii fixați într-un unghi ciudat și lipiți cu leucoplast.

— Ce pățiși, fată? a întrebat-o May. Parcă adineaorea n-aveai nimic la ochelari.

— Amețita aia de Mona și-a pus lada cu burgeri de vită pe ei, a răspuns aceasta, un pachet de nervi.

— Îi îngheață ca pe cărămizi, de la o vreme.

Chelneriță a șters fâș-fâș masa cu cârpa.

— Ca pe cărămizi, nu e normal așa ceva.

A șters scrumiera.

— Nu zic că e ceva rău că avem congelatoare, dar parcă se merge prea departe.

— Așa e, a fost de acord May. Așa e.

— În dimineața asta a trecut pe-aici doamna Clifton aia, a continuat chelneriță. E o femeie ca oricare alta, dacă stai și te uiți la ea, toată numai aere și ifose. (Mama s-a înroșit.)

— I-am zis, Doreen, ce-ți iei de la Marks and Spencers, poți să-ți iei și de aici, la juma' de preț.

Ida a murmurat a aprobare.

— Dar știi ce mi-a răspuns?

May a zis că nu, dar poate ghici.

— A zis, burzuluită de ziceai că nu mai e alta ca ea pe lume: îmi place să-mi umplu frigiderul cu lucruri care știu precis că sunt bune, doamnă Grimsditch.

— Ia auzi la ea, a exclamat May. Așa ți-a zis, doamnă Grimsditch? A uitat că te cheamă Betty?

— Chiar așa, s-a băgat și Ida, ce-are „Betty”?

Și au început să șușotească între ele, ambalate.

Mama începea să-și piardă răbdarea.

— Doamnă Grimsditch…a început.

— Nu vă mai place numele de Betty? s-a încruntat chelnerița, întorcându-se spre ea.

Mama s-a întors către Ida pentru a-i cere ajutorul, însă Ida era ocupată cu biletul ei.

— Liverpool contra Rovers, i-a zis lui May. Ce părere ai?

— Ziceți, a spus Betty, întrerupându-le. Ce vă aduc? N-am toată ziua la dispoziție, am toate paharele alea de spălat.

Mama era vizibil enervată.

— Unii scuipă-n ele și fac toate porcăriile, ți se întoarce stomacul pe dos.

M-a privit.

— Vrei o slujbă sâmbăta?

Mama s-a luminat imediat la față.

— Da, vrea.

— Păi poate să înceapă chiar acum, nu, Betty? a zis Ida, cu ochii în biletele ei de pronosport.

— Mda, a zis Betty, toate paharele sunt murdare.

Așa că m-am apucat de treabă, în timp ce mama, Ida și May au completat biletul și au băut Horlicks. Nu mă deranja munca și nici

nu erau scuipați în toate paharele; și, în afară de asta, îmi dădea răgaz să mă gândesc la raionul de pește și la Melanie.

Săptămână după săptămână mă duceam acolo doar ca să privesc.

Apoi, într-o săptămână, n-a mai fost acolo.

N-am avut ce să fac altceva decât să mă uit m gol, la melcii de mare.

Melcii de mare sunt niște creaturi stranii, a căror vedere te calmează.

Au un simț foarte dezvoltat al demnității personale.

Chiar și atunci când zace cu fața în jos într-o tavă cu oteț, melcul de mare are ceva nobil.

Ceea ce nu se poate spune despre oricine.

„De ce mă simt așa?” m-am întrebat. Apoi, tocmai când voiam să mă întorc și să-mi cumpăr un cartof copt, ca să-mi treacă starea, am văzut-o pe Melanie dând colțul și intrând în raion. M-am dus glonț la ea. A părut ușor surprinsă.

— Bună, credeam c-ai plecat.

— Am plecat, acum lucrez la bibliotecă, doar sâmbăta dimineața mai vin.

Ce-i puteam spune acum? Cum o puteam face să rămână?

— Vrei un cartof copt? i-am oferit stresată.

Mi-a zâmbit și mi-a zis că da și ne-am dus să-l mâncăm pe bancă, în față la Woolworth’s. Eram foarte agitată, și porumbeii mi-au ciugulit aproape tot cartoful Mi-a vorbit despre vreme și despre mama ei și despre faptul că nu are tată.

— Eu n-am nici mamă, și nici tată, am zis, ca s-o fac să se simtă mai bine. Sau, mă rog, nu sunt chiar părinții mei.

După care a trebuit să-i explic despre biserica noastră și despre mama și despre faptul că eu am fost sortită Domnului. O clipă, vorbele mi-au sunat ciudat, dar știam că e din cauză că sunt surescitată. Am întrebat-o dacă se duce la biserică, și mi-a zis că da,

însă nu la una foarte veselă, așa că, firește, am invitat-o a doua zi la a noastră.

— Melanie, mi-am adunat în cele din urmă curajul s-o întreb, de ce ai un nume așa aiurea?

Ea s-a îmbujorat.

— Când m-am născut, arătam ca un pepene[30].

— Nu te teme, am liniștit-o, nu mai arăți.

Prima dată când Melanie a venit la biserica noastră, n-a fost un succes. Uitasem că ne vizitează Pastorul Finch, care-și făcea turneul regional. Acesta a sosit într-un microbuz vechi, Bedford, care avea pictate pe o aripă siluetele unor damnați în caznele iadului, iar pe cealaltă, cetele îngerești. Pe ușile din spate și pe capota din față inscripționase, cu litere verzi, RAI SAU IAD? E ALEGEREA TA. Era foarte mândru de microbuz și povestea adesea despre multele miracole petrecute înăuntrul sau în apropierea lui. Înăuntru avea șase scaune, ca să-și poată lua cu el și corul, să aibă loc pentru instrumentele muzicale și o trusă mare de prim-ajutor, pentru eventualitatea că diavolul intră pe neașteptate în trupul cuiva.

— Și cu flăcările ce faceți? am întrebat.

— Folosesc un extinctor, a explicat el.

Eram foarte impresionați.

Avea și o cruce pliantă, care încăpea de-a curmezișul ușilor din spate și o chiuvetă minusculă, în care pastorul se putea spăla pe mâini după fiecare operație.

— Apa e esența, ne-a reamintit, așa cum Isus a scăldat porcii, făcându-i să se avânte în mare, clătesc și eu diavolul sub acest robinet.

După ce am admirat cu toții microbuzul suficient de mult timp, Pastorul Finch ne-a condus înapoi în biserică și a rugat corul să-i cânte ultima compoziție. „Mi-a fost trimisă de Cel de Sus, exact în

[30] În engl. *melon*.

clipa când am plecat de la service-ul *Sandbach Motorway*". Cântecul se intitula *You Don't NeedSpirits When You've Got the Spirit*[31]. Prima strofă era cam așa…

Unii bărbați se îneacă în whisky, unele dame se îneacă
În gin,
Dar altă plăcere mai mare nu este, decât să absorbi Duhul
Sfânt.
Unii preferă o bere, iar alții nu știu decât vin,
Deschide gura și lasă-L să intre, și bine-ți va fi pe pământ.

Corul a cântat-o, apoi și restul de șase strofe, și ni s-a dat și nouă o foaie cu melodia și versurile, pentru a ne putea alătura coriștilor acompaniați de Pastorul Finch la bongo.

Refrenul suna cam așa…

Nu vreau whisky de secară, nici gin sec, rom sau cola,
Nici coniac spumos; doar Duhul Sfânt îmi varsă foc în vintre.

Ne-am simțit foarte bine. Danny și-a scos ghitara și a început să zdrăngănească la corzi, apoi May a început să bată ritmul de douăsprezece măsuri pe tamburina ei. Peste puțin timp, eram toți așezați într-un șir lung, care se învârtea în jurul bisericii în sensul acelor de ceasornic, cântând refrenul, iar și iar și iar.

— Cel de Sus își face lucrarea din plin, a rostit încântat Pastorul Finch, bătând în bongo. Slăvit fie Domnul.

— Roy, nu te consuma atât, s-a burzuluit la el doamna Finch, care se chinuia disperată să țină pasul cu el, la pian. Luați-i careva bongo-ul din mână. Însă nimeni n-a făcut asta, și abia când s-a împiedicat doamna Rothwell și-a căzut, ne-am oprit.

Atunci am observat că Melanie nu ni se alăturase.

— Acum, să ne adunăm cu toții pentru predică, a strigat Pastorul Finch, și ne-am așezat cu toții frumos în strane, să ne bucurăm. Ne-a

[31] *Când în viața ta s-a pogorât Sfântul Duh, n-ai de ce să duhnești a alcool.*

povestit despre ce s-a întâmplat în turneu, câte suflete a salvat, câte suflete bune, chinuite de diavol, își găsiseră din nou pacea.

— Nu sunt genul care să se laude, ne-a reamintit, însă Dumnezeu m-a înzestrat cu un mare har. Am murmurat cu toții aprobator. Apoi am fost șocați în clipa în care a început să ne descrie o plagă a Satanei, care făcea ravagii chiar acum în întregul nord-vest. Lancashire și Cheshire fuseseră în principal afectate; cu doar o zi în urmă, purificase o întreagă familie din Cheadle Hulme.

— Erau ai Satanei trup și suflet. Și-a făcut privirea roată în jurul întregii congregații. Da, trup și suflet, și vreți să știți de ce? S-a dat un pas înapoi. Noi n-am scos nici cel mai mic sunet. Pasiuni nenaturale.

Întreaga adunare a fost străbătută de un fior. Nu eram cu toții siguri ce a vrut să spună cu asta, însă știam cu toții că e ceva cumplit. I-am aruncat o privire lui Melanie, aflată lângă mine; părea că mai are puțin și-i vine rău.

— Probabil că de la Sfântul Duh, m-am gândit, și am strâns-o ușor de mână. A tresărit și s-a uitat la mine. Da, categoric, era lucrarea Sfântului Duh.

La sfârșitul acestei foarte frumoase predici, Pastorul Finch ne-a îndemnat ca, dacă este vreun păcătos printre noi, acesta să ridice mâna și să ceară iertarea, atunci și acolo. Ne-am înclinat capetele în rugăciune, privind pe furiș printre gene când și când, ca să vedem dacă funcționează. Brusc, am simțit o mână pe a mea. Era Melanie.

— O s-o fac, a șoptit, și și-a împins celălalt braț în aer.

— Da, îți văd mâna, a rostit Pastorul Finch.

Întreaga biserică a fost străbătută de un val de bucurie.

Nu mai era nimeni altcineva, așa că Melanie a avut parte de atenția generală, la sfârșitul slujbei. Lucru care nu i-a picat tocmai bine.

— Mă simt groaznic, mi-a mărturisit.

— Nu te teme, a încurajat-o Alice, care trecea pe lângă noi, e o chestie homeopatică.

Biata Melanie, nu înțelegea deloc ce se petrece, ea nu știa decât că are nevoie de Isus. Apoi m-a rugat să-i fiu consilier, și eu am fost de acord să mă duc la ea acasă în fiecare luni, în timp ce mama ei era la clubul la care lucra. Am plecat împreună, eu parcă plutind pe un nor, și ea cu o geantă plină de broșuri despre darurile Sfântului Duh și sfaturi pentru noii convertiți. Când am ajuns la primărie, Pastorul Finch a trecut ca o săgeată pe lângă noi, cu radioul dat pe muzică religioasă, cu volumul la maximum, geamurile larg deschise și, deasupra microbuzului, un steag fluturând victorios.

— Ăsta e Steagul Salvării, i-am spus lui Melanie. Îl arborează ori de câte ori mai salvează un suflet.

— Hai să ne urcăm în autobuz, a răspuns ea, cam stresată.

Așa că în fiecare luni, de atunci încolo, treceam pe la Melanie și citeam împreună Biblia, și de regulă ne petreceam o jumătate de oră rugându-ne. Eram încântată. Era prietena mea, iar eu nu eram obișnuită să am o prietenă, în afară de Elsie. Cumva, de data asta era altfel. Acasă vorbeam întruna despre ea, și mama nu zicea nimic. Apoi, într-o zi, m-a luat pe sus și m-a dus în bucătărie și mi-a zis că trebuie să discute cu mine serios.

— Am impresia că îți place un băiat de la biserică.

— Poftim? am zis, total șocată.

Se referea la Graham, un convertit recent, care se mutase în orașul nostru, venit din Stockport. Îl învățam să cânte la chitară și încercam să-l fac să înțeleagă importanța studiului zilnic al Bibliei.

— E clipa, a continuat ea extrem de solemnă, să-ți spun despre Pierre și despre cum era să o iau eu pe panta pierzaniei. Apoi ne-a turnat câte o ceașcă de ceai la fiecare și a deschis un pachet de Royal Scot. Eram numai ochi și urechi.

— Nu e un lucru de care să fiu mândră și n-o să ți-l povestesc decât o singură dată.

Mama se încăpățânase și se angajase profesoară la Paris, un lucru cât se poate de îndrăzneț la vremea aceea. Locuise pe Rue St. Germain, mâncase croisante și dusese o viață curată. Pe atunci nu era cu Domnul, însă avea standarde extrem de ridicate. Apoi, într-o zi cu soare, din senin, tocmai se plimba pe malul Senei, când l-a întâlnit pe Pierre, sau, mai degrabă, Pierre sărise de pe bicicleta lui, îi oferise în loc de flori firele de ceapă pe care le avea la el și o numise cea mai frumoasă femeie pe care o văzuse în viața lui.

— Firește, am fost flatată.

Au făcut schimb de adrese și au început să se curteze. Atunci a trăit mama un sentiment pe care nu-l mai trăise niciodată: inima i se revărsa precum șampania, simțea un zumzet continuu și o oarecare amețeală. Nu doar când era cu Pierre, ci mereu, la orice oră, oriunde se afla.

— Ei, am crezut că asta-i dragostea.

Însă acest lucru a mirat-o, fiindcă Pierre nu era foarte isteț și nu avea prea multe de spus și doar se minuna întruna cât de frumoasă e. Era măcar chipeș? Nu prea; răsfoind revistele, își dăduse seama că nici asta nu era. Însă acel sentiment nu voia cu nici un chip să dispară. Apoi, într-o seară liniștită, după o cină liniștită, Pierre o înșfăcase și o implorase să rămână cu el în noaptea aceea. Valurile de șampanie înspumată au reînceput să curgă și, în clipa în care el a luat-o în brațe și s-a lipit de ea, ea a fost sigură că n-o să mai iubească niciodată pe nimeni și, da, o să rămână și, după asta, se vor căsători.

— Să mă ierte Cel de Sus, însă am făcut-o.

Mama a tăcut, copleșită de emoție. Am rugat-o să sfârșească povestea și i-am întins pachetul de Royal Scots.

— Partea cea mai urâtă abia acum urmează.

Am încercat să completez scenariul, în timp ce ea își mesteca biscuitul. Poate că, la urma urmei, nu eram un copil al Domnului, ci fiica unui francez.

Două zile mai târziu, mama se dusese la doctor, cuprinsă de o îngrijorare vinovată. Se întinsese pe pat, în timp ce medicul îi examina stomacul și pieptul, și o întreba dacă a avut vreodată amețeală sau a simțit agitație în burtă. Mama i-a explicat jenată că e îndrăgostită și că se simte adesea ciudat, însă nu de asta venise la consult.

— Oți fi fiind dumneavoastră îndrăgostită, a zis medicul, dar aveți și ulcer stomacal.

Imaginați-vă spaima mamei mele. Se dăruise trup și suflet dintr-un motiv care, de fapt, era o boală. A luat pastilele, a urmat regimul și a refuzat rugămințile lui Pierre de a-l lăsa să o viziteze. N-are rost să mai adaug că data viitoare când s-au întâlnit, din nou întâmplător, ea n-a mai simțit nimic, absolut nimic și, la scurt timp, a părăsit țara pentru a scăpa definitiv de el.

— Atunci, eu sunt…? am început.

— Nici nu s-a pus problema, a zis ea repede.

Preț de câteva clipe am stat în tăcere, apoi:

— Așa că ai grijă, ce crezi tu că e inima, poate foarte bine să fie, de fapt, un alt organ.

S-ar putea, mamă, m-am gândit. S-a ridicat și mi-a spus să mă duc și să-mi găsesc ceva de făcut. M-am hotărât să mă duc s-o văd pe Melanie, însă exact în clipa în care am ajuns la ușă, m-a strigat înapoi, pentru un ultim sfat.

— Să nu lași pe nimeni să te atingă Acolo Jos, și mi-a arătat spre o zonă aflată la nivelul buzunarului ei de la șorț.

— Nu, mamă, am zis supusă și am fugit.

*

Când am ajuns acasă la Melanie, aproape se făcuse noapte. Ca să ajung la ea, trebuia s-o tai prin curtea bisericii și uneori îi furam un buchet de flori de pe mormintele cele noi. Era încântată de fiecare dată, însă adevărul e că nu-i spuneam de unde le am. M-a întrebat dacă vreau să stau la ea peste noapte, fiindcă mama ei era plecată și-i era frică să rămână în casă singură. Am zis c-o să sun o vecină și, după multe parlamentări, am reușit, în fine, să obțin acordul mamei mele, care a trebuit să fie adusă dintre salatele ei verzi. Am citit Biblia, ca de obicei, și apoi ne-am spus una alteia cât de bucuroase suntem că Domnul ne-a adus împreună. M-a mângâiat pe cap multă vreme, apoi ne-am îmbrățișat și am simțit că mă scufund. Apoi mi s-a făcut frică, însă nu m-am putut opri. O vietate necunoscută îmi fremăta în stomac. Aveam în mine o caracatiță.

Și s-a făcut seară și s-a făcut dimineață; o altă zi.

După asta am început să facem totul împreună și am stat la ea cât de des s-a putut. Mama părea ușurată că îl văd așa de puțin pe Graham și, o vreme, n-a comentat nimic referitor la cât de mult timp petreceam cu Melanie.

— Crezi că e o Pasiune Nenaturală? am întrebat-o o dată.

— Mie nu mi se pare. Ai auzit ce spune Pastorul Finch, că e ceva cumplit.

Probabil că are dreptate, m-am gândit.

Melanie și cu mine ne-am oferit să ne ocupăm de banchetul Festivalului Recoltei și am muncit din greu în biserică toată ziua. Când a venit toată lumea și au început să-și paseze plăcinta cu cartofi de la unul la altul, ne-am dus pe balcon și ne-am uitat de sus la ei. Familia noastră. Eram în siguranță.

*

Masa e aranjată pentru ospăț, iar musafirii se contrazic; unul zice că o rețetă de gâscă e cea mai bună, altul că alta. Din când în când, candelabrul tremură, aruncând fulgi minusculi de ipsos în șerbet.

Oaspeții ridică ochii, mai mult curioși decât alarmați. E frig aici, foarte frig. Femeile sunt cele care suferă cel mai mult. Umerii lor sunt dezgoliți și albi precum ouăle răscoapte. Afară, sub zăpadă, râul pare îmbălsămat. Aceștia sunt cei aleși, iar în hol, o armată doarme mânzește.

Afară, un val de torțe revărsate.

Râsetele ajung în hol. Așa au fost întotdeauna cei aleși.

Îmbătrânești, mori, o iei de la capă. Fără să observi.

Tatăl și Fiul. Tatăl și Fiul.

Mereu a fost așa și nimic nu poate schimba asta.

Tatăl Fiul și Sfântul Duh.

Afară, rebelii iau cu asalt Palatul de Iarnă.

DEUTERONOMUL

Ultima carte a legii

Timpul e un mare ucigaș. Oamenii uită, se plictisesc, îmbătrânesc, pleacă. Era o vreme când toată lumea din Anglia își făcea corăbii de lemn și pleca să lupte împotriva turcilor. Când acest lucru n-a mai fost chiar așa de interesant, bruma de țărani care rămăsese s-a întors șchiopătând către casă, și bruma de nobili care rămăsese a început să țeasă intrigi.

Firește, asta nu e toată povestea, însă așa e cu poveștile; le istorisim așa cum ne convine. E un mod de a ne explica universul, lăsându-l, în același timp, neexplicat, e un mod de a-l menține viu și de a nu-l configura cu exactitate în timp. Fiecare relatează o poveste altfel, doar pentru a ne reaminti că fiecare vede lucrurile altfel. Unii spun că adevărul poate fi găsit, alții că tot soiul de lucruri pot fi dovedite. Eu nu-i cred. Singurul lucru sigur e că totul este foarte complicat, ca o sfoară plină de noduri. Totul se află acolo, dar e greu să găsești începutul și imposibil să-ți imaginezi sfârșitul. Cel mai bun lucru pe care îl poți face este să admiri jocul de-a sfoara[32] și poate să mai faci și tu un nod. Istoria ar trebui să fie un hamac în

---

[32] În engl. în orig. *cat's cradle*, leagănul pisicii, dar și jocul numit „sfoara" sau un model geometric complicat.

care să te legeni și un joc pe care să-l joci, așa cum le place pisicilor să se joace. Apuc-o cu lăbuța, mestec-o, rearanjeaz-o și la ora de culcare e tot o minge de sfoară, plină de noduri. N-ar trebui să deranjeze pe nimeni acest lucru. Unii fac o groază de bani din asta. Editorii o duc bine, copiii, atunci când îi duce mintea, pot ajunge bine. Această aglutinare de povești numită istorie e o îndeletnicire multifuncțională, numai bună pentru o zi ploioasă.

Oamenilor le place să separe de istorie poveștile care nu izvorăsc din realitate, care, la rândul ei, izvorăște din fapte. Fac asta ca să știe ce să creadă și ce să nu creadă. E un lucru foarte curios. Cum se face că nimeni nu crede că balena l-a înghițit pe Iona, când în fiecare zi Iona înghite balena? îi și văd, umflând cu pompa cea mai pescărească dintre poveștile pescărești, și de ce? Pentru că e vorba de istorie. Să știi ce să crezi e un lucru care are avantajele lui. Asta a clădit un imperiu și a ținut oamenii acolo unde trebuiau să fie, pe tărâmul strălucitor al portofelului…

Foarte adesea, istoria e o cale de a nega trecutul. Negarea trecutului înseamnă să refuzi să-i recunoști integritatea. Să-l îndeși, să-l forțezi, să-l faci funcțional, să-i scoți tot sufletul din el, până când arată așa cum crezi tu că trebuie. În felul nostru, pe mica noastră felie, suntem cu toții istorici. Și, într-un fel ciudat și înspăimântător, Pol Pot era mai onest decât am fost noi ceilalți. Pol Pot s-a hotărât să se debaraseze total de trecut. Să se debaraseze de rușinea de a trata trecutul cu respect obiectiv. Orașele din Cambodgia aveau să fie rase de pe fața pământului, hărțile aveau să fie aruncate, totul avea să dispară. Nici un document. Nimic. O lume mândră și nouă. Lumea cea veche a fost înfricoșată. Am arătat cu degetul, însă muștele cele mari au în spinare muște mici, care să le muște.

Oamenii n-au avut niciodată o problemă în â se debarasa de trecut, atunci când el devine mult prea complicat. Carnea va arde,

fotografiile vor arde, iar memoria, ce e asta? Bălmăjeli incoerente ale unor nebuni care nu văd nevoia de a uita. Și, dacă nu ne putem debarasa de ea, o putem schimba. Morții nu strigă. Tot ce este mort are o anume seducție. El va păstra toate acele calități admirabile ale vieții, și nimic din dezordinea aceea atât de obositoare asociată cu lucrurile vii. Porcării și reproșuri și nevoia de afecțiune. Poți să le scoți la licitație, să le expui la muzeu, să le aduni în colecții. E mult mai sigur să fii un colecționar de lucruri ciudate, fiindcă, dacă ești o fire curioasă, trebuie să stai și iar să stai și să vezi ce se întâmplă. Trebuie să aștepți pe plajă până se face frig și trebuie să investești într-o barcă al cărei fund e din sticlă, lucru mai scump decât o undiță și care te așază în calea stihiilor naturii. Cei curioși se află mereu într-un oarecare pericol. Dacă ești curios, s-ar putea să nu te mai întorci niciodată acasă, asemeni tuturor bărbaților care acum locuiesc cu sirenele, pe fundul mării.

Sau celor care au descoperit Atlantida.

Atunci când Părinții pelerini au pornit pe mare, mulți au fost de părere că sunt nebuni. Acum, istoria a hotărât altfel. Oamenii curioși, care sunt de felul lor exploratori, trebuie să aducă cu ei, la întoarcere, mai mult decât amintirea unei povești, trebuie să aducă înapoi cartofi, tutun sau, cel mai bine, aur.

Însă fericirea nu e un cartof.

Și El Dorado e mai mult decât aur spaniol, motiv pentru care nici nu poate exista. Cei care s-au întors acasă erau înnebuniți de o viziune fără sens. Și astfel, fiind o ființă cu minte, colecționarul de curiozități se va înconjura de lucruri moarte și se va gândi la trecut, la vremurile în care acestea trăiau și mișcau și aveau viață. Colecționarul de curiozități trăiește într-o stație de tren părăsită, privind în imagini diverse modele de trenuri. El este mortul viu cel original.

Așa că trecutul, dat fiind că e trecut, e maleabil doar acolo unde a fost odată flexibil. Pe vremuri se putea răzgândi, acum nu poate decât să sufere schimbările. Obiectivul poate fi pătat, strâmb, făcut bucăți. Ceea ce contează e cum se vede că învinge ordinea…Și, dacă suntem gentlemeni din secolul al optsprezecelea, care ne tragem în jos jaluzelele în timp ce trăsura noastră traversează Alpii, trebuie să știm ce facem, să pretindem o ordine care nu există, să inventăm o siguranță care nu poate nicicum exista.

Există o anumită ordine și un anumit echilibru în povești.

Istoria e Sfântul Gheorghe.

Și când mă uit la o carte de istorie și mă gândesc la efortul de imaginație care a fost depus pentru a îndesa această lume care dă pe-afară între două coperte și niște litere de tipografie, sunt uluită. Poate că evenimentul are un adevăr incontestabil. Dumnezeu l-a văzut. Dumnezeu știe. Însă eu nu sunt Dumnezeu. Așa că, atunci când cineva îmi spune ce a văzut sau a auzit, îl cred, și-l cred și pe prietenul lui, care a văzut și el lucrul respectiv, însă nu tocmai la fel, și pot pune aceste două istorisiri una lângă alta și nu voi avea o minune fără cusături, ci un sendviș dantelat cu muștar, care este al meu.

Vita sărată a civilizației ghioraie la nesfârșit în pântec. Constipația a fost o mare problemă după cel de-al Doilea Război Mondial. Nu existau destule lucruri naturale în mâncare și prea multă mâncare era obținută prin prelucrare. Dacă mănânci mereu în oraș, nu poți să știi niciodată sigur ce se petrece și informația primită nu ține nicicum loc de sport.

Putred și în curs de putrefacție.

Iată sfatul meu. Dacă vreți să vă păstrați propriii dinți, faceți-vă singuri sendvișurile…

IOSUA

— Gata, a zis mama, lăsând aspiratorul jos. Poți să ții și un sicriu aici, fără să te simți vinovat, nu-i nici fir de praf nicăieri.

Doamna White a ieșit din antreu, fluturând o cârpă de vase.

— Am terminat cu toate plintele, dar nu mai e nici spatele meu ce-a fost odată.

— Nu, a răspuns mama, clătinând din cap, lucrurile astea sunt trimise ca să ne pună la încercare.

— Mă rog, cel puțin știm că sunt de la Cel de Sus, a zis doamna White.

Salonul era în mod categoric cât se poate de curat. Am băgat capul pe ușă și am observat că toate husele de scaune fuseseră schimbate cu cele mai bune, husele mamei de la nuntă, un cadou de la prietenii ei din Franța. Alămurile străluceau, și spărgătorul de nuci în formă de crocodil de la Pastorul Spratt era expus în toată splendoarea lui pe polița șemineului.

„Ce-o fi cu toată agitația asta”, m-am întrebat. M-am dus să verific calendarul, însă din câte vedeam eu, nu urma nici o ședință la domiciliul nostru și nici nu era programată vizita vreunui predicator duminică. M-am dus la bucătărie, unde doamna White

executa un tort extrem de trist, un foietaj rotund și turtit, umplut cu stafide și uns cu unt.

Nu m-a observat din prima clipă.

— Bună ziua, am zis. Ce se întâmplă?

Doamna White s-a întors spre mine și a scos un țipăt de mirare.

— Parcă trebuia să fii la lecția de vioară.

— S-a amânat. Mai e cineva acasă?

— Mama ta e plecată.

Părea ușor enervată, dar ea era mereu așa.

— Bine, atunci, o să scot câinele la plimbare, am hotărât.

— Eu mă duc la toaletă, a zis doamna White, dispărând pe ușa din spate.

— Nu mai e hârtie…am început, însă era prea târziu.

Am pornit în sus pe colină și am urcat până când orașul a rămas la poale, turtit ca o clătită. Câinele a început să alerge printr-un șanț, iar eu am încercat să recunosc anumite locuri, cum ar fi cabinetul dentistului și Rechabite Hali. M-am gândit că poate n-ar fi rău să mă duc stau la Melanie în noaptea aceea. Ii spusesem mamei cât putusem, însă nu totul. Aveam un sentiment pe care ea n-avea cum să-l înțeleagă. În plus, nu știam nici eu prea clar ce se petrece, era a doua oară în viața mea când trăiam incertitudinea.

Incertitudinea era pentru mine ca furnicarul african pentru alții. Un lucru ciudat, care nu știam cum arată, însă îl recunoșteam în ilustrații de mâna a doua. Senzația pe care-o aveam acum în cap și în stomac era aceeași pe care o avusesem în acea Zi Cumplită, în clipa în care, în timp ce stăteam în picioare în sacristie, lângă samovar, o auzisem pe domnișoara Jewsbury zicând „E de înțeles, e normal să se simtă atât de nesigură”. Am fost foarte supărată. Nesiguranța era un sentiment pe care-l trăiau cei Păgâni, iar eu eram aleasă de Dumnezeu.

Acea Zi Cumplită a fost cea în care mama mea naturală a venit să mă ceară înapoi. Aveam o idee vagă despre faptul că e ceva ciudat în legătură cu circumstanțele nașterii mele, și la un moment dat găsisem actele mele de adopție ascunse sub un teanc de flanele în comoda cea bună. „Formalități, spusese mama, expediindu-mă scurt. Ai fost dintotdeauna a mea, trimisă de Cel de Sus."

Nu m-am mai gândit la asta până într-o sâmbătă, când s-a auzit un ciocănit în ușă. Mama a ajuns la ea înaintea mea, pentru că se ruga în salon. Am urmat-o în antreu.

— Cine e, mamă?

N-am primit nici un răspuns.

— Cine e?

— Intră înapoi în casă, că-ți spun eu.

M-am cărat, gândindu-mă că sunt fie Martorii lui Iehova, fie tipul de la Partidul Laburist. N-a durat mult și am auzit voci furioase, care se ceartă; se părea că mama a lăsat persoana să intre, ceea ce era un lucru curios. Nu-i plăcea să invite Păgâni în casă. „Lasă în urma lor un aer neplăcut", zicea ea mereu.

Mi-am amintit un lucru pe care l-a făcut doamna White în ziua cu preacurvia vecinilor. Am băgat mâna în fundul Bufetului de Război, în spatele prafului de ouă, am găsit un pahar de vin și l-am lipit de perete. Funcționa. Auzeam fiecare cuvânt. Cinci minute mai târziu, am lăsat jos paharul, am luat câinele de zgardă și am plâns și am plâns și am plâns.

În cele din urmă, a intrat în cameră mama.

— A plecat.

— Știu cine era, de ce nu mi-ai spus?

— N-are nici o legătură cu tine.

— E mama mea.

Nici n-am apucat bine să zic asta, că m-am trezit cu o lovitură care mi-a învăluit capul ca un bandaj. Am căzut pe linoleum, de unde am ridicat privirea spre ea.

— Eu sunt mama ta, a zis foarte liniștită. Ea a fost doar pântecul care te-a purtat.

— Voiam s-o văd.

— A plecat și n-o să se mai întoarcă niciodată. Mama mi-a întors spatele și s-a încuiat în bucătărie. Nu puteam gândi și nu puteam respira, așa că am început să alerg. Am alergat pe strada cea lungă, ce se pierdea în zare, până când orașul a rămas la poale, mic, și am ajuns în vârful colinei. Era perioada Paștelui, și crucea de pe deal se înălța mare și neagră.

— De ce nu mi-ai spus, am țipat la lemnul pictat și l-am bătut cu mâinile până când mi au căzut singure. Când m-am uitat din nou la oraș, nu se schimbase nimic. Siluete minuscule mișunau în sus și în jos și coșurile fabricii își pufăiau semnalele lor obișnuite și senine de fum. Pe moșia lui Ellison fusese din nou ridicat târgul. Cum era posibil? Preferam de o mie de ori să am în fața mea o nouă eră glaciară decât aceste lucruri familiare.

Când m-am întors în cele din urmă acasă în ziua aceea, mama se uita la televizor. N-a pomenit niciodată despre cele întâmplate, și nici eu.

Faptul că o cunoșteam pe Melanie era un motiv de bucurie, așa că de ce începeam să mă simt atât de aiurea? Și de ce nu-i spuneam întotdeauna mamei unde mi-am petrecut noaptea? Era un lucru firesc pentru cei din biserica noastră să ne petrecem timpul, zilele și nopțile, în casele celorlalți. Până când Elsie a căzut la pat, am stat multe nopți cu ea și cred că, în nopțile când nu veneam, știa unde sunt. Melanie și cu mine stăteam uneori și la ea, nopți lungi și fără somn, până când lumina umplea fereastra și Elsie ne aducea cafea.

— Ce tot vorbiți aici? ne iscodea, în timp ce noi căscam și ne mâncam abulice micul dejun. Da' ce zic eu aici, că și io eram la fel.

Acum, că Elsie era internată în spital, trebuia să fim mai precaute. Singura dată când a rămas peste noapte la mine, mama i-a făcut patul pliant cu mare grijă, în dormitorul meu.

— Nu ne trebuie, i-am spus.

— Ba da, vă trebuie, mi-a spus ea.

În toiul nopții, cam pe la ora două, când se termina World Service, am auzit-o venind încet pe scări, la culcare, învățasem să mă mișc rapid. A rămas la ușa mea preț de câteva clipe, apoi a împins-o brusc, deschizând-o. Nu i-am văzut decât coada împletită, deasupra capotului. Nici una din noi n-a făcut nici o mișcare, așa că a plecat. Și-a ținut lumina aprinsă tot restul nopții. Curând după asta, am hotărât să-i spun ce simt. I-am explicat cât de mult îmi doresc să fiu cu Melanie, să vorbesc cu ea și că am nevoie de acest gen de prietenă. Și…Și…însă niciodată n-am reușit să-i vorbesc despre asta și…în tot acest timp, mama stătuse foarte tăcută, doar dădea din cap din când în când, motiv pentru care am crezut că a înțeles măcar parțial ce-i spun. Când am terminat, i-am dat un pupic, care cred că a surprins-o oarecum; noi nu ne prea atingeam, decât la mânie.

— Acum du-te la culcare, a zis, luându-și Biblia.

De atunci, abia dacă mai vorbeam. Părea absorbită de ceva, iar eu aveam grijile mele. Azi, pentru prima oară, fusese din nou ea însăși și era evident că are chef de companie, dacă o chemase pe doamna White. Voiam să știu ce se întâmplase de se înveselise așa, din senin, așa că am pornit din nou în susul dealului, cu cățeaua după mine.

— Hei, am strigat, ștergându-mi picioarele pe preș. Casa era cufundată în tăcere. Fusese acolo de curând, pentru că pe masa din

salon se afla acum Biblia ei și Cutia de promisiuni[33]. Trăsese și un cartonaș. M-am uitat la bucata de hârtie strânsă sub formă de sul. „Domnul e puterea și pavăza ta.” Pardesiul doamnei White dispăruse, însă își lăsase pe scaun ștergarul. L-am dus la bucătărie. Pe bufet era un bilet. „Peste noapte am să stau la doamna White. Vino dimineață la biserică.”

Mama nu prea rămânea peste noapte la alții acasă, decât atunci când pleca la Wigan, cu treburi. Însă îmi convenea; puteam să mă duc să stau cu Melanie. Așa că i-am dat de mâncare câinelui, am făcut o baie și am luat-o la picior. Ca de obicei, atunci când nu aveam bani pentru autobuz, parcurgeam cei câțiva kilometri prin cimitir și prin spatele centralei electrice.

Melanie muncea în grădină.

— Ce planuri are maică-ta în seara asta? am întrebat-o.

— Se duce la club, după care rămâne la tanti Irene.

— Tu ce vrei să faci? am continuat, scoțând câteva buruieni.

Mi-a zâmbit cu minunații ei ochi de un cenușiu ca de pisică și și-a tras de mănușile de cauciuc.

— O să pun ibricul pe foc să ne facem o sticlă cu apă fierbinte.

Am vorbit o groază în noaptea aia despre planurile noastre. Melanie voia din suflet să devină misionară, chiar dacă ăsta era destinul meu.

— De ce nu-ți place ideea? a vrut să știe.

— Nu-mi plac locurile fierbinți, am făcut insolație anul trecut la Paignton.

Am tăcut amândouă, iar eu i-am mângâiat osatura superbă și triunghiul de mușchi al stomacului. De ce e oare intimitatea atât de tulburătoare?

---

[33] Sau *Cuvântul Domnului,* cutii speciale de plexiglas, care conțin cartonașe cu texte din scriptură și aforisme cu caracter religios.

La micul dejun, a doua zi dimineață, mi-a spus că are de gând să se ducă la universitate, să studieze teologia. Nu mi se părea o idee atât de bună, din cauza ereziilor moderne. Ea era de părere că trebuie să înțeleagă cum văd ceilalți lumea.

— Dar tu știi că ei greșesc, am insistat.

— Da, dar e posibil să fie interesant, hai să mergem, o să întârziem la biserică. Nu predici tu, nu?

— Nu, am zis. Așa trebuia, dar s-a schimbat programul. Ne-am agitat prin bucătărie, apoi eu m-am oprit pe scări și-am sărutat-o.

— Te iubesc aproape la fel de mult cât îl iubesc pe Domnul, am spus râzând.

Ea m-a privit și ochii i $-au întunecat preț de o clipă.

— Nu știu, a zis.

În clipa când am ajuns la biserică, primul imn începuse deja. Mama m-a pironit cu privirea și m-am străduit să-mi iau o mină de om spășit. Ne strecuraserăm în strană lângă domnișoara Jewsbury, care mi-a spus să stau calmă.

— Ce vreți să spuneți? am șoptit.

— Să vii după, să vorbim, mi-a șoptit, însă doar după ce ne asigurăm că nu ne vede nimeni.

Am hotărât că o luase razna. Biserica era plină, ca de obicei, și de fiecare dată când surprindeam privirea cuiva, respectivul zâmbea sau încuviința. Eram fericită. Era exact locul în care îmi doream să mă aflu. Când s-a sfârșit imnul, m-am lipit mai tare de Melanie și am încercat să mă concentrez la Cel de Sus. „Totuși, m-am gândit, Melanie e un dar de la Dumnezeu și ar fi un semn de nerecunoștință din partea mea să nu o apreciez ca atare.” încă eram adânc absorbită de aceste gânduri, când mi-am dat seama că se petrece ceva. În biserică se lăsase tăcerea, iar pastorul stătea la tribuna lui cea joasă, cu mama lângă el. Ea plângea. Am simțit o durere sfredelitoare în articulațiile degetelor; era inelul lui Melanie. Apoi domnișoara

Jewsbury mă îndemna să mă ridic în picioare, zicând „Fii calmă, fii calmă”, și eu pășeam spre preot cu Melanie. I-am aruncat o privire de control. Era lividă.

— Acești copii ai Domnului, a început pastorul, au căzut pradă Saunei.

Mâna lui, aflată pe ceafa mea, era fierbinte și grea. Toți cei din biserică păreau statuete de ceară.

— Acești copii ai Domnului au căzut pradă păcatelor lor.

— Stați puțin…am început, însă el nu m-a luat în seamă.

— În acești copii a intrat diavolul.

Un strigăt de groază s-a auzit la unison din toate glasurile.

— În mine nu, am strigat, și nici în ea.

— Ascultați vocea Satanei, s-a adresat pastorul întregii congregații, arătând spre mine. Uitați-vă cum cei mai buni devin cei mai răi.

— Despre ce tot vorbiți? am întrebat, disperată.

— Negi faptul că o iubești pe această femeie cu o dragoste cuvenită doar între bărbat și soața lui?

— Nu, da, adică sigur c-o iubesc.

— Am să-ți citesc cuvintele Sf. Paul, a anunțat pastorul, și asta a și făcut, cu multe alte vorbe despre pasiunile nenaturale și pecetea diavolului.

— Pentru cei puri, toate lucrurile sunt pure, am zbierat la el. Dumneavoastră greșiți, nu noi.

S-a întors spre Melanie.

— Promiți să renunți la acest păcat și-l rogi pe Dumnezeu să te ierte?

— Da.

Tremura din tot corpul. Abia am auzit ce-a spus.

— Atunci, du-te în sacristie cu doamna White, și cei bătrâni vor veni să se roage pentru tine. Nu e prea târziu pentru cei ce se căiesc sincer.

S-a întors spre mine.

— O iubesc.

— Atunci, înseamnă că nu-l iubești pe Domnul.

— Ba da, îi iubesc pe amândoi.

— E imposibil.

— Ba da, îi iubesc pe amândoi, dați-mi drumul.

Însă el m-a înșfăcat de braț și m-a ținut strâns.

— Biserica nu poate suporta să te vadă cum suferi, du-te acasă și așteaptă să te ajutăm.

Am fugit în stradă, înnebunită de supărare. Domnișoara Jewsbury mă aștepta.

— Vino-ncoa', a zis grăbită, hai să mergem să bem o cafea și să hotărâm ce-ai de făcut.

Am urmat-o, fără să fiu în stare să mă gândesc la altceva decât la Melanie și la gingășia ei.

Când am ajuns acasă la domnișoara Jewsbury, ea a pus ibricul pe ochiul aragazului și m-a împins mai aproape de foc. Îmi clănțăneau dinții și nu eram în stare să vorbesc.

— Te știu de ani de zile și ai fost întotdeauna încăpățânată, de ce n-ai avut și tu un pic mai multă grijă?

M-am mulțumit să privesc țintă spre foc.

— Nimeni nu ar fi aflat niciodată, dacă n-ai fi încercat să-i explici maică-tii.

— N-are nici o vină, am murmurat mecanic.

— E nebună, a răspuns domnișoara Jewsbury, foarte sigură pe ea.

— Nu i-am spus tot.

— E femeie de lume, chiar dacă n-o să recunoască niciodată asta în fața mea. Știe ce sunt alea sentimente, mai cu seamă sentimentele unei femei.

Nu prea aveam chef să intru în asemenea amănunte.

— Cine v-a spus ce se întâmplă? am întrebat brusc.

— Elsie, a zis ea.

— Elsie? Era prea mult.

— A încercat să te protejeze și, când s-a îmbolnăvit ultima oară, mi-a spus mie.

— De ce?

— Pentru că și eu am aceeași problemă.

În acel moment, am crezut că o să vină diavolul și o să mă ia cu el pe sus. Mă apucase amețeala.

Ce naiba tot spunea? Melanie și cu mine aveam o relație aparte.

— Bea asta. Mi-a întins un pahar. E coniac.

— Cred că va trebui să mă așez, am zis cu glas stins.

Nu știu cât am dormit, draperiile erau trase și îmi simțeam umerii foarte grei. La început, nu mi-am amintit de ce mă doare capul, apoi, când panica din stomac mi s-a mai limpezit, am început să trec în revistă evenimentele dimineții.

Domnișoara Jewsbury a intrat în cameră.

— Ți-e mai bine?

— Nu prea, am oftat.

— Poate asta o să te ajute. Și a început să mă mângâie pe cap și umeri. M-am întors, ca să-mi poată atinge și spatele. Mâna ei a coborât tot mai mult. S-a aplecat deasupra mea; îi simțeam respirația pe gât. Și, brusc, m-am întors și am sărutat-o. Am făcut dragoste și am urât ce făceam și mi-a fost scârbă, însă nu mă puteam opri.

Când am intrat pe furiș în casă, era dimineață. Îmi făcusem planul să mă duc direct la școală, sperând că nu va observa nimeni.

Mă așteptam ca mama să fie în pat. Mă înșelam. În salon era un miros pătrunzător de cafea și sunete de voci. Când am trecut pe lângă el, în vârful picioarelor, mi-am dat seama că țin o adunare de rugăciune. M-am pregătit pentru ore și eram gata să plec. Pe drumul spre ieșire, m-au prins.

— Jeanette, a țipat una dintre femeile în vârstă și m-a târât după ea în hol. Rugăciunea noastră a fost auzită.

— Unde-ai fost azi-noapte? a întrebat mama neagră la față.

— Nu-mi amintesc.

— La domnișoara Jewsbury, pun pariu.

— Of, femeia aia n-are nimic sfânt în ea, s-a băgat repede și doamna White.

— Nu, le-am spus, n-am fost la ea.

— Ce mai contează? a intervenit pastorul. Acum e aici și nu e prea târziu.

— Trebuie să plec la școală.

— Ba nu trebuie, nu trebuie, a spus pastorul, zâmbind. Vino și stai jos.

Mama mi-a întins absentă o farfurie cu biscuiți. Era ora 8:30 dimineața.

y

Când au plecat acasă enoriașii, majoritatea în vârstă, se făcuse ora 10 seara. Își petrecuseră întreaga zi rugându-se pentru mine, punând mâna pe mine, îndemnându-mă să mă căiesc pentru păcatele mele în fața Domnului.

— Izbăvește-o, Doamne, izbăvește-o, zicea întruna pastorul, diavolul e cel ce vorbește prin gura ei.

Mama a făcut mai multe rânduri de ceai și a uitat să spele ceștile murdare. Salonul era plin de cești. Doamna White s-a așezat pe una și s-a tăiat, altcineva și-a vărsat-o pe a sa, însă nu s-au oprit. Nu eram în stare să gândesc, vedeam doar chipul lui Melanie și corpul

ei și, din când în când, conturul domnișoarei Jewsbury, aplecată peste mine.

La 10 seara, pastorul a oftat din rărunchi și mi-a oferit o ultimă șansă.

— Nu pot, am zis. Pur și simplu, nu pot.

— Ne întoarcem poimâine, a încredințat-o el pe mama. Între timp, n-o lăsați să iasă din camera asta și nu-i dați de mâncare. Trebuie mai întâi să-și piardă puterea înainte de a și-o recăpăta din nou.

Mama a încuviințat, o dată, de două, de trei ori, și m-a încuiat în salon. Mi-a dat totuși o pătură, însă a luat becul, în timpul celor treizeci și șase de ore care au urmat, am meditat la diavol și la alte câteva lucruri.

Știam că diavolii îți intră-n trup atunci când ai un punct slab. Dacă aveam un diavol în trup, punctul meu slab era Melanie, însă ea era frumoasă și bună și mă iubise.

Oare era posibil ca dragostea să fie a Celui Necurat?

Ce fel de diavol era? Cel maro, care îți huruie la ureche? Cel roșu, care dansează marinărește? Diavolul apos, care provoacă boală? Cel portocaliu, care te duce cu vorba meșteșugită? Fiecare are câte un diavol în el, așa cum pisica are purici.

„Caută în locul greșit”, m-am gândit. „Dacă vor să ajungă la diavolul din mine, trebuie să scormonească adânc în sufletul meu.”

M-am gândit la William Blake.

— Dacă-i las să-mi ia diavolii, va trebui să renunț la ceea ce am găsit.

— Nu poți face asta, a zis un glas de la cotul meu.

Rezemat de măsuța de cafea, se afla diavolul portocaliu.

„Am înnebunit”, m-am gândit.

— E foarte posibil să fie așa, a fost de acord diavolul, fără să pară deloc surprins. Așa că profită cât poți.

Am sărit ca arsă de pe canapeaua pe care mă aflam.

— Ce vrei?

— Vreau să te ajut să te hotărăști ce vrei.

Și, zicând acestea, creatura a sărit pe polița șemineului și s-a așezat pe crocodilul de alamă al Pastorului Spratt.

— Fiecare are un diavol în trup, așa cum foarte corect ai remarcat, a început el, însă nu toată lumea știe asta, și nu toată lumea știe cum să folosească acest lucru.

— Diavolii sunt ai Necuratului, nu? am întrebat, îngrijorată.

— Nu tocmai, sunt pur și simplu diferiți și dificili. Știi ce e aia aură?

Am dat din cap că da.

— Ei bine, diavolul care-ți intră în trup depinde de culoarea aurei tale, a ta e portocalie, motiv pentru care mă aflu în trupul tău. Al mamei tale e cafeniu, motiv pentru care e așa de ciudată, iar al doamnei White aproape că nici nu se poate spune că e un diavol. Suntem aici pentru a te ajuta să rămâi un om întreg; dacă ne ignori, e cât se poate de posibil să sfârșești împărțită în două sau mai multe bucăți, e un paradox.

— Dar în Biblie scrie că sunteți întruna dați afară din trup.

— Nu crede și tu tot ce citești.

Am început să mă simt rău din nou, așa că mi-am scos șosetele și mi-am băgat degetele în gură, ca să mă alin singură. Aveau gust de biscuiți digestivi. După asta, m-am dus la fereastră și am strâns între degete imul câte unul câțiva muguri de mușcate, doar așa, ca să aud cum pocnesc. Când m-am așezat, diavolul strălucea foarte aprins și lustruia crocodilul cu batista.

— Ești fată sau băiat?

— Nu contează, nu-i așa? La urma urmei, asta e problema ta.

— Dacă te păstrez, ce se va întâmpla?

— O să ai o viață grea, diferită de a celorlalți.

— Merită?

— Asta numai tu hotărăști.

— Și-o să rămân cu Melanie?

Însă diavolul dispăruse.

Când s-au întors pastorul și bătrânii, eram calmă, binedispusă și gata să accept.

— O să mă căiesc, am zis în clipa în care au intrat în salon. Pastorul părea uimit.

— Ești sigură?

— Sigură.

Am vrut să scap de povestea asta cât mai repede; în plus, nu mâncasem nimic de două zile. Toți cei în vârstă au îngenuncheat și s-au rugat, iar eu am îngenuncheat lângă ei. Unul dintre ei a început să vorbească în dodii, moment în care am simțit o ciupitură la ceafă.

— Pleacă, am șoptit. Or să te vadă. Am deschis un ochi de control.

— Nici o șansă, mi-a răspuns diavolul, oamenii ăștia vorbesc mult, dar de văzut nu văd nimic.

— Nu-i las să mi te scoată din trup, asta știu sigur.

— Vai, ce bine, a zis încântat diavolul, eram doar în trecere.

În tot acest timp, vârstnicii cântau *What a Friend We Have în Jesus,* așa că m-am gândit să mă alătur și eu. Totul s-a terminat foarte repede, și mama pusese deja friptura la cuptor.

— Sper că duminică vei fi pregătită să depui legământ de credință, a zis pastorul, îmbrățișându-mă.

— Da, am zis, zdrobită. Melanie ce-o să facă?

— A plecat pentru un timp, a intervenit doamna White. Ca să-și regăsească pacea sufletului. O să vezi, peste câteva săptămâni o să se simtă mult mai bine.

— Unde a plecat? m-am interesat eu.

— Nu-ți face griji, m-a liniștit pastorul. E în siguranță, e cu Domnul.

În clipa în care au plecat cu toții, m-am dus țintă la domnișoara Jewsbury.

— Știi cumva unde e? Ea a deschis larg ușa.

— Îți spun imediat.

Melanie era în Halifax, la niște rude. I-am spus mamei că trebuie să-mi petrec noaptea la biserică. A părut să mă înțeleagă, așa că am convins-o pe domnișoara Jewsbury să mă ducă cei patruzeci și un pic de kilometri cu mașina ei, ca să ajung unde trebuia să fiu.

— Vii să mă iei dimineață la 7?

Ea a încuviințat, mușcându-și buza.

— Știi că trebuie să mă văd cu ea, să mă asigur că e în siguranță.

Imediat ce s-a lăsat seara, am sunat la ușă.

— Melanie e aici? am întrebat-o pe femeie. Sunt prietena ei de la școală.

— Da, intră.

— Nu, nu intru, mulțumesc, vreau doar să-i transmit un mesaj, poate dorește să iasă.

Melanie a venit la ușă. Când m-a văzut, a încercat să mi-o închidă în nas.

— Trebuie să vorbesc cu tine, am implorat-o. Vino sus peste o jumătate de oră, eu urc acum și te aștept în cameră.

A încuviințat din cap și m-a lăsat să trec pe lângă ea. Am auzit-o luându-și la revedere aproape strigând, apoi închizând ușa. Nimeni n-a avut nici o reacție.

Era o criză și, din nou, am adormit.

În fața mea se afla o mare piațetă pavată cu piatră pe alocuri căzută, însă forma ei rotundă era încă vizibilă. În capătul ei îndepărtat, camioane pline cu femei și bărbați erau golite pe iarbă; cei mai mulți erau mutilați, toți aveau numere legate de gât și am

auzit un paznic spunând „Asta e noua voastră adresă”. Prizonierii erau foarte tăcuți și mărșăluiau fără a opune rezistență, spre un turn masiv de piatră. În turn, se aflau firide cu numere corespunzând celor de la gâtul prizonierilor. În mijlocul turnului era o scară de fier în spirală, ce urca și tot urca; am început să urc pe ea, alături de mulți alții, însă de fiecare dată când treceam pe lângă o firidă, locuitorul ei încerca să ne împingă, să nu ne apropiem. Eram singura persoană rămasă, atunci când scara s-a oprit în fața unei uși de sticlă. Pe ușă am citit LIBRĂRIE: DESCHIS. Am intrat, la tejghea stătea o femeie, înăuntru erau câțiva cumpărători și oameni care răsfoiau cărți și o echipă de tinere care traduceau *Beowulf.*

— Bună ziua, a zis vânzătoarea. Ce-ar fi să începeți prin a răsfoi o carte, ca să puteți lua locul uneia dintre fete atunci când va veni momentul să treceți la nivelul următor?

— Unde mă aflu?

— Acolo unde se află toți cei care nu se pot hotărî să ia marea decizie, acesta este Orașul Șanselor Pierdute, iar aceasta este Camera Dezamăgirii Finale. Vezi tu, poți urca pe scară cât de sus dorești, însă, dacă ai făcut deja Greșeala Fatală, vei sfârși aici, în această încăpere. Îți poți schimba rolul, însă niciodată circumstanțele. E prea târziu pentru asta acum, pa și pupi, am trecut la următorul nivel, acum voi deveni cumpărătoare.

— Jeanette, a spus Melanie, cred că ai febră.

Era așezată lângă mine și bea ceai. Părea obosită și șifonată, ca un balon plin cu aer stătut. I-am atins obrazul, însă ea s-a crispat și s-a tras într-o parte.

— Ce ți-au făcut? am întrebat.

— Nimic, m-am căit, și ei mi-au spus că ar trebui să încerc să plec pentru o săptămână. Nu trebuie să ne vedem, e o greșeală.

A început să se joace nervoasă cu cuvertura și n-am mai putut suporta. Cred că am plâns amândouă până am adormit, însă la un

moment dat, în timpul nopții, m-am apropiat de ea și ne-am sărutat, și ne-am sărutat până când am fost leoarcă de sudoare amândouă și am plâns cu trupurile înlănțuite și fețele umflate. Încă dormea când am auzit claxonul dom nișoarei Jewsbury.

*

Următorul lucru pe care mi-l amintesc e că am făcut febră glandulară.

— E de la umori, s-a pronunțat mama.

Evident, toti Credincioșii erau ferm încredințați că Dumnezeu mă curăță de toți diavolii și nu era nici o îndoială că am să fiu primită înapoi în rândul lor imediat ce mă însănătoșesc.

— Domnul iartă și uită, mi-a spus pastorul.

O fi uitând El, mama însă n-a uitat. În timp ce zăceam tremurând în salon, a luat un pieptăn cu dinți deși și s-a dus la mine în dormitor, unde a găsit toate scrisorile, toate cartonașele cu mesaje, toate însemnările mele și le-a ars într-o noapte în curtea din spate. Există multe feluri de trădare, însă trădarea e trădare oriunde și oricum ar fi ea. A ars mult mai mult decât niște scrisori în noaptea aceea, în curte. Nu cred că era conștientă de asta. În mintea ei era încă regină, însă nu mai era regina mea, nu mai era Regina Albă. Zidurile protejează și stabilesc limite. E în firea zidurilor să se prăbușească la un moment dat. Prăbușirea lor este o consecință a faptului că te-ai umflat singur în pene.

*

Orașul Interzis e pustiit acum, și turnurile fără cap au dispărut toate. Doar o aruncătură de băț îl desparte pe Prințul Negru de Amiens, iar o pietricică va omorî un războinic azi. Bătrâni care salivează și se cuibăresc unii într-alții pe una dintre acele bănci îți vor spune unde a fost odată casa iubitei lor, îți vor spune cum a crescut grădina ei și cum băteau în fiecare zi poteca până la ușa ei.

Ea avea o inimă de piatră.

Cine va arunca primul piatra?

La răsărit, acolo unde se sfârșește lumea, vei găsi un leu, iar la apus, un grifon sculptat în piatră. În colțul din nord te va uimi vederea unui turn de piatră, iar în sud, picioarele îți vor păși pe o plajă zgrunțuroasă. Nu-ți fie teamă. Aceștia sunt anticii. Așa cum sunt, zbârciți și înțelepți, respectă-i, însă ei nu sunt plămădiți din aluatul veșniciei. Trupul ce conține un spirit este unicul dumnezeu adevărat.

E în firea pietrei să acopere osul.

Într-un moment sau altul, va trebui să faci o alegere: tu sau zidul.

Humpty Dumpty ședea pe zid.

Humpty Dumpty cădea de sus.

Orașul Șanselor Pierdute e plin de cei care aleg zidul.

Toți caii regelui și toți oamenii regelui.

N-au putut să-l lipească pe Humpty la loc.

Atunci, trebuie oare să rătăcești neprotejat prin țară?

Trebuie să faci diferența între cercul de cretă și zidul de piatră.

Trebuie oare să trăiești fără un cămin?

Trebuie să faci diferența între fizică și metafizică.

Și totuși, multe dintre principii sunt aceleași.

Sunt, însă în orașele interiorului toate lucrurile sunt schimbate.

Un zid pentru trup, un cerc pentru suflet.

— Poftim, a zis mama, dându-mi un ghiont. Ia niște fructe. Iar bălmăjești în somn.

Era un castron cu portocale.

Am luat-o pe cea mai mare și am încercat s-o curăț de coajă. Pielița se încăpățâna să nu se ia și în curând am cedat gâfâind, mânioasă și înfrântă. Dar grepfrutul și bananele? în cele din urmă, am reușit să îndepărtez învelișul și, lipindu-mi mâinile făcute căuș, am rupt în două fructul.

— Te simți mai bine? în mijlocul lui, se afla diavolul cel portocaliu.

— O să mor.

— Ei aș; lăsând la o parte câteva halucinații minore, ești în curs de însănătoșire, și adu-ți aminte, acum ai ales, nu mai ai cale de întoarcere.

— Ce vrei să spui? N-am ales nimic.

M-am chinuit să mă așez mai bine în capul oaselor.

— Prinde, a strigat diavolul și s-a făcut nevăzut. În mână aveam o pietricică aspră, cafenie.

*

La venirea verii, eram din nou eu însămi. Melanie plecase înainte să înceapă anul universitar, iar eu îmi pregăteam predicile pentru un turneu pe care îl planificaserăm în Blackpool. Nimeni n-a pomenit Incidentul și nimeni n-a părut să observe că domnișoara Jewsbury își luase oboiul și plecase. Mama și-a petrecut cea mai mare parte a timpului cântând *Bringing în the Sheaves*[34] și adunând conserve pentru Festivalul Recoltei. Nu era de acord cu lucrurile perisabile, din cauza Holocaustului, și-și făcuse o campanie proprie prin care încerca să le convingă pe celelalte femei ale bisericii să contribuie la un Bufet de Război uriaș, ascuns în spatele sacristiei.

— O să-mi mulțumească atunci când va veni timpul, zicea mereu.

Așa că, într-o zi însorită de sâmbătă, ne-am urcat claie peste grămadă în autobuz și am pornit spre Blackpool.

— Ce păcat că n-o avem cu noi și pe Elsie, cu acordeonul, a oftat doamna Rothwell.

— Îi e mai bine unde e acum, i-a întors-o mama, destul de tăioasă.

---

[34] *Aduceți plugurile,* imn religios pe text de Knowles Shaw și muzică de George A. Minor, pornind de la Psalmul 126:6.

Altă dată, aceste remarci n-ar fi însemnat nimic pentru mine, însă acum nu mai era la fel de ușor. Mă gândisem adesea s-o întreb diverse lucruri, să încerc să o fac să-mi spună cum vede ea lumea. Îmi închipuiam că vedem lucrurile exact la fel, însă eram în același timp conștientă că fiecare dintre noi trăiește pe o planetă diferită. M-am așezat în spate, ca s-o ajut pe May cu biletele ei la pronosport. Mama a fost vizibil vexată de plecarea mea și s-a adâncit în revista *Bând ofHope*'.

— Apucată rău mai e maică-ta asta, a zis May cu amărăciune.

Începeam să-i cam dau dreptate.

*

Prima noastră adunare din seara respectivă a fost un mare succes. Fusesem aleasă eu pentru a ține predica și, ca de obicei, au fost mulți care l-au găsit pe Domnul chiar acolo, împreună cu noi.

— Nu și-a pierdut nici unul din haruri, așa-i? a spus May, zâmbind către mama.

— Asta fiindcă am luat măsuri din timp, a fost tot ce-a fost în stare să spună mama, după care s-a întors în pensiune. După ce ea și alți câțiva au plecat, noi, restul, am hotărât să îl preaslăvim pe Cel de Sus. Ne-am scos tamburinele și partiturile și i-am cântat imnuri de slavă toată seara. Pe la ora 11 noaptea, prelata cortului a început să se miște și am auzit mare agitație pe câmpul de afară.

— E Sfântul Duh, a țipat May.

— Mie nu mi se pare deloc că e ceva sfânt, a afirmat doamna White.

— Ce ne facem? a șoptit una dintre noile convertite. Am înconjurat-o cu brațul. Era foarte delicată.

— Mă duc să văd, i-am liniștit. [35]

— Dacă e Cel de Sus, să nu te uiți, m-a sfătuit May în clipa în care am dat prelata la o parte și am ieșit.

---

[35] *Orchestra speranței.*

Nu era Cel de Sus, ci cinci bărbați furioși, de la pensiunea din apropiere. Aveau lanterne și niște bucăți de hârtie, pe care mi le fluturau în față.

— Tu răspunzi de toate astea?

— Da, s-ar putea spune și așa. Eu conduc adunarea de rugăciune, intrați.

M-au urmat în cort.

— Ne doare undeva de adunarea voastră de rugăciune…a început unul dintre ei.

— Lovi-te-ar Cel de Sus, s-a stropșit la el doamna Rothwell, care tocmai se trezise.

— Ce ne doare pe noi, a continuat el, cu ochii ieșiți din orbite, e să putem și noi să dormim ca niște oameni normali și cu bun-simț ce suntem. Suntem aici în vacanță și n-avem nici un chef să ne spargă timpanele nu știu ce nesimțiți dați în patima evlaviei, care urlă și zdrăngănesc ca nebunii, de zici că vor să scoale și morții din somn.

— În ziua cea de pe urmă, cei morți vor merge, și tu vei zăcea printre țapi, a zis May cu dispreț.

— Uite care-i treaba. Unul dintre ceilalți a făcut un pas în față și i-a băgat hârtiile în ochi. Scrie aici, în regulamentul pensiunii, că după ora unșpe noaptea nu ai voie să faci gălăgie. Iar ăsta pe care stați voi e terenul pensiunii.

— Veniți alături de noi, i-am îndemnat.

— Uite ce e, muncim tot anul la nenorocita aia de British Rope Factory din Wakefield și venim aici ca să avem și noi parte de puțină liniște, așa că încetați sau chemăm poliția.

A urmat un moment de tăcere, apoi:

— Hai, băieți, să mergem dracului la culcare.

— Dumnezeule mare, a zis doamna White.

— N-are nici un rost, am zis. O luăm mâine de la capăt, acum, hai să strângem.

Așa că Dreptcredincioșii au încetat să se mai veselească și ne-au lăsat pe mine și pe nou convertita Katy să stingem torțele.

Când m-am întors la pensiunea în care locuiam cu mama, ea stătea în capul oaselor în pat și citea noua carte primită de la Pastorul Spratt. Aceasta se intitula *Acolo unde albii se tem să pășească.*

— Știi, mi-a zis, au hrănit șoarecii ăia albi cu aceeași mâncare pe care o mănâncă și indienii si au murit cu totii.

— Și?

— Și asta nu face decât să demonstreze că Cel de Sus are grijă de țările creștine.

— Nu cred că ar supraviețui nici cu mâncare gătită.

— Vorbești prostii, să-i mulțumim Domnului pentru bunătatea lui, acum vreau să mă culc, și zicând acestea, și-a stins veioza și a început să sforăie.

Cât despre mine, aveam alte lucruri la care să mă gândesc.

A doua zi trebuia să ne întâlnim cu toții în fața turnului, pentru a împrăștia broșuri despre adunarea din seara respectivă. May era îmbrăcată în cartoane-sendviș pe care scria CĂUTAȚI-L PE DOMNUL CÂT ÎNCĂ MAI E VREME.

— În textul ăla e și numele meu, le spunea mândră tuturor, așa că știu că e de datoria mea să fac ceea ce fac.

Ne-am descurcat destul de bine în timp ce împărțeam broșuri, am convertit trei trecători, iar alte câteva persoane au promis că vor veni la întrunirea din seara respectivă.

— Aveți cu toții după-amiaza liberă, ne-a spus pastorul.

— Ce-ar fi să mergem la grădina zoologică? s-a însuflețit May brusc. Vreau să văd maimuțicile.

— Ea vine cu mine, la turn, a anunțat mama înțepată, e o expoziție cu vedete de cinema.

— Mă duc să mă plimb pe faleză, le-am spus amândurora și am luat-o la picior.

Katy stătea într-un șezlong și se uita la soare.

Katy mânca o înghețată și părea că se distrează.

— Bună. M-am așezat lângă ea. Stai prin zonă?

— Nu, am venit cu tramvaiul, m-am gândit să nu cumva să întârzii la adunarea de diseară.

— Dar nu stai departe de biserica noastră de acasă, nu?

— Nu, la Oswaldtwistle stau, la o stație de autobuz.

— Foarte bine, atunci ne mai vedem.

M-a privit o clipă, apoi m-am gândit că e mai bine să mă duc și să inspectez cortul de rugăciuni…

Fusese o săptămână minunată. Multe suflete care îl găsiseră pe Domnul locuiau în apropiere de biserica noastră, iar cei ce veneau de departe primiseră scrisori de îndrumare către casa de rugăciune cea mai apropiată. În ultima zi a campaniei noastre, am ținut o slujbă de mulțumire în aer liber, pe plajă, slujbă care ar fi fost o încheiere perfectă, dacă doamna Rothwell nu s-ar fi dus să comunice singură cu Sfântul Duh. Era bătrână și surdă și atât de adâncită în rugăciune, că n-a văzut cum crește încet mareea.

— Suntem toți? Pastorul ne-a numărat în timp ce porneam în șir indian spre autobuz. Cine are bannerul?

— Eu, a strigat May de dincolo de roată.

— E toată lumea? a întrebat Fred, șoferul angajat.

— În afară de doamna Rothwell. Alice a arătat către locul gol.

Ne-am uitat în jur și, doar printr-un miracol, am ajuns la timp să o zărim pe doamna Rothwell făcându-ne semn cu mâna, în timp ce se scufunda.

— Ne face semn? s-a întrebat May, neliniștită.

— Ba mai degrabă se îneacă, a exclamat Fred, scoțându-și iute jacheta și cravata. Nu vă stresați, am câștigat în tinerețe toate medaliile care se puteau câștiga. Și a pornit vijelios spre valurile spumegânde.

Imediat, pastorul a început să se roage și i s-au alăturat toți ceilalți, iar doamna White a început cu *We Have an*

Anchor[36]. Abia ajunseserăm la strofa a treia, când Fred a reapărut, cu doamna Rothwell pe umăr.

— Fred, i se vede furoul, a țâțâit mama, acoperind-o imediat cum a putut.

— Lasă furou' ei, uită-te la pantofii mei albaștri de antilopă[37].

Erau distruși definitiv.

— Mai e cu noi? i-a întrerupt pastorul, impacient.

— O, da, sunt, s-a tânguit doamna Rothwell de undeva dinspre șira spinării lui Fred. Credeam că o să ajung la Cel de Sus de data asta.

— Dar ne făceai semn, cerând ajutor.

— Nț, îmi luam la revedere.

— Eu v-am zis că ne făcea pa.

— Dați-i careva un prosop, a întrerupt momentul pastorul, și lăsați-l pe bietul om să ne ducă acasă.

Fred s-a strecurat în cabină, murmurând ceva despre o recompensă și de ce naiba s-o fi agitat el ca prostul și, după ce țeava de eșapament a pufăit scurt, am pornit.

*

Festivalul Recoltei a venit și s-a dus, iar mama a reușit să adune un număr record de conserve pentru Bufetul de Război și mai și rămăseseră încă destule pentru a fi împărțite săracilor. Însă nu toată lumea a fost mulțumită.

— Ce să fac eu cu patru conserve de cireșe negre și cu comacii ăia în saramură? a bodogănit Nellie cea oarbă atunci când tata i-a luat

---

[36] *Avem o ancoră.*

[37] Probabil, referire ironică la *Blue suede shoes*, melodie scrisă și interpretată de Carl Perkins în 1955 și devenită celebră datorită interpretării lui Elvis Presley, un an mai târziu.

sacoșa. Pe timpuri, primeam pâine și fructe și câteva legume proaspete. Mie moda asta de-acuma nu-mi e de nici un folos.

Când a auzit mama una ca asta, s-a făcut foc și pară și a tăiat-o pe Nellie de pe lista de rugăciune. Însă a pus-o tata pe a lui, așa că n-a rămas pe dinafară. Apoi, pe măsură ce s-a întețit vântul și nopțile au început să se lungească, gândurile ni s-au îndreptat către Nașterea Domnului și către cel mai bun mod de a explica mesajul Crăciunului. Ca de obicei, aveam să ne luăm un sector din magazia primăriei și să ne strângem sub pinul cel păgân, pentru a cânta colinde de Crăciun. Asta însemna repetiții regulate cu Armata Salvării, ceea ce era mereu o problemă, pentru că enoriașii noștri care cântau la tamburină pierdeau mereu ritmul. Anul acesta, Generalul ne întrebase dacă n-am vrea cumva să rămânem doar cu partea vocală.

— Domnul zice să ne bucurăm cu surle și trâmbițe, i-a amintit May.

Când Generalul s-a aventurat să ne propună o interpretare mai puțin literală a acestui psalm, a fost scandal mare. În primul rând, era o erezie. Apoi, era o neobrăzare. Apoi, echivala cu o disensiune în rândul turmei noastre. Unii dintre noi vedeam sensul acestui lucru, alții erau ultragiați Ne-am ciondănit până când au venit ceaiul și biscuiții, după care Generalul a hotărât. Oricine dorește să cânte la tamburină o poate face în biserica lui, nu și în cadrul acestor repetiții, și nici atunci când se va colinda efectiv.

— Atunci, eu plec, a zis May.

Ne-am uitat unii la alții.

— O să plecăm cu toții, i-am spus Generalului. Mersi pentru ceai.

Pe veranda sălilor de adunare a quakerilor, am găsit-o pe May plângând.

— Ei, scumpa mea, nu plânge. Cineva a luat-o în brațe.

— Nu-i nimic.

— După atâta și-atâta muncă, a zis May, hohotind.

— Ei, cine are nevoie de Armata lu' pește?

— Haideți la mine acasă, a propus doamna White, să ne facem un plan de bătaie.

În noaptea aceea, acasă la doamna White, am fost sigure că Domnul e cel care ne îndrumă pașii, Corul Surorilor și Corul Bărbaților își vor uni forțele și ne vom lua în primire spațiul de la primărie, ba chiar o să ieșim și în stradă, dacă e nevoie. Aveam patru cântărețe la tamburină, toate școlite de May, chitara și mandolina mea și, poate, și acordeonul mamei mele, dacă nu se făcea prea frig afară.

— Trompete nu ne trebuie, oricum.

Următoarea problemă a fost cine să scrie scenariul pentru piesa dedicată Nașterii Domnului. S-a hotărât în mod unanim ca mama să fíe aceea, dată fiind educația ei.

— Îi merge mintea la socotit ce n-am văzut de când sunt, a zis May cu admirație.

Mama s-a îmbujorat și a zis că nu poate și a acceptat. A cumpărat hârtie de scris și un nou dicționar și ne-a spus tatei și mie să ne descurcăm cum putem. Ea avea de făcut lucrarea Domnului. Toată ziua următoare a scris întruna și a oftat în salon, înconjurată de sendvișuri cu brânză și imagini cu Betleemul pe timp de iarnă. La ora patru, mi-a depus în brațe un plic consistent și mi-a zis să-l trimit paravion.

— E ultima zi de poșta pentru Pastorul Spratt. Apoi a dispărut.

Eram mult prea prinsă cu predarea doctrinei biblice, ca să fiu atentă la ce face mama. De la convertirea ei din timpul verii, Katy venea la biserica noastră, iar prezența ei era cât se poate de bine-venită. Mă ajuta în principal pe mine, dactilografiindu-mi adesea predicile atunci când trebuiau introduse în buletinul regional. Nu-l

mai văzusem pe diavolul portocaliu de secole, așa că am simțit că viața mea a revenit, probabil, la normal.

A venit curând și duminica în care fusese programată piesa dedicată Nașterii Domnului. Copiii repetaseră săptămâni la rând și tata construise decorul. Mama purta o pălărie nouă, iar eu m-am așezat lângă Katy, cu cartoanele cu dialogul în mână. Biserica era plină de păgâni veniți să-și vadă odraslele jucând. Până și doamna Arkwright, de la prăvălia de insecticide, se afla acolo. „Măgărușul" a mers bine, apoi tocmai începuse prima scenă, „Nu simt camere la han", când ușa laterală s-a deschis și s-a strecurat înăuntru o siluetă, cu grijă, să nu facă zgomot. Am mijit ochii prin întuneric; mi se părea familiară.

— O, Iosife, va trebui să dormim în grajd.

Era ceva în felul în care stătea…

— Nu te teme, Maria, și traiul altora e greu (accentul era pus pe „g").

Haloul părului era tot mai bine conturat, pe măsură ce păstorii își luminau calea cu torțele.

Ultima replică pe care am mai auzit-o în seara aceea a fost „Nu vă temeți, căci vă aduc veste de mare bucurie", în fundul bisericii se afla Melanie.

Imediat după încheierea slujbei, mi-am lăsat mama să-și savureze triumful și m-am dus acasă. Tremuram de spaimă. Din punctul meu de vedere, Melanie era moartă. Nimeni nu pomenea de ea și, dat fiind faptul că mama ei nu venea niciodată la biserica noastră, nici nu era nevoie să-mi amintesc de ea. La ora nouă, s-a auzit o bătaie în ușă. Știam cine este, dar, rugându-mă să fie colindătorii, m-am dus să deschid, cu toată credința și câțiva bănuți în mână.

— Bună, a zis ea. Pot să intru?

M-am dat într-o parte, ca să poată trece. Se îngrășase un pic și avea un aer cât se poate de senin. În jumătatea de oră care a urmat,

mi-a vorbit despre cursuri, despre prietenii ei, despre planurile ei de vacanță. Voiam să merg cu ea la o plimbare într-o zi?

Nu.

Mi-a zis că mama ei are de gând să se mute de aici în curând și să se ducă departe, în sudul extrem. Era ultima oară când Melanie mai venea în casa din spatele centralei electrice. Ar trebui să vin și să-mi iau la revedere de la mama ei.

Nu.

În cele din urmă, și-a pus mănușile și bereta și m-a sărutat, foarte ușor, de rămas-bun. N-am simțit nimic. Însă, după ce-a plecat, mi-am strâns genunchii sub bărbie și l-am implorat pe Dumnezeu să mă elibereze.

Din fericire, era o perioadă foarte aglomerată. A doua zi trebuia să mergem cu toții la primărie, să ne cântăm colindele, cu acordul celor de la Armata Iu' Pește. La început, ne-am simțit de minune. May își cumpărase panglici noi pentru tamburina ei și mama cânta la acordeon sub o umbrelă uriașă, verde, de pescuit, împrumutată de la Christian Anglers' Association.

— Ce ziceți de *The Holly and the Ivy?*

— Prea păgân.

— Dar despre *We Three Kings?*

— Începeți voi.

Și am început. Am adunat mulțimi imense în ziua aceea. Unii veniseră să se amuze, însă cei mai mulți au pus bani în cutia de tablă și au cântat alături de noi cântecele pe care le cunoșteau. Am văzut-o pe Melanie cu un buchet de vâsc. Mi-a făcut cu mâna peste capete, însă m-am făcut că nu văd. Apoi a sosit Armata Salvării și a început să-și instaleze fanfara. Aduseseră cu ei și toba. Lumea se uita și aștepta și n-a așteptat degeaba, fiindcă peste nici zece minute, se cântau cu patos două seturi de colinde. Mama lovea clapele și se înfoia cât putea, iar May lovea atât de tare, încât i-a dat sângele. Toți

cei care stătuseră lângă flașnetă, lângă piața de pește, au venit repede să vadă ce se întâmplă. Apoi cineva a făcut o poză.

— E nenorocita aia de tobă, s-a tânguit May. N-o să câștigăm. Ai noștri au început să murmure, după care am căzut de acord cu toții să mergem la Trickett, să ne încălzim. Când am mărșăluit grupat înăuntru, am văzut-o pe doamna Clifton stând singură, cu un ceainic.

— Pot să stau jos? a zis May gâfâind și aburcându-se pe un taburet.

— Oricum, eu plecam, a anunțat doamna Clifton, adunându-și sacoșele Marks and Spencers. Hai, Toto. Și a luat-o la picior, cu pechinezul ei cu tot.

— Se-nfoaie și muierea asta în pene mai ceva ca un păun, a pufnit May. Hei, Betty, vino și dă-ne câte un Horlicks și niște scotch, să reparăm drăcia asta. A fluturat din mâini spre tamburina ei distrusă.

— Aveam și io o după-masă liniștită, a zis Betty indignată, când am umplut cafeneaua cea strâmtă. Am ceai pentru toți, dar de mâncare să știți că nu vă fac.

În clipa în care a apărut și mama, cu umbrela și armonica ei, m-am gândit că e mai bine să plec. Pe drumul către stația de autobuz, am simțit o mână pe umăr și în fața mea se afla Melanie, încă senină și zâmbitoare, gata să se urce în același autobuz ca și mine.

— Vrei o portocală? mi-a zis când ne-am așezat una lângă alta, într-o tăcere apăsătoare. Ea a dat s-o curețe. Am prins-o de braț.

— Nu, nu face asta. Adică, o să beau ceai în curând. N-o irosi.

Ea mi-a zâmbit din nou și a început să vorbească despre una și despre alta, până când am ajuns în stația mea; a ei era câțiva kilometri mai departe. Am sărit în picioare și apoi din autobuz, și am început să fug cât de repede am putut, în timp ce Melanie mă privea cu blândețe de la etajul superior al autobuzului.

În seara respectivă a trebuit să-mi văd, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat, de predarea studiului Bibliei, în ciuda nervozității subite și a spaimei de a mă îmbolnăvi din nou. Katy se afla acolo, mi-a văzut chipul răvășit și a vrut să mă ajute.

— Vino și stai cu mine weekendul ăsta, mi-a propus, o să dormim în rulotă, dar n-o să fie frig.

Nu stătusem nicăieri o perioadă lungă de timp. M-am gândit că s-ar putea să-mi facă bine.

Pe țărmurile fluviului Eufrat vei afla o grădină secretă, ascunsă cu iscusință. Există o intrare, însă această intrare este păzită. Nu ai pe tinde să pătrunzi. Înăuntru vei găsi doar plante care cresc circular, asemeni unor ținte. Aproape de inimă se află un cadran solar și în inimă, un portocal. Acest fruct a dat forță atleților, în timp ce altora le-a vindecat rănile. Toate căutările adevărate sfârșesc în această grădină, unde din fructul desfăcut se prelinge sânge, iar jumătățile de fruct sunt un castron întreg pentru călători și peregrini. Să mănânci din fruct înseamnă să părăsești grădina, din cauză că fructul vorbește despre alte lucruri, despre alte dorințe. Așa că, la amurg, îți iei rămas-bun de la locul pe care-l iubești, fără să știi dacă te vei mai putea întoarce vreodată, sigur însă că nu vei mai păși niciodată pe același drum. Poate că, într-o zi, vei deschide din întâmplare o poartă și te vei regăsi iar de partea cealaltă a zidului.

*

— O s-aduc butelia, a zis Katy, ca să nu ne fie frig.

Nu ne-a fost frig, nici în noaptea aceea și nici în vreo altă noapte dintre cele pe care le-am petrecut împreună de-a lungul anilor care au urmat. Ea a fost cea mai necomplicată iubită a mea și am iubit-o foarte mult pentru asta. Părea să nu aibă nici o grijă și, deși încă o mai neagă, cred că invitația în rulotă n-a fost ceva chiar spontan.

— Ești sigură că asta e ce-ți dorești? am murmurat, fără a avea de gând să mă opresc.

— O, da, a strigat ea, da.

Am încetat curând să mai vorbim despre asta, pentru că dialogul devenea mult prea penibil. Ea era în al nouălea cer. Am avut grijă să nu mă uit niciodată la ea când predicam, deși întotdeauna stătea pe rândul din față. Relația noastră avea și o latură pur spirituală. Am învățat-o multe, și eforturile ei s-au împărțit între mine și biserică. A fost o perioadă frumoasă. Pentru cei neprihăniți, toate lucrurile sunt fără de prihană…

Trecuse un an de la Pastele lui Melanie și boala mea. Era din nou Paște și Biserica Angliei începea iar să urce dealul, ducând în spate crucea. În duminica Floriilor, Melanie s-a întors radioasă și ne-a spus că are de făcut un anunț important. În toamna aceea avea să se mărite cu un militar. Partea bună era că acesta renunțase la lupta cea rea pentru Lupta cea Bună, însă, din punctul meu de vedere, era respingător. Nu aveam nimic de împărțit cu bărbații. La vremea aceea, nu exista nici un motiv pentru asta. Femeile din biserica noastră erau puternice și cu simț organizatoric. Dacă ar fi să vorbesc în termeni de putere, aveam destulă putere pentru a-l mulțumi chiar și pe Mussolini. Așa că n-am obiectat la căsătoria lui Melanie, ci la faptul că se mărită cu *el.* Iar ea era senină, senină până la bovinism. Am fost atât de furioasă, că am încercat să-i vorbesc despre asta, însă ea își lăsase creierii în Bangor. M-a întrebat ce fac.

— În legătură cu ce?

S-a înroșit. N-aveam nici cea mai mică intenție de a-i spune ei sau altcuiva ce se petrece între mine și Katy. Fără să fiu o fire discretă sau cu tendință spre autoînvinovățire, îmi aminteam unde ar fi putut duce respectiva mărturisire. A plecat a doua zi, să stea cu *el* și părinții lui. În clipa în care au demarat pe motocicleta lui oribilă stil Cortina de Fier, el m-a bătut pe mână, mi-a spus că știe și că ne iartă pe amândouă. Exista doar un singur lucru pe care îl puteam face; mi-am adunat toată saliva și l-am făcut.

JUDECĂTORII

„Îți spun verde-n față, să nu zici că nu ți-am spus, a strigat Regina, bătând din picior; piei din ochii mei, ori îți iau capul."

*

Mama a vrut să mă dea afară, și era în asentimentul pastorului și al întregii congregații, sau cel puțin așa spunea. O îmbolnăveam, îmbolnăveam casa, aduceam răul în biserică. Nu exista scăpare de această dată. Aveam probleme. Mi-am luat Biblia, iar dealul părea singurul loc în care puteam evada în acele momente. În vârful dealului e o movilă de stâncă în spatele căreia te poți ascunde atunci când bate vântul. Cățeaua nu s-a prins niciodată ce-i cu ea; făcea pipi împotriva vântului sau se juca de-a v-ați ascunselea cu mine, însă continua să stea cu urechile ciulite și lacrimi în ochi, până când o luam și o băgăm în geaca mea și ne încălzeam amândouă. Cățeaua era un Lancashire heeler temerar, de talie mică, maroniu cu negru și urechi ascuțite. Dormea în coșul unui alsacian și poate că asta era, de fapt, problema ei. Nu arăta că ar fi fost conștientă de mărimea ei, se bătea cu fiecare câine pe care-l întâlnea și sărea la trecători. Odată, încercând să ajung un țurțure uriaș, am căzut pe marginea unei prăpăstii și nu m-am mai putut urca înapoi; pământul se fărâmița sub pașii mei. Ea a lătrat și a spumegat, după care a fugit la

mine, să mă ajute. Acum, iată-ne din nou aici, pe o altă margine de prăpastie.

Totul părea să se învârtă în jurul faptului că iubeam genul greșit de oameni. În toate celelalte privințe, în afară de aceasta, relațiile mele erau absolut perfecte; dragostea pentru o altă femeie era însă un păcat.

— Te iei după bărbați, spusese mama cu dezgust.

Adevărul e că, dacă așa credea ea, că mă iau după bărbați, avea toate motivele să fie dezgustată. Din punctul meu de vedere, bărbații erau ceva care exista în jurul tău, nu cine știe ce interesanți, însă destul de inofensivi. Nu manifestasem niciodată nici cel mai mic sentiment față de ei și, în afară de faptul că nu purtam niciodată fustă, nu găseam că am ceva în comun. Apoi mi-am amintit celebrul incident cu bărbatul care venise la noi la biserică însoțit de iubitul lui. Cel puțin, cei doi se țineau de mână. „Asta trebuia să fi fost femeie", afirmase mama.

E limpede că nu era adevărat. La acea oră, nu aveam nici cea mai vagă idee despre politica sexelor, însă știam că un homosexual e la fel de departe de o femeie ca și un rinocer. Acum, că știu câte ceva despre politica sexelor, această observație timpurie e încă valabilă. Există nuanțe, însă un bărbat rămâne tot bărbat, oricum ar fi el. Mama mi-a făcut întotdeauna probleme pentru că e o ființă luminată și reacționară în același timp. Nu credea în Determinism și Neglijare, credea că oricine se poate transforma pe sine și îi poate transforma pe alții în ceea ce vrea. Oricine poate fi salvat și oricine poate cădea pradă Satanei, este alegerea sa. În vreme ce unii enoriași m-au iertat în baza temeiului, recunoscut drept discutabil, că nu m-am putut abține (îl citiseră pe Havelock Ellis și știau despre Inversiune), mama era de părere că mi-am vândul sufletul, cu bună știință. La început, din punctul meu de vedere, fusese un accident. Acest accident mă forțase să mă gândesc mai serios la propriile mele

instincte și la atitudinea celorlalți. După exorcizare, încercasem să-mi înlocuiesc vechea lume cu o alta, asemănătoare, însă nu reușisem. Îl iubeam pe Dumnezeu și iubeam biserica, însă acest lucru începea să mi se pară tot mai complicat. Și nu mă ajuta în nici un fel faptul că nu aveam nici cea mai mică intenție de a deveni misionară.

— Dar pentru asta te-ai pregătit toată viața, se tânguise mama.

— Pot foarte bine să predic și acasă.

— Ei, o să te măriți și-o să ai alte priorități. Era supărată. Lucru ciudat, pentru că era limpede că n-am să mă mărit niciodată. La început m-am gândit că ar trebui să fie încântată. Complicată minte mai avea și mama.

Sir Percival, cel mai tânăr cavaler al regelui Arthur, plecă în cele din urmă din Camelot. Regele îl implorase să nu plece; știa că nu e o căutare oarecare. De când fuseseră să vadă Sfântul Potir, în zi de mare sărbătoare, lucrurile se schimbaseră Erau frați, râdeau de Sir Gawain și de isprăvile lui pe tărâmul cavalerului verde, erau viteji cu toții și devotați trup și suflet regelui…îi fuseseră devotați. Masa Rotundă și castelul cel cu ziduri înalte erau acum doar niște simboluri. Odată, existau cărneturi și băutură. Însă pentru Lancelot și Borș, trădarea există atât în în trecut, cât și în viitor. Lancelot e dus, smintit de păcate grele. Undeva, caută și el; regele primește vești; trunchiate, incoerente, peticite, precum bărbații care le aduc. Sala e goală. În curând, va sosi și dușmanul. Se afla acolo o piatră în care era înfiptă o sabie strălucitoare, dar nimeni nu o putea scoate, pentru că nimeni nu se gândea la sabie, ci la piatră.

Arthur șade pe treptele mari. Masa Rotundă e împodobită cu toate speciile de plante care cresc circular, precum o țintă. Aproape de centru, e un cadran solar, iar în mijloc o coroană de spini. Prăfuită acum, însă toate lucrurile se preschimbă în praf.

Arthur își amintește cum era înainte, când erau lumini și zâmbete.

Era și o femeie, își amintește de ea. Dar vai, Sir Percival, vino și pornește iar roțile căruței.

Katy și cu mine plecaserăm împreună pentru o săptămână la pensiunea Morecambe, pentru cei îndoliați. Era extrasezon, așa că oricine se putea duce, în perioadă de doliu ori nu, deși în timpul iernii aveau reguli destul de stricte. Familia lui Katy se afla în concediu într-o rulotă din apropiere, așa că eram în siguranță. Avusesem grijă să ascund toate scrisorile în dulapul de la serviciul meu de sâmbăta și, din câte îmi puteam da seama, eram ferită de orice bănuială. Și totuși, am fost neglijente în acea primă noapte. Gândul de a avea o la dispoziție săptămână întreagă singure ne-a luat mințile și am uitat să închid ușa. Ea m-a tras spre pat, după care am remarcat o fantă îngustă de lumină reflectată pe mocheta de la capătul patului. M-au trecut fiori reci și mi s-a uscat gura. Era cineva la ușă. Nu ne-am mișcat și, după un timp, lumina a dispărut. M-am strecurat lângă Katy și i-am strâns mâna tare și i-am promis că o să ne gândim noi la ceva.

Și asta am și făcut. Planul nostru era cel mai ingenios din strălucita mea carieră și, din punctul ei de vedere, funcționa perfect. Pentru mine însă nu era nici o speranță.

La ora micului dejun, am fost chemate la biroul prietenei de o viață a mamei mele și până de curând trezoriera Societății pentru cei pierduți.

— Vreau adevărul, a zis, fără se uite la nici una dintre noi, și să nu credeți că mă puteți duce cu preșul.

I-am spus că relația mea cu Melanie nu s-a sfârșit de fapt niciodată. Că Melanie îmi scrisese luni la rând și că, într-un final, răvășită de dragoste, eu însămi o implorasem pe Katy să mă ajute să aranjez o întâlnire.

— Ăsta era singurul loc în care am crezut că o să fim în siguranța, i-am spus plângând.

M-a crezut. Voia să mă creadă. Știam că n-ar avea nici un chef să explice toată tărășenia familiei lui Katy, așa cum știam că vrea să o enerveze pe mama cât mai tare posibil. Era exact lucrul pe care avea să-l obțină dacă dădea toată vina pe mine. Mi-a zis să-mi fac bagajele și să fiu gata să plec în zori. Voia ca scrisoarea ei să ajungă acasă înaintea mea. Katy era în siguranță, iar acesta era lucrul cel mai important. Era încăpățânată și furioasă, exact ca mine, însă, spre deosebire de mine, nu putea face deloc față laturii mai întunecate a bisericii noastre. O mai văzusem dându-i cu șutul, o văzusem dând cu șutul și plângând. Eram hotărâtă să nu-i las să-i facă faza cu diavolul. Se presupunea că-mi voi petrece restul zilei rugându-mă, pentru a mi-o scoate pe Melanie din cap. Am petrecut-o cu Katy.

— Ce-o să faci? m-a întrebat, cu brațul încolăcit în jurul brațului meu, în timp ce ne plimbam pe plajă devreme, în ziua următoare.

Nisipul era plin de peștișori minusculi care-și dădeau ultima răsuflare chinuită, lăsați în urmă de maree. Când am lăsat-o în urma mea pe Katy, plângea. Nu știam la ce să mă aștept, însă știam că n-am să mai trec încă o dată prin asta. Cu mâinile în buzunare, am început să mă joc cu o pietricică aspră, cafenie.

*

Firește, scena de acasă a fost de pomină. Mama a spart absolut toate farfuriile din mica noastră bucătărie.

— N-avem nimic de mâncare, i-a spus soțului ei când acesta a venit din schimbul doi. Și nici farfurii de pe care să mâncăm nu mai avem.

El s-a dus la prăvălia cu pește și cartofi prăjiți și a mâncat la tejghea.

— Doamne, ce proastă am putut să fiu, a tunat ea și-a fulgerat. Te-am ținut atâta timp, te-am lăsat să dai atâtea examene, și pentru ce? M-a scuturat de umeri. Pentru ce?

M-am tras într-o parte.

— Lasă-mă în pace.

— O să te las în pace foarte curând.

Și s-a dus în spatele meu, la telefon, să-l sune pe pastor.

Când s-a întors, mi-a poruncit să mă duc la culcare și mi s-a părut că lucrul cel mai bun pe care îl puteam face era să o ascult. Patul meu era îngust. M-am întins pe el, incapabilă de a mă ierta, incapabilă de a o ierta. La intervale regulate, o auzeam strigându-l pe Cel de Sus, să-i dea un semn. Firește, pastorul a sosit, însă, oricât de încântată ar fi fost, cred că ar fi preferat ceva un pic mai spectaculos, de pildă ca dormitorul meu, cu mine în el, să fie mistuit de flăcări, în timp ce tot restul casei scăpa neatins. Am auzit voci vorbind multă vreme. Eram aproape adormită când a apărut pastorul, cu mama pândind în spatele lui. El a păstrat o oarecare distanță față de mine, de parcă aș fi avut o boală contagioasă. Mi-am băgat capul sub pernă, pentru că nu știam ce altceva aș putea face. Pastorul a înșfăcat-o și mi-a explicat, cât de calm a putut, că sunt victima unui mare rău. Că sunt nenorocită și asuprită de acesta și că am înșelat încrederea turmei. „Diavolul, a afirmat el cu glas tărăgănat, s-a întors de șapte ori."

Mama a scos un mic țipăt, după care s-a înfuriat iar. Era din propria mea vină. Din propria mea perversitate. Au început să se certe între ei, dacă sunt o biată victimă nenorocită, ori o ființă stricată. I-am ascultat o vreme; nici unul dintre ei nu era prea convingător și, în plus, pe pervaz tocmai căzuseră șapte portocale coapte.

— Luați o portocală, le-am oferit, ca să zic și eu ceva. S-au uitat amândoi la mine ca la o nebună. Sunt aici. Am arătat spre fereastră.

— A luat-o razna, a zis mama, nevenindu-i să-și creadă urechilor. (Ura nebunii.)

— Stăpânul ei vorbește prin gura ei, a răspuns pastorul grav. N-o băgați în seamă. O să dezbat acest caz în consiliu, e mult prea greu pentru mine. N-o scăpați din ochi, însă lăsați-o să meargă la biserică.

Mama a încuviințat, suspinând și mușcându-și buza. M-au lăsat în pace. Am rămas o bună bucată de timp uitându-mă la portocale. Erau frumoase, dar nu-mi prea erau de mare ajutor. Urma să am nevoie de mai mult decât de un simbol ca să trec cu bine această încercare.

*

A doua zi, m-am dus totuși la Adunarea Surorilor. Era prima dată când Elsie venea la biserică după lunga ei ședere în spital. Știa ce se petrece, însă tot m-a îmbrățișat strâns și mi-a spus să nu mă prostesc.

— Să vii să bem un ceai după asta, a hotărât, da' să nu le spui la ăilalți.

Adunarea a fost aproape isterică, din pricina tensiunii cauzate de faptul că toți se întrebau ce e de făcut. Doamna White tot lovea notele greșit, iar Alice și-a pierdut șirul vorbelor când a văzut că mă uit la ea. Ne-am bucurat cu toții când s-a făcut ora nouă și s-a terminat. Nu m-a întrebat nimeni de ce plec înainte să vină ceaiul, probabil presupuseseră că Elsie e obosită, ori sunt sigură că ar fi încercat s-o oprească. Când m-am întors acasă la Elsie, a fost prima oară când cineva mi-a vorbit despre domnișoara Jewsbury.

— Stă în Leeds, mi-a spus Elsie, predă muzica la o școală de-aia specială. Da' nu stă singură. Mi-a aruncat o privire plină de subînțeles. Eu i-am zis despre tine.

Am fost șocată. Nu crezusem că Elsie știe cu adevărat. Mi-a zis că pur și simplu își dăduse seama.

— Oricum, dacă eram eu prin preajmă, nu s-ar fi întâmplat nimic din toate astea. V-aș fi ajutat pe amândouă să vă lămuriți ce-i cu voi, da' dac-am fost atâta în spital, ce să fac…

M-am ridicat și am îmbrățișat-o și am rămas amândouă lângă foc, așa cum făceam înainte, fără să vorbim prea mult. N-am discutat despre *subiectul cu pricina,* nici dacă e corect, nici dacă e greșit, nimic de genul ăsta; a avut grijă de mine, oferindu-mi lucrul de care aveam cea mai mare nevoie, câteva clipe obișnuite, alături de o prietenă.

— Trebuie să plec acum, Elsie. M-am ridicat cu tristețe când s-a făcut târziu.

— Ești bine-venită înapoi, oricând ai nevoie.

A rămas în picioare în ușă mult timp, până când eu am ajuns departe, pe stradă, apoi, când m-am întors să-i mai fac o dată cu mâna, dispăruse în casă. Am ținut-o tot așa și am trecut de viaduct și de magazinul de covoare, apoi de scurtătura spre depozitele fabricii. M-am întâlnit cu doamna Arkwright, care ieșea cu pași împleticiți din cârciuma The Cock and Whistle, unde nu se ducea niciodată nici un om cumsecade. Mi-a trimis un zâmbet larg, „Bună, fetițo", și și-a văzut mai departe de drum, plutind. Am trecut pe lângă Capela Metodistă și Black Abbey Street, unde unora li se tăiaseră capetele. M-am rezemat o clipă de zid; piatra era caldă și prin fereastră vedeam o familie așezată în jurul focului. Măsuța de ceai rămăsese goală, cu scaunele ei și numărul adecvat de cești. Am privit focul pâlpâind dincolo de geam, apoi unul dintre ei s-a ridicat să tragă draperia.

Am zăbovit în fața ușii mele câteva minute, înainte de a intra. Încă nu știam ce să fac, nici măcar nu eram sigură care îmi sunt opțiunile sau ce este în conflict cu ce anume; pentru alții era limpede, pentru mine însă nu era, și nimeni nu părea să vrea să îmi

explice. Mama mă aștepta. Era târziu, însă nu i-am spus despre Elsie, nu aveam încredere că va înțelege.

Zilele se scurgeau încet, într-un soi de amorțeală, eu în carantină ecleziastică, ei într-o stare de frică și nerăbdare. Duminică, pastorul a primit răspuns de la consiliu. Adevărata problemă, se părea, era faptul că ne aflam în conflict cu învățăturile Sf. Pavel și că le permiseserăm femeilor să aibă putere în biserică. Ramura bisericii noastre nu se gândise niciodată la acest lucru, întotdeauna avuseserăm femei puternice, și femeile organizau totul. Unele dintre noi erau capabile chiar și să predice și, sinceră să fiu, biserica se umplea când vorbeam eu. S-a iscat rumoare, apoi s-a petrecut un lucru ciudat. Mama s-a ridicat și a zis că ea e de părere că este corect: că femeile își îndeplinesc prerogativele religioase în anumite circumstanțe, că Școala de Duminică este una dintre acestea, Adunarea Surorilor întru Credință alta, însă mesajul aparține bărbaților. Până în acest moment, viața mea încă mai avusese un dram de sens. Acum nu mai avea nici un gram. Mama a continuat să vorbească, pe același ton egal și monoton, despre importanța muncii de misionar pentru o femeie, despre faptul că este limpede că eu sunt o asemenea femeie, însă mi-am disprețuit menirea pentru a exercita mai multă putere acasă, unde nu se cuvine. A sfârșit prin a spune că mi-am bătut joc de legea Domnului și am încercat să fac asta cu ajutorul trupului. Nu era cu nici un chip un discurs spontan. Ea și pastorul îl discutaseră deja. Slăbiciunea ei pentru predici era de vină. Fără îndoială, îi spusese asta Pastorului Spratt cu luni de zile în urmă. M-am uitat în jur. Oameni cumsecade, oameni simpli, ce-o să se întâmple cu ei acum? Știam că mama speră că am să iau toată vina asupra mea, însă n-am făcut-o. Acum știam unde era vina. Dacă există adulter spiritual, mama mea era o târfă.

Și iată-mă, succesul meu în amvon era motivul căderii mele. Diavolul mă atacase în punctul meu cel mai slab: incapacitatea de a înțelege limitele propriului meu sex.

Un glas din spate.

— Astea-s prostii și o știți la fel de bine și voi. Ce facem, o ajutăm pe copila asta sau nu?

Era Elsie. Cineva încercase s-o facă să se așeze, însă ea se zbătea, după care a început să tușească, după care a leșinat.

— Elsie.

Am alergat spre ea, însă am fost trasă deoparte.

— Se descurcă ea și fără tine.

Ceilalți s-au strâns în jurul ei, în timp ce eu stăteam pe margine, neajutorată și tremurând.

— Dați-i o haină groasă și hai s-o ducem acasă. Au făcut-o pachet și au ieșit cu ea în pridvor.

În timp ce se petreceau aceste lucruri, pastorul a venit la mine și mi-a zis că, drept mărturie a obedienței mele față de Domnul, trebuie să renunț la predici, la orele de predare a Bibliei și la orice formă de »contact și influență asupra celorlalți”. Imediat ce aveam să fiu de acord, el avea să-mi aranjeze un exorcism și mai puternic, după care urma să plec cu mama în vacanță pentru două săptămâni, la pensiunea Morecambe.

— O să vă dau răspunsul dimineață, i-am promis, dând vina pe oboseală.

*

Sir Percival e de multe zile în pădure. Armura e grea, calul i-a obosit. Ultima lui masă a constat într-un castron de lapte cu pâine, pe care i l-a dat o bătrână. Au mai fost și alți cavaleri pe drumul ăsta, le vede urmele pe pământ, le vede disperarea, își simte chiar și propriile oase. A tot auzit despre o capelă în ruină sau despre o biserică veche, nimeni nu știe precis, singurul lucru sigur e că zace

nefolosită și e un loc sfânt, ferit de ochi iscoditori. Poate că acolo îl va găsi. Azi-noapte, sir Percival a visat Sfântul Potir plutind pe o rază de lumină spre el. A întins mâinile plângând, însă mâinile îi erau pline de spini, și el era treaz. În această seară, răpus de lovituri și învinețit, visează la curtea lui Arthur, unde era răsfățatul, favoritul. Visează la ogarii lui de vânătoare și la șoimul lui, la prietenii lui credincioși și de nădejde. Prietenii lui sunt morți acum. Morți sau la un pas de moarte. Visează la Arthur așezat pe o treaptă mare, ținându-și în mâini. Sir Percival cade în genunchi pentru a-și cuprinde în brațe stăpânul, dar stăpânul lui e un copac acoperit cu iederă. Se trezește, cu chipul strălucind de lacrimi.

A doua zi dimineață, când a venit pastorul, mă simțeam mai bine. Am băut câte un ceai toți trei; cred că mama a spus chiar și o glumă. Totul era tranșat definitiv.

— Deci, ce fac, vă programez pentru vacanță? a întrebat pastorul, căutându-și agenda. Vă așteaptă oricum, dar așa e politicos.

— Ce face Elsie? Asta era întrebarea care mă măcina pe mine.

Pastorul s-a încruntat și a zis că evenimentele din seara trecută o afectaseră mai mult decât crezuseră. Se internase din nou în spital, pentru un consult.

— O să se facă bine?

Mama a subliniat că asta numai Cel de Sus poate hotărî și că noi avem alte lucruri la care să ne gândim. Pastorul a zâmbit blând și a întrebat din nou când vrem să plecăm.

— Eu nu plec.

El mi-a zis atunci că am nevoie de odihnă după greaua încercare prin care am trecut. Că mama are nevoie de odihnă.

— Ea poate să plece. Eu părăsesc biserica, așa că puteți uita tot restul.

Au rămas ca trăsniți. Am ținut strâns în mână pietricica maronie și am sperat ca amândoi să plece și să mă lase în pace. Nu au făcut-

o. Au încercat să discute cu mine, m-au implorat și s-au înfuriat, au făcut o pauză și apoi au revenit. Mi-au oferit chiar și ora de predare a Bibliei, însă sub supraveghere. În cele din urmă, pastorul a clătinat din cap și m-a catalogat drept o persoană precum cele din *Epistola către Evrei* a Sfântului Apostol Pavel, care nu poate accepta adevărul spus în față. M-a întrebat, pentru ultima oară:

— Te căiești?

— Nu.

Și m-am uitat fix în ochii lui, până când și-a ferit privirea. A luat-o pe mama și a discutat cu ea în salon o jumătate de oră. Nu știu ce-au făcut acolo, însă nu avea nici o importanță; mama colorase trandafirii albi în roșii și acum pretindea că așa crescuseră.

— O să trebuiască să pleci, a zis. La mine-n casă n-au ce căuta diavolii.

Unde să mă duc? La Elsie nu puteam, era bolnavă, și nici unul dintre enoriași nu-și putea asuma acest risc. Dacă mă duceam la Katy, îi făceam probleme ei, iar toate rudele mele, ca majoritatea rudelor, erau îngrozitoare.

— N-am unde să mă duc, am încercat să mă apăr, urmând-o în bucătărie.

— Diavolul are grijă de ai lui, mi-a aruncat ea peste umăr și m-a împins afară.

Știam că nu pot ajunge nicăieri, așa că n-am mai încercat. Aveam să mă exteriorizez mai târziu, când voi fi în siguranță. În clipa aceea însă, trebuia să fiu tare și albă. În zilele geroase, iama, pământul este alb, apoi apare soarele și ghețurile se topesc…

*

— Atunci, așa rămâne. M-am dus peste mama cu mai mult tupeu decât curaj. Joi mă mut.

— Unde? Era suspicioasă.

— Nu-ți spun, o să văd cum merge.

— N-ai nici un ban.

— O să lucrez și serile, și în weekend.

În adâncul sufletului eram înspăimântată de moarte și știam că voi locui cu o profesoară care înțelege cât de cât ce se petrece. Sâmbetele conduceam o dubiță de înghețată; acum aveam să lucrez și duminicile și să încerc să o recompensez pe femeia aceea cum pot. O perspectivă destul de sumbră, dar nu chiar atât de sumbră precum aceea de a rămâne aici. Voiam câinele, dar știam că n-o să mi-l dea, așa că mi-am luat cărțile și instrumentele într-o cutie de lemn pentru ceai, cu Biblia deasupra. Singurul lucru care mă neliniștea era gândul că va trebui să lucrez la o tarabă cu fructe. Portocale spaniole cu coaja subțire, iaffe zemoase, portocale coapte și ușor amărui de Sevilla.

— Dar n-am s-o fac, m-am consolat singură. Mai întâi am să lucrez la raionul unde se vinde burtă.

În ultima mea dimineață acasă mi-am făcut cu grija patul, am golit coșul de gunoi și am dus câinele la o plimbare lungă. A fugit cu Jack de la terenul de bowling pe iarbă. La ora aceea nu aveam nici cea mai vagă idee ce-o să se aleagă de mine și nu-mi păsa. Nu era ziua Judecății de Apoi, ci doar o altă dimineață.

RUT

Cu mult timp în urmă, când regatul era împărțit în mai multe compartimente, ca o oală cu aburi, lumea lua călătoriile mult mai în serios decât le ia astăzi. Firește că erau probleme evidente: câtă mâncare să-ți iei cu tine? Ce fel de monștri vei întâlni? Să-ți iei oare tunica albastră de rezervă, pentru pace, sau tunica roșie de rezervă, pentru când nu e pace? Și probleme nu-chiar-atât-de-evidente, cum ar fi ce faci cu un vrăjitor care vrea să te țină sub ochi.

În acele zile, magia era foarte importantă, iar teritoriul, ca să o luăm cu începutul, doar o extensie a cercului de cretă pe care-l desenai în jurul tău pentru a te proteja de forțele naturii și alte asemenea lucruri. Acum s-a demodat, și e mare păcat, pentru că e mult mai bine să stai în mijlocul unui cerc trasat cu creta atunci când te simți amenințat, decât să-ți bagi capul în cuptor. Sigur, lumea va râde de tine, însă lumea râde de multe lucruri, așa că n-are nici un sens să o iei personal. Și de ce funcționează? Funcționează pentru că principiul spațiului personal este întotdeauna același, fie că te lupți cu stihiile naturii ori cu proasta dispoziție a cuiva. E un câmp de forță în jurul tău și, atâta vreme cât puterile imaginației noastre sunt slăbite, e folositor să avem o mărturie fizică, menită să ne amintească de ele.

Școlirea vrăjitorilor e o treabă foarte complicată. Vrăjitorii trebuie să petreacă ani de zile stând în picioare într-un cerc de cretă, până când reușesc să se descurce fără el. Își împing puterea în afară puțin câte puțin, întâi în inimile lor, apoi în trupurile lor, apoi în interiorul cercului lor imediat. Nu poți controla ceea ce este în afara ta până când nu ți-ai supus propriul corp. Nu poți schimba nimic până când nu înțelegi substanța pe care dorești să o schimbi. Firește, oamenii mutilează și modifică, însă acestea sunt puteri căzute, iar a schimba ceva ce nu înțelegi e adevărata natură a răului.

O vreme, Winnet observase o pasăre ciudată care-o urmărea, o arătare neagră cu aripi uriașe; apoi, o după-amiază întreagă, pasărea dispăruse. În acea după-masă văzuse vrăjitorul. Vrăjitorul stătea chiar în fața ei, de cealaltă parte a cursului puternic al unui râu. I-a recunoscut veșmintele și ar fi fugit imediat, dacă respectiva creatură n-ar fi strigat-o pe deasupra torentului tunător.

— Îți știu numele.

Și ea se oprise, înspăimântată. Dacă era adevărat, avea să fie prinsă în capcană. Numirea însemna putere. Adam dăduse nume animalelor, iar animalele veneau la chemarea lui.

— Nu te cred, îi răspunsese ea strigând.

Atunci, vrăjitorul a zâmbit și a invitat-o să traverseze râul, ca să-i poată șopti în ureche. Ea a clătinat din cap; dincolo de râu era, probabil, pământul vrăjitorului; aici, cel puțin, era în siguranță.

— N-o să scapi niciodată din pădurea asta fără mine, o avertizase el, în timp ce ea își croia drum prin noroi.

Winnet nu se obosise să-i răspundă. Venise iar noaptea, care, de această dată, adusese și o ploaie ce a îndoit copacii și i-a dărâmat adăpostul. Apoi a fost atacată de o armată de furnici de apă, care a forțat-o să se adâncească și mai mult în întuneric și în pădure. În zori, era epuizată. Își pierduse vasul de lut cu mâncare și hainele uscate și, la cotul râului, și-a dat seama că, de fapt, călătorise extrem

de puțin. Pe partea cealaltă a râului îl văzu pe vrăjitor, zâmbind cu blândețe.

— Ți-am spus, i-a zis el.

Nu era lucrul pe care voia să-l audă Winnet. S-a așezat printre niște tulpini de papură și s-a bosumflat.

Pe celălalt mal, vrăjitorul a aprins un foc și a scos o oală de gătit. Winnet a adulmecat și și-a strâns picioarele mai bine sub ea. Mirosea a porumbel.

— Sunt vegetariană, a țipat, privindu-l.

— A, și eu la fel, a răspuns el amabil. Fac niște fasole aduki și niște găluști, și sunt din belșug.

Winnet era îngrozită. De unde știa? I-au venit imediat în minte amintiri legate de bunica ei; celebra ei iahnie de fasole aduki; cântatul în jurul focului, în timp ce bărbații erau plecați la vânătoare. Și-a ascuns nasul în haină și a făcut eforturi să nu respire.

— Cum îți place cu coriandru sau fără? a strigat iar vrăjitorul. E proaspăt.

— Da, a strigat Winnet, cu glasul răgușit și ezitant, da' eu n-o să mănânc, fiindcă precis vrei să mă otrăvești.

— Vai, scumpa mea, cum poți spune așa ceva? Vrăjitorul părea sincer șocat.

— De unde știu eu că pot să am încredere în tine? (Lui Winnet îi ghiorăiau mațele.)

— Pentru că nu-ți știu numele. Dacă ți-l știam, te-aș fi fermecat deja și-ai fi fost deja aici. E atât de neplăcut să mănânci singur, nu crezi?

Winnet se gândi bine preț de câteva minute, apoi făcu un legământ cu vrăjitorul. Ea avea să-i țină companie la masă, apoi el avea să-i spună ce dorește și se vor întrece, pentru a hotărî câștigătorul. Pentru a pecetlui acest pact, în timp ce ea traversa râul, îi desenă un cerc de cretă, cu o mică gaură prin care ea să poată intra

în el. Apoi îi azvârli creta, pe malul opus. Era o mică pietrică maronie și, strângând-o bine în mână, ea păși clătinându-se pe pietre, sări în cerc și îl închise în urma ei.

— Baghetă franțuzească sau pâine neagră cu tărâțe? a întrebat vrăjitorul, întinzându-i oala aburindă.

Un sfert de oră, au mestecat în tăcere, bucuroși de companie, apoi vrăjitorul a oftat, a mai rupt un codru de pâine și a întins cu el în sos.

— Din păcate, n-am și budincă. Voiam să fac o cremă de vanilie, dar n-ai de unde să iei lapte în pustietatea asta. Însă vom bea o cafea și îți voi spune ce doresc.

Lui Winnet mai să-i stea bucata de pâine în gât. A început să se sufoce, așa că n-a avut ce face și a trebuit să-l lase pe vrăjitor s-o bată pe spate. Poate că acesta avea de gând s-o tranșeze în bucăți ori să o preschimbe într-o fiară, poate că avea de gând s-o facă să se mărite cu el. Când au ajuns la cafea, era deja înțepenită de spaimă.

— Ceea ce vreau, a început el, este ca tu să-mi devii ucenică. Magia e pe moarte; cu cât suntem mai mulți, cu atât mai bine. Ești înzestrată cu multe haruri, știu asta, poți să-ți transmiți mesajul celorlalți, acolo unde oamenii nici acum nu știu cum să deseneze un cerc de cretă. Te voi învăța tot ce trebuie să știi, însă nu te pot forța și, în primul și în primul rând, trebuie să-mi spui care e numele tău.

Zicând acestea, s-a lăsat pe spate și s-a uitat la Winnet.

— Un singur lucru mai vreau să-ți spun; dacă nu-mi spui cum te numești, n-o să ieși niciodată din acel cerc, pentru că eu nu te pot elibera, și tu nu ai puterea de a o face singură.

Winnet era mută de mânie.

— M-ai înșelat.

— Asta e menirea mea doar.

— Bine, a zis Winnet după câteva clipe. Uite ce-ți propun. Dacă-mi ghicești numele, am să fiu a ta. Dacă nu, îmi arăți cum să ies de aici și mă lași în pace.

Vrăjitorul a încuviințat vag, în timp ce Winnet se întreba ce joc diavolesc trebuie oare să joace pentru a hotărî cine câștigă. Vrăjitorul a ridicat deodată ochii.

— Hai să jucăm Spânzurătoarea.

A luat o foaie de hârtie și un stilou.

— X, a zis.

— Nu, a răspuns Winnet cu dispreț. Un punct pentru mine.

— Ar trebui să-mi dai un indiciu, a zis vrăjitorul, la urma urmei, nu facem farmece.

— Bine, a fost ea de acord, fără prea mare chef. Poftim niște versuri.

Pentru, unii, numele-mi aproape a pasăre sună
Pentru alții, a vas în care laptele sepreschimbă-n smântână.

— Altceva nu-ți mai zic.

Vrăjitorul a stat un timp în cap, repetând cântecelul, iar și iar.

— P, a zis într-un final.

— Două puncte pentru mine, a zis Winnet încântată.

Apoi magicianul a sărit în picioare strigând:

— Numele tău e Gannet[38] Barrel[39].

— Greșit, a sărit imediat Winnet, iar eu am încă două puncte. Încă o încercare și te trag în ștreang.

La căderea serii, în timp ce Winnet turna câte o ceașcă de cafea pentru fiecare, vrăjitorul a început să chicotească.

— Știu.

---

[38] Gâscă-de-mare.

[39] Butoi.

— Serios? l-a întrebat Winnet. Nu uita că mai ai doar o încercare și sunt liberă.

— Numele tău e Winnet Stonejar.

Și cercul de cretă a dispărut.

„Ei", s-a gândit Winnet, stingând focul cu talpa. „Măcar știe să gătească."

O clipă mai târziu, se aflau într-un castel, păziți de trei corbi care priveau în gol în jos, de pe un vechi catarg.

— Shadrach, Meshach și Abednego, i-a prezentat vrăjitorul. O să înveți tu care-i care, dacă-mi permiți calamburul[40]. Acum va trebui să te trec peste pragul de aici, altfel o să adormi. E o măsură de siguranță.

Și a ridicat-o pe Winnet și a dus-o într-o cameră viu colorată, la capătul căreia ardea un cămin uriaș.

— Îți plac tavanele înalte? a întrebat-o, în timp ce fiecare dintre ei se cocoța la câte un capăt al șemineului. Așa sunt toate clădirile vechi, dar o să te obișnuiești.

— De când ești vrăjitor? a întrebat Winnet, de dragul conversației.

— A, nu știu, a răspuns el degajat, vezi tu, eu mă aflu în același timp și în prezent și în viitor, pentru mine e același lucru.

— Dar n-are cum, l-a contrazis Winnet, timpul nu poate fi așa cum spui tu.

— Nu se poate pentru tine, draga mea, însă noi suntem altfel.

Aici, cel puțin, avea dreptate, așa că Winnet și-a îndreptat atenția asupra camerei.

Înăuntru era foarte puțină mobilă, însă nenumărate bufete. În dreapta, lângă fereastră, atârna un cornet acustic enorm, gravat.

— Ce faci cu ăsta?

---

[40] În engl. în orig. *Which is which,* „care-i care", însă și „care-i vrăjitorul" (prin omofonie).

— Ei, nu am mereu vârsta de acum și, când sunt mai bătrân, mai surzesc. Ăsta îmi folosește ca să ascult privighetorile noaptea, când stau culcat pe canapeaua aia.

Winnet nu vedea nici o canapea.

— Care canapea?

— Cum care? Aia de acolo, a zis vrăjitorul mirat. Ea s-a uitat din nou, și a văzut-o. Acesta a fost doar începutul aventurii lui Winnet la castel, însă, în timpul șederii ei acolo, s-a întâmplat un lucru curios. A uitat cum a ajuns în locul acela și ce a fost înainte. Credea că e dintotdeauna în castel, și că e fiica vrăjitorului. Așa îi spusese el. Că nu are mamă și că i-a fost dată în grijă lui, de către o forță atotputernică. Winnet simțea că e adevărat și, în afară de asta, unde altundeva și-ar fi putut dori să trăiască?

Vrăjitorul era bun cu sătenii care locuiau în pâlcuri de case, la baza colinelor. Îi învăța muzică și matematică și făcea farmece recoltelor, ca nimeni să nu moară de foame în timpul iernii. Firește, le cerea în schimb devotament absolut,

Însă aceștia erau fericiți să i-l ofere. Winnet a învățat să-i îndrume ea însăși pe săteni, și totul a mers bine până într-o zi, când în zona lor a sosit un străin. Acesta s-a adăpostit la una dintre ferme și curând s-a împrietenit cu Winnet. Ea l-a invitat la castel, în ziua marii serbări.

Marea serbare era o zi în care satul își aducea prinosul. Fiecare familie îi oferea vrăjitorului câte un dar, pe care acesta li-l întorcea celor cărora considera el că li se cuvine.

— O să-i faci un cadou și străinului? și-a presat Winnet tatăl în ziua serbării.

— Cărui străin?

— Ăstuia, a arătat Winnet, făcându-l să apară. Băiatul era șocat. Cu o clipă în urmă, stătea rezemat de un copac și privea în zare, spre castel. Acum stătea lângă cei trei corbi, într-o sală atât de înaltă,

încât nu știai unde se termină tavanul și unde începe cerul. Vrăjitorul s-a întors către amândoi și a bătut din palme.

— Ce-o fi, o fi, ai hotărât deja ce dar să-i oferi.

Și, adunându-și mantia în jurul trupului, tatăl lui Winnet a dispărut.

— Mi-e teamă, a spus băiatul.

— N-ai de ce, a spus Winnet, sărutându-l.

La apusul soarelui, sala se umpluse de oameni și animale. Unele dintre animale erau daruri pentru ferma vrăjitorului, altele nimeriseră pur și simplu înăuntru. La miezul nopții, vinul îi făcuse pe toți să uite de toate, cu excepția faptului că era un moment special, iar vrăjitorul își ținea discursul obișnuit. Le-a promis că vor avea recoltă bună și anul viitor și sănătate. Tinerilor ce părăseau satul în acel an le-a dat un scut sau un cuțit, ori un arc. Tinerelor, hotărâte să-și facă singure un rost, le-a dat un șoim, ori un câine, ori un inel.

— Fiecare să-și protejeze stăpâna, așa cum dorește ea.

Pentru că vrăjitorul știa bine ce înseamnă o călătorie. Pe măsură ce povestea despre o cumplită năpastă ce-avea să se abată asupra pământului lor, se mohora tot mai tare.

— Ea se află într-unul dintre voi, i-a avertizat, privindu-i cum sunt străbătuți cu toții de un fior de alarmă. Și acela trebuie alungat. Și vrăjitorul și-a lăsat mâna pe umărul băiatului.

— Acest băiat mi-a stricat fata.

— Nu, a strigat Winnet, tresărind, alarmată. E prietenul meu.

Însă nimeni n-a auzit-o. L-au legat pe băiat fedeleș și l-au aruncat în odaia cea mai întunecoasă din colțul cel mai îndepărtat al palatului, unde ar fi zăcut pe vecie dacă nu l-ar fi dezlegat Winnet, cu ajutorul harurilor sale.

— Acum du-te la el, i-a spus băiatului, în timp ce el clipea din ochi lângă torță, și leapădă-te de mine. Învinovățește-mă de tot ce vrei, nu poți rămâne lângă mine, pentru că nu-i poți ține piept lui.

Băiatul s-a albit la față și a plâns, dar Winnet l-a condus sus pe scări, iar de dimineață a aflat că făcuse cum i-a zis ea.

— Fiica mea, m-ai făcut de rușine, a spus vrăjitorul, și nu-mi mai ești de nici un folos. Trebuie să pleci.

Winnet nu putea cere îndurare, dat fiind că era nevinovată, însă ceru permisiunea de a rămâne.

— Dacă rămâi, vei sta în sat și vei păzi caprele. Te las să te hotărăști.

Și dus a fost. Winnet tocmai era pe punctul de a izbucni în lacrimi, când a simțit un ușor ciocănit pe umăr. Era Abednego, corbul ei iubit. Acesta a sărit lângă urechea ei.

— N-o să-ți pierzi puterea, să știi, o s-o folosești altfel, atâta tot.

— De unde știi? a întrebat Winnet, trăgându-și nasul.

— Vrăjitorii nu-și pot lua niciodată darurile înapoi, scrie la carte.

— Și dacă rămân?

— Durerea o să te distrugă. Toate lucrurile pe care le cunoști vor fi în jurul tău și, în același timp, departe de tine. Mai bine găsește-ți un alt loc.

Winnet a cugetat o vreme, în timp ce corbul își muta greutatea de pe un picior pe celălalt, răbdător.

— O să vii cu mine?

— Nu pot, trebuie să rămân aici, dar ia asta.

Corbul a coborât în zbor și, din câte putea să vadă Winnet, a început să vomite pe steaguri. Apoi și-a aranjat frumos penele înapoi și a scuipat o mică pietricică maronie în mâna ei.

— Mulțumesc, a spus Winnet. Ce e asta?

— Inima mea.

— Dar e din piatră.

— Știu, a răspuns corbul cu tristețe. Vezi tu, eu am ales să rămân, of, cu multă vreme în urmă, iar inima mi s-a îngreunat de durere și, în cele din urmă, s-a preschimbat în piatră. Asta ca să-ți aduci aminte.

Winnet a rămas tăcută o vreme, lângă șemineu. Corbul, care amuțise dintr-odată, n-a putut s-o avertizeze că tatăl ei se strecurase înăuntru sub forma unui șoricel și tocmai lega un fir invizibil în jurul unuia dintre nasturii ei. Când Winnet s-a ridicat în picioare, șoarecele a luat-o la sănătoasa. Ea nu l-a observat și, când s-a făcut dimineață, ajunsese deja la marginea pădurii și traversase râul.

*

Mă întorsesem să lucrez la morți, sau la firma de pompe funebre, cum preferau să-i spună femeia și prietenul ei, Joe. Plăteau bine și, dacă aveam nevoie de mai mulți bani, îi obțineam spălându-le mașina. Uneori, trebuia să parchez în spate dubița de înghețată, să vin repede în salonul din față, să aranjez mortul, după care să plec iar să vând înghețată. Joe făcea adesea mișto de mine și-mi zicea să nu uit să bag corpurile neînsuflețite la mine în frigider, când se face cald afară.

— N-o să le deranjeze să stea între înghețate de zmeură, nu?

Femeia încă mai făcea coroane mortuare și era mult mai fericită de când Elysium Fields (ăsta era numele firmei) câștigase contractul pentru azilul de lux pentru bătrâni, de la marginea orașului.

— Contează banii care-i ai, m-a încredințat ea, lăudându-mi-se cu noile ei modele. Ălora de acolo le place să știe că sunt tratați cum se cuvine. Nimeni nu-mi cere nenorocitele alea de cruci.

Și lui Joe îi mergea destul de bine. Cumpărase două mașini noi și tocmai transforma șopronul în morgă.

— M-am săturat să nu mai pot să respir de atâtea cadavre, a zis, fluturându-și brațul spre capelă. Vreau să zic, oamenii vin să-i

aducă un ultim omagiu mortului și nu le pică prea bine să mai fie încă unu' lângă al lor, nu? E normal să vrei un pic de intimitate.

— Așa e, așa e, a fost de acord femeia. Nu vrea să fie înșirați ca niște acadele pe raft, cum să vrea așa ceva?

Din câte vedeam eu, Joe și femeia nu-și răspundeau niciodată unul altuia altfel decât tot printr-o întrebare. O țineau așa ore întregi, în timp ce Joe fixa mânerele și femeia întrețesea sârma și florile într-un întreg care habar nu aveai ce-o fi reprezentând. Își admirau munca.

— Frumoasă alama asta, a zis Joe, așa-i?

— Zici că sunt Porțile Cerului, am dreptate? răspundea femeia.

Eu trebuia să stau între ei, dând din cap aprobator și înțelept și turnându-le ceai. Nu mă deranja, îmi convenea să mai scap un pic de puștimea care venea buluc să-și ia înghețată. Aveam o sonerie care cânta *Teddy Biars'Picnic,* așa că știau din timp că mă apropii și veneau alergând să-și ia înghețată de portocale pe băț sau una de nouăzeci și nouă de pence[41]. Lucrul cel mai important la sonerie era s-o întorci, altfel cânta atât de lent și de gâjâit, că Joe s-a oferit s-o cumpere el pentru dricurile lui. Pe de altă parte, dacă o întorceai prea tare, suna cam ca muzica de film western care se aude când cavaleria coboară vijelios dealul. „E nenorocita aia de dubiță a Iu' Trickett", zicea lumea când o dădeam în bară, „pleacă de-aici cu porcăria ta de înghețată cu tot". Erau extrem de schimbători. Traversau drumul și se duceau la Birtwistle, ultima tonetă de înghețată trasă de cai. Birtwistle era trecut de optzeci de ani și calul lui mai scăpa uneori câte o balegă în drum. Lumea zicea că nu se știe ce o fi punând în înghețată, și nimeni nu l-a întrebat niciodată. Era însă destul de bună. Nu făcea nimic ieșit din comun, doar comete și vafe, cu sirop de căpșuni deasupra. Îi zicea sânge. Când

[41] Cornet de înghețată pufoasă, cu o bucățică de ciocolată înfiptă deasupra; termen sexual legat de lesbianism.

eram mică, cumpăram mereu de la el, pentru că ne dădea și un bonus. Noi eram în drumul lui către casă și toată ziua lumea îi dădea de mâncare calului, așa că în clipa în care urca, în fine, dealul spre noi, respirând greu, curgea balega din el ca de la robinet. Mama auzea fluierul și, vârându-mi o bancnotă de zece șilingi într-o mână și o lopățică în cealaltă, mă trimitea să iau două vafe, un cornet și orice mai puteam căra de la tonetă până acasă. Calul dădea din picioare, fornăia și de obicei se mai ușura un pic, special pentru mine, imediat după ce cumpăram înghețatele.

— Bravo, spunea mama radioasă, în timp ce mă târâiam încet prin hol, cu grijă să nu-mi scape pe jos. Du-te și bagă-l în pământul de la salată. După care stăm și ne mâncăm liniștiți vafele.

Birtwistle avea un aer de poveste, pe care Trickett nu-l avusese niciodată. Când Elysium Fields se ocupa de priveghiul cuiva, întotdeauna serveau înghețată Birtwistle la desert

— Ce-i al lui e-al lui, înghețata e jos pălăria, zicea femeia.

Priveghiurile erau foarte bine organizate. Întotdeauna se serveau cele mai bune mâncăruri. De când obținuseră contractul cu azilul de bătrâni, adăugaseră și un antreu, de obicei cocteil de crevete de la Molly's Seafoods. La felul principal, puteai alege între ruladă de curcan, friptură de vacă sau quiche fierbinți. Tartele quiche au fost inițial considerate destul de îndrăznețe, însă deveniseră foarte populare.

— Trebuie și puțină imaginație, nu? mi-a zis femeia, când m-am dus să tipăresc meniul.

Sâmbătă, în timp ce conduceam dubița de înghețată prin valea dintre coline, am văzut o mulțime de oameni mișunând în capătul terasei. La capătul terasei se afla casa lui Elsie. Am încercat să mă duc direct acolo, dar cineva a vrut o acadea, altcineva o vafă, și-mi tremurau mâinile și n-am putut să pun cupele ca lumea.

— Da'ncet te mai miști, s-a plâns o grăsană.

— Poftim o choc-ice gratis, am zis și i-am aruncat-o, apoi, în timp ce ea a rămas holbându-se la mine cu mâinile în șolduri și înghețata ițindu-i-se din buzunarul de la șorț, am ambreiat și m-am avântat pe drumul pietruit. Nu m-a observat nimeni când am parcat, am ieșit și am împins ușa de la intrarea în casa lui Elsie. În salon se aflau doamna White, pastorul și mama. Nici urmă de Elsie.

— Ce se întâmplă? m-am interesat eu.

Au ridicat privirile spre mine, însă au continuat să discute cu voce joasă. Am prins din zbor cuvintele „aranjamente funerare". În acel moment, am înșfăcat-o pe mama de mânecă.

— Îmi spui ce se întâmplă?

Ea și-a tras mâneca din strânsoarea mea.

— A murit Elsie.

Pastorul a venit la mine.

— Te rog, Jeanette, du-te acasă.

Glasul îi era foarte liniștit.

— Adică, unde? i-am întors-o, la fel de liniștită. El nici măcar n-a tresărit, m-a luat doar de braț și m-a condus în hol.

— Să înțeleg că n-am fost destul de clar atunci când am discutat? a întrebat.

N-am răspuns, am rămas doar cu ochii în podea, dorindu-mi să nu plâng.

— Trebuia să ai încredere în mine. Glasul îi era blând.

— De ce vă temeți? am întrebat deodată.

A zâmbit.

— Mă tem de Iad, de blestemul veșnic.

— Și ce am eu de vă sperie atât de tare?

În acel moment, el și-a pierdut cumpătul, așa cum numai un om cu glas blând o poate face.

— Atitudinea ta e una imorală, ce nu poate fi încurajată.

— E nevoie de „doi pentru asta, știți bine. Mi s-a părut cinstit să vă reamintesc.

— Ai bulversat-o, ți-ai folosit puterea asupra ei, nu ea a fost de vină, ci tu.

— M-a iubit. În clipa în care am zis asta, m-a privit cu niște ochi de ziceai că m-ar omorî pe Ioc dac-ar putea.

— Ba nu te-a iubit.

— Așa v-a zis ea?

— Mi-a zis ea, da.

M-am rezemat de perete, cu palmele lipite, încercând să-mi regăsesc suflul. Există diferite tipuri de trădare, însă trădarea e trădare oriunde ar fi. Nu, nu mă va ucide, bărbații cu glas blând nu ucid, sunt inteligenți. Genul lor de violență nu lasă urme vizibile. M-a condus la ușă și am pornit cu pași împleticiți spre dubița de înghețată.

— Uite-o.

Am auzit un strigăt și am văzut că toate femeile adunate în fața la Elsie formau o coadă la geamul meu. Prima și-a scos portofelul.

— Două vafe, scumpo. O cunoșteai pe biata femeie? Eu o știam doar din vedere. Apoi s-a întors către amica ei. O știam din vedere, nu? Le-am dat vafele.

Celor două femei care erau acum la rând nu le mai tăcea gura-

— N-a simțit nici o durere, a murit pur și simplu în timpul nopții, două cu zmeură și una cu vanilie, te rog, scumpo, Betty nu s-a hotărât încă, da' eu zic că așa-i cel mai bine, era bătrână oricum și nu mai putea avea grijă de ea singură.

— Mai doriți și altceva? le-am întrebat.

— Da, a ridicat Betty glasul, una de nouăzeci și nouă de pence, doar nu eu plătesc. Și au izbucnit amândouă în râs. Hai să mergem, a poruncit cea care plătea, mă așteaptă copiii acasă.

În cele din urmă, a plecat toată lumea, însă tocmai când îmi trânteam cleștele de înghețată în castronul cu apă tulbure, ca să-l spăl, am văzut-o pe doamna White traversând drumul spre mine. Sufla de zor într-o batistă.

— Faci bani pe seama morților, s-a smiorcăit la geamul meu. Pastorului nu-i vine să-și creadă ochilor.

— N-are nici o treabă cu biserica, i-am zis.

— N-are, dar o să plătești pentru asta și o să fie mai scump ca un cornet.

— Foarte bine, am zis, sperând c-o să plece, însă ea s-a rezemat de glaful geamului, hohotind atât de tare, că a trebuit s-o șterg la ochi cu un prosop de vase.

— Când e înmormântarea? am întrebat, ca să zic și eu ceva.

— Tu nu poți veni, e pentru dreptcredincioși.

— Nu vreau să vin, oricum, însă acum vă rog să plecați.

M-am așezat pe scaunul șoferului și doamna White a bombănit ceva spre mine, apoi a traversat drumul înapoi în fugă.

Așa că mi-am văzut de drumul meu, ca de obicei, fără să mă gândesc la nimic, am trecut pe lângă biserica baptistă Woodnook, apoi am urcat dealul cel lung până la Fern Gore, unde se afla fabrica de înghețată.

— Am nevoie de câteva zile libere, le-am zis șefilor mei. N-o să se mai întâmple niciodată.

N-au fost prea încântați, vacanța școlară era o perioadă propice afacerilor, însă eram o fire muncitoare, scoteam bani buni, așa că m-au lăsat să plec.

*

Când a traversat râul, Winnet s-a trezit într-o parte a pădurii care arăta exact la fel ca cealaltă, însă mirosea cu totul altfel. Pentru că nu avea nici cea mai vagă idee încotro se

Îndreaptă, a hotărât că acest lucru nu are nici o importanți, oriunde e bine, și a pornit pe cărarea cea mai bătută. În curând, a rămas fără mâncare și haine de schimb, apoi a lovit-o dorul de casă și a zăcut zile întregi, fără să se poată mișca măcar. O femeie care trecea întâmplător prin pădure i-a găsit trupul aproape neînsuflețit și a readus-o la viață, cu ajutorul ierburilor. Această femeie habar nu avea despre farmece, însă cunoștea îndeaproape diferitele tipuri de tristețe și efectele lor. Winnet a urmat-o în sat, iar oamenii au primit-o cu bucurie între ei și i-au dat de lucru, ca să-și poată asigura traiul. Auziseră despre tatăl lui Winnet, îl credeau smintit și periculos, așa că Winnet n-a spus nimănui despre puterile ei și nu le-a folosit niciodată. Femeia a încercat s-o învețe pe Winnet limba ei, iar Winnet a învățat cuvintele, însă nu și limba. Anumite construcții frazale o bulversau, și într-o discuție pro și contra, acestea puteau întotdeauna fi folosite împotriva ei, dat fiind că ea nu le putea folosi, la rândul ei. Însă acest lucru nu se întâmpla prea des. Sătenii erau oameni simpli și cumsecade și nu puneau lumea sub semnul întrebării. Nu se așteptau ca Winnet să vorbească prea mult. Winnet voia să vorbească, își lăsase școala și discipolii departe, în urmă, voia să vorbească despre natura lucrurilor, despre motivul pentru care existau ele și despre ce căutau ei cu toții în această lume. În același timp însă, știa că sunt multe lucruri greșite în vechea ei lume. Dacă discuta despre aceste lucruri, bune și rele, aveau să o considere nebună și avea să rămână iar singură. Trebuia să pară că e ca ei și, atunci când greșea, aceștia zâmbeau și-și aminteau că nu e de prin părțile lor. Winnet auzise că există un oraș frumos, foarte departe, cu clădiri ce ajungeau până sus, la cer. Era un oraș străvechi, păzit de tigri. Nimeni din satul ei nu fusese acolo, însă cu toții știau de existența lui, și cei mai mulți îl pomeneau cu admirație. Locuitorii orașului nu semănau și nu lucrau pământul, ei cugetau asupra lumii. Winnet stătea adesea trează noaptea, încercând să-și

imagineze cum trebuie să arate un asemenea loc. Era sigură că, dacă ar putea ajunge acolo, ar fi în siguranță. Când le-a spus sătenilor despre planul ei, aceștia au râs și i-au spus să se gândească la alte lucruri, însă Winnet nu se putea gândi la nimic altceva și și-a pus în minte să-și transforme dorința în realitate.

*

În oraș, a doua zi dimineață, l-am văzut pe Joe. Mi-a făcut semn cu mâna și s-a grăbit spre mine.

— Avem o cunoștință de-a ta la salon. Du-te și uită-te.

Știam că se referă la Elsie. Asta era ultima mea șansă. Nici un dreptcredincios nu-și amintea că eu mai dădeam o mână de ajutor și la Elysium Fields. Între timp, aveam de scris o scrisoare, așa că am așteptat până seara înainte să mă duc în oraș și, în plus, în acea noapte, la biserică se ținea adunarea de rugăciune, așa că șansele de a-l întâlni pe vreunul dintre ei erau minime.

— A, tu ești? a zis femeia, ridicând privirea în clipa în care am intrat. E și Joe cu tine?

— Da, sunt eu și nu, Joe nu e, e la grădină, nu?

— A, da, trebuie să culeagă niște legume pentru parastas. Am uitat.

Femeia făcea o cruce din ferigă și zambile.

— Uite ce mi-au comandat, altă cruce blestemată. A aruncat-o nervoasă cât colo. Hai să bem câte un ceai.

În drum spre bucătărioară, am trecut pe lângă coșciugul lui Elsie, însă nu m-am uitat înăuntru, am vrut să aștept până pleacă amândoi acasă. Deși era destul de liniște și de plăcut.

— Ia adă și trufele alea cu coniac, a strigat femeia.

Am stat la soare vreo jumătate de oră, bucurându-ne de căldura lui și de ceai.

— Cel mai bun lucru care l-au făcut franțujii vr'odată, a declarat femeia, mușcând din trufa ei.

— Și quiche? i-am amintit.

— A, da, ai dreptate, a încuviințat ea. Ăștia se pricep la mâncare, așa-i? Și a început să-mi spună despre niște rețete pe care le văzuse ea într-o carte de la bibliotecă și despre ziua în care a traversat ea canalul, până la Dieppe. N-avea să se mai ducă iar, nu, era mult prea departe, deși i-ar plăcea să vadă Turnul Eiffel. Auzise că a fost construit de acrobați și că ultima grindă de sus fusese pusă de o trupă de maimuțe antrenate special. Bunica ei văzuse cu ochii ei o poză cu el și o machetă la scară mai redusă, la Marea Expoziție. Avea o poză cu bunica ei, cea care văzuse o poză cu el. Voiam să călătoresc? Nu, nu voiam, mă rog, ea înțelegea asta, erau prea multe de făcut acasă. După care a zis că ea crede că totul depinde în a câta viață ești în această reîncarnare. Nu trebuia să spun nimănui că ea gândește așa. În mine avea încredere. Mi-a zis că se întreabă adesea de ce vrea oare să facă anumite lucruri, iar de altele nu are chef de nici o culoare. Ei bine, cu unele era lămurită, însă nu înțelegea în ruptul capului care e rostul altora. Își petrecuse mult timp cugetând la toate acestea, după care ajunsese la concluzia că, dacă ai făcut anumite lucruri într-o viață anterioară, nu mai e nevoie să le faci și acum și că pe cele pe care aveai să le faci în viitor, n-ai fi pregătit să le faci acum.

— Parcă ai construi blocuri întregi, nu-i așa?

Așa, simțea ea, se explică lipsa mea de dorință de a călători. Exact în acel moment, în fața noastră a oprit mașina lui Joe, iar femeia s-a dus să mai facă un ibric de ceai. El a deschis portiera din spate.

— Am adus ghivece, sfeclă, roșii și salată și niște păstăi de mazăre. Cred că ajung. Și după asta, servim ruladă de curcan și înghețată de vanilie.

— Când e?

— Mâine, la prânz. Cred că ar fi bine mai întâi să măturăm bine portbagajul. E atâta pământ acolo, aproape cât să ne ajungă s-o îngropăm, nu-i așa?

Femeia a venit cu ceaiul. Era supărată, fiindcă Joe îi promisese c-o s-o ducă în seara aia la film, să-l vadă pe Gary

Cooper. Și acum nu-i ardea decât să facă curat în mașină. I-a vărsat ceaiul în farfurioară și a ascuns pachetul de trufe sub ferigă. Nu voiam să fie nefericită, așa că m-am oferit să fac eu curat în mașină, ba chiar s-o și lustruiesc.

— Poți s-o și parchezi în garaj? m-a întrebat Joe suspicios.

— Sigur că poate, a sărit femeia, doar conduce nenorocita aia de dubiță de înghețată de atâta timp.

Joe a încuviințat și s-a uitat la ceas.

— Bine atunci, hai să trecem întâi pe-acasă, să facem câte un duș,

Femeia s-a ridicat repede să-și ia casca - Joe nu purta -, apoi s-au urcat pe scuterașul lor și mi-au făcut cu mâna de pe șosea. Am așteptat un timp, după care am căutat fără grabă găleata și detergentul și am spălat mașina. Voiam ca Elsie să aibă parte de tot ce era mai bun. Când am parcat dubița cu grijă în garaj, se făcuse deja întuneric. M-am spălat pe mâini și m-am dus în salon; ardeau doar câteva lumini de veghe, însă o vedeam destul de bine pe Elsie. Era îmbrăcată cu hainele ei de duminică și lângă ea avea cartea de imnuri religioase. Aceasta era plină de însemnările lui Elsie, care-i spuneau în ce cheie să cânte. M-am întrebat ce-or fi făcut cu acordeonul ei. Exista un taburet făcut să poți sta pe el ca să vezi în sicriu, să nu fii nevoit să stai în picioare. Joe era extrem de atent la asemenea amănunte; te lăsa să stai chiar și toată noaptea dacă voiai, deși nu se prea obișnuia.

Am vorbit mult timp cu Elsie, despre cum mă simt și despre scrisoarea pe care am scris-o. Se crăpase de ziuă când m-am dus, în cele din urmă, acasă.

Telefonul de la parter suna. Voiam să dorm, însă telefonul continua să sune. Era Joe. Pot să vin, să aranjez masa, s-o pregătesc și s-o servesc? El trebuia să conducă dricul și să se ocupe de sicriu. În drumul spre casă, venind de la filmul cu Gary Cooper, femeia căzuse de pe scuter. Nu-și rupsese nimic, însă trebuia să stea la pat câteva zile. Abia reușise, cu chiu cu vai, să termine coroana. Am încercat să-i explic lui Joe ce-o să se întâmple dacă apar la înmormântare.

— Nu-i nimic, a zis el, n-o să le simt lipsa, data viitoare pot să se ducă la Alf, să le facă el o înmormântare mai pe gustul lor. Alf vedea afacerea cu pompe funebre cu totul altfel, cu înmormântări stas, la prețuri stas.

— Zici că e o nenorocită de mâncare chinezească la pachet, a pufnit Joe cu dispreț.

Așa că am fost de acord, am luat niște haine cu care să mă schimb și m-am dus să fac ruladă de curcan pentru douăzeci de persoane.

M-am ferit din calea lor până când cortegiul a pornit spre cimitir, după care m-am grăbit să așez masa. M-am gândit că pot deja să așez carnea în farfurii și să-i las să se servească singuri cu garnitura de legume, odată ce fiecare are curcan în farfurie. Patruzeci și cinci de minute mai târziu s-au întors, așa că am fugit cu oalele cu legume aburinde și le-am golit iute pe platouri. Acum putea Joe să le împartă farfuriile și terminam toată povestea. Totul a decurs bine, până la înghețată. Porțiile gata împărțite se aflau lângă ei, pe tavă; Joe promisese să se ocupe el și să-i facă pe toți să se ridice de la masă, pentru a servi cafeaua și prăjiturile în salon, iar eu să pot strânge masa. Când, brusc, vicarul de la cimitir s-a ridicat în picioare și i-a făcut semn lui Joe să vină până la el, la ușă. Joe a alergat extrem de panicat spre mine, care trăgeam cu ochiul de la fereastra bucătăriei.

— O să trebuiască să te ocupi tu de înghețată. Vrea să-mi vorbească.

— Dar, Joe…Eram îngrozită, dar el deja dispăruse.

Am luat prima tavă și am încercat să afișez un aer detașat.

— Vanilie? am întrebat-o pe doamna White, trântindu-i-o în față.

— Vanilie, domnule pastor? am întrebat, vărsând puțin din ea.

— Vanilie, May? Vanilie, Alice? Și mi-am vanilat așa drumul, până am ajuns lângă mama. Ea se uita la mine cu ochii cât cepele și gura ușor întredeschisă.

— Tu? și perlele au început să-i tremure ușor la gât.

— Eu. Vanilie?

Rudele lui Elsie de la Morecambe au crezut c-am înnebunit. Pastorul s-a ridicat în picioare.

— Unde-i domnul Ramsbottom? Ce e asta, o glumă proastă?

— Femeia e bolnavă, i-am explicat, și eu dau o mână de ajutor în locul ei.

— Tu chiar n-ai pic de rușine?

— Nu prea.

Pastorul a făcut semn către turma sa.

— Nu mai rămânem aici nici o clipă, să îți bați tu joc de noi.

— Vai, e o fiică a Satanei, fie-ta asta, s-a tânguit doamna White, ținându-l de braț pe pastor.

— Nu e fiica mea, a sărit imediat mama și a pornit spre ușă, cu capul sus.

Și au plecat, așa că rudele din Morecambe au avut parte de câte două porții, și două de chec Battenburg. Când s-a întors Joe, s-a mulțumit doar să clatine din cap și a zis că sunt țicniți cu toții și că mi-e mult mai bine fără ei. Avea dreptate, însă mă simțeam singură. La un moment dat, în timp ce spălam vasele în bucătărie și meditam la toate acestea, am simțit că în spatele meu e cineva.

Era domnișoara Jewsbury.

— N-ai fost la parastas, a fost singurul lucru care mi-a venit în minte.

— Nu, nici n-am vrut asta. Am vrut doar s-o conduc pe Elsie pe ultimul drum, atâta tot. O cunosc pe verișoara ei de la Morecambe.

Nu i-am răspuns nimic, iar ea a părut ușor stresată.

— Cum îți merge?

— A, bine, i-am spus, câștig niște bani și mi-am făcut un plan pentru anul viitor.

Era singura persoană în care aveam încredere, în afară de Elsie. A părut încântată, mi-a zis că e o idee bună, că asta ar fi trebuit să facă și ea.

— Însă intervin tot soiul de povești în viața omului, a zis, ăsta e lucrul cel mai trist. Apoi, din senin: Vrei să vii să-mi faci o vizită?

— Nu, i-am răspuns încet, nu pot face asta.

Și-a adunat sacoșele și mănușile.

— Bine, atunci, dacă te răzgândești sau ai nevoie de bani, mă găsești în cartea de telefon.

Mi-a întors spatele și i-am auzit tocurile mult timp. Nu știu de ce nu i-am mulțumit și nici măcar nu i-am spus rămas-bun.

Asta a fost ultima oară când am lucrat pentru Elysium Fields ca angajat cu normă întreagă. Terminasem școala și mi se oferise o slujbă cu program normal într-un spital de bolnavi mintal. Nu era un lucru pe care l-aș fi ales dacă aș fi avut și alte opțiuni, însă avea un mare avantaj față de alte slujbe, și anume faptul că puteam locui chiar acolo. Cel puțin, aveam o cameră a mea.

— N-o să-i placă acolo, nu? i-a zis femeia lui Joe.

— Cum să-i placă? a răspuns Joe, ăia sunt toți niște descreierați.

Cu toate astea, m-am dus, mângâindu-mă la gândul planului pe care mi-l făcusem.

Winnet a încercat să-și imagineze cum o fi orașul. Unii oameni din satul ei ziceau că e din cristal, alții că a fost țesut din fire de

păianjen. Unii ziceau că face o prostie și i-au spus că, și dacă îl găsește, tot nefericită o să fie. Ea s-a gândit că acolo toată lumea trebuie să fie puternică și sănătoasă. S-a gândit la compasiunea și la înțelepciunea celor de acolo, într-un loc în care adevărul conta, nimeni nu avea s-o trădeze, așa că simțea cum îi crește curajul cu fiecare nouă zi și, odată cu el, hotărârea. A găsit o hartă rulată în jurul unei cozi de mătură; harta arăta pădurea și liziera pădurii, acolo unde începeau orașele. A găsit râul, placid și îngustat, însă crescând spre o gură uriașă, acolo unde trăise ea odinioară; râul înconjura orașul asemeni unei centuri, se diviza precum un vierme tăiat și curgea în diverse forme către mare. Winnet nu navigase niciodată pe mare. Cunoscuse marea doar în locul în care ea atingea țărmul, o cunoștea doar legată de pământ. Se temea de ea, deși știa că aceia care aveau credință făcuseră miracole și din bărcile lor din nuiele. Drumul cel mai scurt spre oraș era pe mare, apoi, din nou, în susul râului. Cealaltă cale posibilă era prin pădurea întunecată, în avalul unei porțiuni de râu care arăta ca un tunel. Apele erau sălcii, nu spera să poată naviga pe ele, pentru că se pierdeau în întunericul apăsător al copacilor, întuneric ce ținea mult după ce se sfârșea noaptea. Trebuia să găsească o barcă și să navigheze cu ea. Fără să aibă nici o garanție că va întâlni țărmul. Doar convingerea că ceea ce dorește ea poate exista, dacă îndrăznește să-l găsească.

Winnet a studiat atent modul în care constructorii fac bărcile; felul în care întorc și dau la rindea carena, pentru viteză și întăresc pupa, pentru stabilitate. A învățat geometria vâslelor. Orbul care a învățat-o toate acestea a zis că parâmele sunt ca un câine, bătute de vreme și de încredere. Calde și pline de purici, ca blana unui câine, și cafenii și tânjind după o mână care să le manevreze cum trebuie. A învățat să le manevreze ca și cum ar fi avut viață. Aveau viață, i-a spus orbul, și erau mai ușor de mânuit dacă știai asta. I-a spus că sunt Wu li: principiile energiei organice. Ea nu înțelegea, dar simțea

că vasul se mișcă; smoala neagră și densă și frânghia strâns legată în jurul mânerului vâslelor sale. Atunci când pietrele sunt fierbinți, a spus el, încep să cânte, și i-a dat o piatră cântătoare pentru călătoria ei.

Curând a sosit și ultima noapte a lui Winnet în sat. A hotărât să doarmă afară, unde putea simți în nări mirosul pământului pe care-l părăsea. Bătea vântul, dar acum nu părea un lucru important, însă mâine, când avea să bată vântul, avea să fie foarte important. Toate lucrurile familiare primeau acum cu totul alte înțelesuri. În timpul nopții, Winnet a avut un vis.

A visat că sprâncenele ei se preschimbă în două poduri ce duc la o gaură sfredelită între ochii ei. Gaura nu e acoperită, și la ea începe o scară în spirală, care coboară până jos, în viscere. Trebuie să o urmeze, dacă vrea să afle cât de mare îi e teritoriul. Trebuie să treacă prin sânge și oase, care inundă treapta de jos, înainte să se poată ghemui pe cea mai de sus, în uriașul spațiu de sub pielea ei. Apoi găsește un căluț de carusel și astfel are ocazia de a privi lucrurile încă o dată și încă o dată, și crede că acestea nu se schimbă în timp ce ea le privește, însă trebuie să fie așa, pentru că, de fiecare dată când trece prin fața lor, lucrurile sunt diferite. Simte că amețește, dacă nu sare o să cadă.

Când se trezește Winnet, plouă încetișor, iar ea trebuie să se miște rapid. Plânge, dar orbul o mângâie și-i spune să nu se teamă de frică. Vâslește spre mare și-și lasă barca să plutească în voie o zi, până când se obișnuiește cu gustul sărat și cu cât de mare este totul. Nevoia de acel oraș îi încastrează inima în minte. Se va sui în barca ei și va vâsli spre țărmul opus. Vâsla trage greu și soarele a apus. Acum nu mai e nimic în jurul ei decât apă. Un lucru e sigur; de întors, nu se mai poate întoarce.

— Când ai văzut-o ultima oară pe mama ta? m-a întrebat cineva. Cineva care mergea alături de mine prin oraș. N-am vrut să-i spun;

m-am gândit că, în acest oraș, un trecut chiar asta e. Trecut. De ce ar trebui să-mi amintesc? în lumea veche, oricine poate deveni o altă ființă, trecutul a fost măturat de valuri. De ce trebuie noua lume să fie atât de curioasă?

— Nu te gândești niciodată să te întorci?

Ce întrebare idioată. Există fire care te ajută să-ți găsești singur drumul înapoi și fire menite să te aducă înapoi.

Atunci când se trage de ele, mintea ta se întoarce în direcția aceea și e greu să te opui. Mă gândesc mereu să mă întorc. Când nevasta lui Lot s-a uitat peste umăr, s-a prefăcut într-un stâlp de sare. Stâlpii susțin lucrurile să nu cadă, iar sarea păstrează lucrurile curate, însă atunci când îți pierzi identitatea, asta nu te prea ajută cine știe ce. Oamenii se întorc, însă nu supraviețuiesc, pentru că două realități și-i dispută simultan. E mult prea mult. Poți să-ți sărezi inima sau să ți-o ucizi, poți să alegi între cele două realități. E multă durere aici. Unii cred că poți să împaci și capra, și varza. Varza însă se împute și caprei, când vrea s-o mănânce, îi stă în gât. Dacă te întorci după mult timp, o să înnebunești, fiindcă cei pe care i-ai lăsat în urmă nu vor să accepte faptul că te-ai schimbat, te vor trata așa cum te-au tratat întotdeauna, te vor acuza de indiferență, când, de fapt, tu nu ești decât diferit.

— Când ai văzut-o ultima oară pe mama ta?

Nu știu cum să răspund. Știu ce gândesc, însă cuvintele din mintea mea sunt precum vocile sub apă. Sunt distorsionate. E o întreprindere foarte dificilă să prinzi cuvintele din zbor, exact când ating suprafața. Ar trebui să fii un jefuitor de bănci și să asculți și să tot asculți micile clicuri, înainte să poți deschide seiful.

— Ce s-ar fi întâmplat dacă ai fi rămas?

Aș fi putut fi preot, în loc să fiu proroc. Preotul are o carte în care sunt trecute toate vorbele pe care trebuie să le spună. Cuvinte străvechi, cuvinte cunoscute, cuvinte puternice. Cuvinte care stau

mereu la suprafață. Cuvinte pentru orice ocazie. Cuvintele funcționează. Ele fac ceea ce trebuie să facă; alină și disciplinează. Prorocul nu are însă nici o carte. Prorocul e o voce care strigă în pustiu, cu multe modulații ce nu au întotdeauna sens. Prorocii strigă pentru că sunt zgândăriți de demoni.

Acest oraș străvechi este făcut din piatră și ziduri de piatră care încă stau în picioare. Precum raiul, e mărginit de două râuri, și aici găsești tot soiul de creaturi fabuloase. Multe dintre ele au chiar și capete. Dacă bei din fântâni, și sunt multe, s-ar putea să trăiești veșnic, însă nu ai nici o garanție că vei trăi veșnic așa cum ești acum. E posibil să te preschimbi în altceva. Poate că nu-ți va prii apa. Asta nu ți-o spune nimeni. Eu am venit în acest oraș ca să scap. Acest oraș e plin de turnuri în care poți urca, mai sus, tot mai sus și mai repede, tot mai repede, minunându-te de frumusețea arhitecturii lui și visând la acea priveliște unică pe care nu o poți vedea decât din vârf. În vârf, bate un vânt tăios și totul e atât de departe, că e imposibil să distingi lucrurile. N-ai cu cine să discuți. Pisicile pot conta pe brigada de pompieri, iar Rapunzel a avut noroc cu părul. N-ar fi frumos să simți iar pământul sub tălpi? Am venit în acest oraș ca să scap.

Dacă diavolii se află în sufletul tău, atunci când pleci, ei vin cu tine.

Fiecare crede că povestea lui e cea mai tragică. Eu nu fac excepție.

Când schimb intercity-ul cu un tren local, observ ceva ciudat. E o stație mare, dar e foarte puțină lume și foarte puțin zgomot. E înăbușitor, ca și cum universului i-ar fi fost pus căluș. Ce se întâmplă? O mână pe umărul meu.

— Ultimul tren, păpușă. Mă uit la ceas. E abia opt și jumătate.

Glasul îmi observă bulversarea.

— A nins, păpușă, liniile sunt blocate.

Ce tot spune? Călătoresc câteva sute de kilometri și sunt blocată. Devin suspicioasă. Mă aflu în sfera vrăjilor și orice este posibil. În clipa aceasta însă trebuie neapărat să mă urc în trenul ăsta. Compartimentul meu e deja ocupat de un om care oftează. Nu mi-am adus mănuși, iar hamacul pentru bagaje de deasupra mea e rupt.

— Nu-ți lăsa bagajele pe culoar, păpușă, mă ceartă controlorul.

Trenul icnește și eu îmi desenez un hublou în geamul aburit. Sub fereastră, nămeții au cam un metru. Șinele sunt acoperite și pe margine sunt troiene până sus. Nu mi-am adus bocancii. Oftangiul se transformă treptat într-un bombănitor, până ajungem la prima stație. Nu stăm mult acolo, după care se aude un scrijelit asurzitor. Trenul se hurducă și se oprește, mai tresaltă câțiva pași, apoi pe culoar se aud alergând alți pași. Controlorul, paznicul și bombănită îi urmează. Scrijelitul nu se oprește. Îmi scot capul pe ușă și văd pe scară un pachețoi mare și negru pe care mai mulți se chinuie să-l urce în tren. Pachețoiul se comprimă ușor și trece prin deschizătura standard a ușii; am pornit din nou. Când mă întorc pe scaunul meu, observ pachețoiul venind pe culoar către mine.

— Dumnezeule mare, Dumnezeule mare, Dumnezeule mare, zice cu un glas cântat. Să nu dai unui biet om timp să se urce, auzi! Dumnezeule, ce oameni, și mai sunt și cu inima. Femeia se blocase în ușă.

Acum suntem trei; pachețoiul, care-și varsă obida tânguindu-se pe același ton în timp ce înfulecă de zor un sendviș cu brânză XXL și mâna-i durdulie i se lipește de termos ca de un bun și vechi prieten abia regăsit; bombănilă, care cântă un cântecel despre dragoste și lipsa ei; și eu, cu un exemplar din *Middlemarch* sub pulover. La nebunie nu duce un lucru sau altul, ci spațiul dintre ele.

„Ei, iată-ne porniți”, m-am gândit, în timp ce trenul s-a înclinat ușor, trecând pe lângă ceea ce odinioară fusese o gară. Pe vremuri,

aici era o machetă a vasului Queen Mary, o sală de așteptare și un automat plin cu Fry's Five Boys[42]. Am plecat la Liverpool de aici odată, purtând o căciulă care arăta ca o învelitoare pentru ceainic. Elsie mi-o croșetase; îi spunea Casca Salvării mele.

*

Bătea vântul, iar pantofii mi se înnegreau și se umezeau tot mai tare în timp ce treceam pe lângă primărie și bradul de Crăciun cel strălucitor, împodobit de Armata Salvării. Când am ajuns la capătul de jos al străzii noastre ce se pierdea în zare, începuse să ningă din nou. Dealul din vârf avea ceva din pachețoiul din tren. „Zece case, douăzeci de felinare stradale", am numărat automat. În curând am să ajung. Îmi părea rău că nu mi-am luat mănușile. Ultimele câteva steaguri și iată-mă, din nou, în fața ușii noastre. Salonul are o fereastră cu gemulețele romboidale, așa că nu se vede prea bine înăuntru. Totuși, disting anumite forme și aud ceva care pare să fie *Hark the Herald Angels Sing*'; cel puțin așa pare, însă în fundal se aude un ritm clar de samba. Ezit câteva clipe, apoi, adunându-mi toți hormonii, împing ușa de la intrare. În antreu e lumină, încălțătorul din corn de ren e agățat de barometru, ca întotdeauna, ceea ce nu se poate spune și despre tapet, care a dispărut. O să intru în salon și să sper că o să iasă bine. În salon, o văd pe mama stând în fața a ceva pe care nu știu să-l descriu altfel decât ca pe o drăcovenie. Lucru chiar mai interesant decât atât, cântă la el.

— Bună, mamă, eu sunt. Îmi las geanta jos și aștept. Ea se răsucește pe scaun, fluturându-mi în față o partitură. Pe coperta ei scrie „Glad Tidings".

— Vino și uită-te la asta, e special făcută pentru orga electrică, și zicând acestea, s-a avântat iar asupra clapelor.

— Ce-ai făcut cu pianul?

---

[42] Marcă de ciocolată. Ambalajul avea desenate cinci chipuri de băieți, fiecare cu o altă expresie.

— A, am trecut pe electric. Îmi place să țin pasul cu lumea.

M-am apropiat să mă uit mai de aproape la drăcovenie.

Era uriașă și deasupra avea un pupitru imens pentru partituri, cu model floral. Avea două rânduri de clape și unul de [43]

butoane și butonașe divers colorate, pe care scria, de pildă „Spinetă” și „Xilofon”.

— Ia ascultă la spineta asta, mi-a poruncit mama, și a clinchețit la clape prima strofă din *În the Bleak Mid-Winter1.*

— E foarte impresionant, a trebuit să recunosc.

— A, e mai mult decât atât, o să-ți arăt. Și, următoarea jumătate de oră, mi-a demonstrat tot ce e în stare să facă drăcovenia. *We Three Kings*[44] [45] cu sau fără tobe, *We Three Kings* cu sau fără trombon și bași. Putea să cânte și pop, chitară și să accelereze tempo-ul.

— Pentru întâlnirile cu tinerii, mi-a explicat. O să facem și o formație, cum e *The Joystrings.*

A închis orga, după care s-a dat înapoi, ca s-o putem admira amândouă.

— Taburetul l-am primit gratis.

A arătat spre sculptura din pluș și melamină.

— Și primești și un exemplar legat în piele al cărții tale preferate de imnuri. Firește, eu am cerut să-mi îmbrace *The Redemption Hymnal.*

I-o îmbrăcaseră în piele de vițel, cu litere din foiță de aur și inițialele mamei pe cotor. Am încuviințat în semn că am luat act și am întrebat-o dacă putem bea un ceai.

---

[43] *Ascultați! Îngerii prin cânt vestesc,* imn religios pe text de Charles Wesley și muzică de Felix Mendelssohn (cantata *Festgesang an die Künstler,* scrisă cu ocazia aniversării a 400 de ani de la inventarea tipografiei de către Johann Gutenberg).

[44] *În toiul iernii celei triste,* text de Christina Rossetti (scris la cererea revistei *Scribner's Montbly,* cu ocazia Crăciunului), muzica Gustav T. Holst.

[45] *Noi, cei trei magi,* muzica și textul John H. Hopkins, Jr.

— Ai luat-o de la Societatea celor pierduți? am întrebat-o, gândindu-mă că nu-i exclus să fi proiectat ea însăși toate accesoriile. O clipă n-a zis nimic, după care am văzut că s-a îmbujorat. Mi-a spus că Societatea fusese desființată, că la pensiunea Morecambe fuseseră niște probleme cu niște fonduri dispărute dubios, și că Rev. Bone era un om distrus. Se pare că toți banii puși deoparte pentru misiunile pescarilor se duseseră pe datoriile la jocuri de noroc ale secretarului; profiturile obținute de pe urma abonamentelor noilor membri aduși de mama și din vânzarea articolelor religioase se duseseră pe întreținerea soției lui. Soție de care se despărțise. Femeia cu care locuia acum era prietena lui.

— Pompadour, a spus mama și-a scuipat. Auzi, trăia în pacat cu madama pompadour aia a lui.

Când s-a descoperit că Societatea e în pragul falimentului, mama a redactat o scrisoare vastei sale armate de membri, prin care le cerea fonduri și-i avertiza că Societatea nu va mai subzista mult timp. Răspunsul fusese copleșitor; începând de a doua zi dimineață, începuseră să sosească ordine poștale însoțite de scrisori de mulțumire pentru toată fericirea pe care îi ajutase să o trăiască, ani la rând. »îmi iau cu mine cartea de Revelații îmbrăcată în vinilin peste tot”, i-a scris o femeie. În cele din urmă, mama a vândut toate exemplarele rămase din *The Jim Reeves Devotional Selection* la jumătate de preț. Și-au acoperit datoriile și le-a mai rămas destul ca Rev. Bone să-și poată lua o scurtă vacanță în Colwyn Bay.

La pensiunea Morecambe, reclamațiile referitoare la supa îndoită cu apă și prosoapele neschimbate au atras după ele o inspecție a autorităților sanitare. Locul căzuse în paragină și celor care se ocupau de el li se poruncise să-l renoveze sau să-l închidă. Ca și cum asta n-ar fi fost de ajuns, mama descoperise o reclamă a lor în *Psychic Weekly,* prin care aceștia le ofereau celor îndurerați de decesul unei persoane dragi serviciile „celui mai renumit

clarvăzător din Morecambe”. Pensiunea începuse să organizeze ședințe de spiritism în fiecare vineri, în sala de biliard. Trebuia să plătești suplimentar și să renunți la masa de seară, pentru că mediumului nu-i plăcea să lucreze cu burta plină. Mama fusese atât de supărată, încât trimisese un articol foarte lung despre lucrătura diavolului la revista *Bând of Hope.* Mi l-a dat să-l citesc înainte de culcare.

— Ai destul de lucru, ca să nu te plictisești? am întrebat-o îngrijorată.

— Ți-am spus că am trecut pe electric, iar asta nu e valabil doar pentru salon.

Avea un aer misterios și n-a vrut să-mi spună mai multe. Am vorbit o vreme despre ce fac eu și de ce. Fără detalii, doar cât să simțim amândouă că facem un minim efort.

— Verișoară-ta s-a angajat la poliție, a zis veselă.

— Mă bucur.

— Da, și-a găsit un băiat (continuă să nu se uite la mine).

— Mă bucur.

— Întreabă de tine.

— Spune-i doar că n-am murit, ca să nu irosească banii pe o coroană.

Am hotărât că e timpul să mă duc la culcare.

— Nu uita asta, a ciripit mama, și mi-a aruncat articolul în brațe.

*

Sir Percival a ajuns la un castel minunat, clădit în piatră de munte și așezat pe panta unui deal. Când s-a apropiat de podul mobil, acesta s-a coborât spre el și a văzut păstrăvi înotând în canal. Calul îi e obosit. Sir Percival descalecă și pornesc împreună spre apă. De fiecare parte a meterezelor stă un pitic înarmat până-n dinți. Cei doi u salută pe cavaler, îi spun că e bine-venit, îi spun că înăuntru îl așteaptă cărneturi, cu care să-și refacă forțele. Unul îi ia calul, iar

celălalt îi arată calea. Sir Percival se trezește într-o încăpere placată în întregime cu lemn de stejar. Piticul îi urează somn ușor până la asfințit. Sir Percival se blestează pentru că a părăsit Masa Rotundă, că l-a părăsit pe rege, cu chipul lui îndurerat. În ultima sa noapte la Camelot, îl găsise pe Arthur plimbându-se prin grădină, iar Arthur plânsese ca un copil și îi zisese că nu-i poartă pică. Regele îi dăduse un șirag de clopoței pentru cal. În prima, a doua și a treia zi, Percival s-ar fi putut întoarce, încă se mai afla sub puterea vrăjii lui Merlin. În cea de-a patra zi, codrul devenise sălbatic și pustiu și nu știa unde se află și nici măcar ce îl adusese aici. Acum, Sir Percival se întinse în pat și adormi.

Visă la cina aceea, când se auziseră un pârâit și strigăte și tunet și, în mijlocul exploziei, intrase o rază de soare de șapte ori mai puternică decât lumina zilei. Fiecare dintre ei i-a văzut atunci pe ceilalți așa cum nu-i mai văzuse niciodată și au rămas cu toții fără glas. Apoi, în încăpere apăruse Sfântul Potir, acoperit cu brocart alb. Atunci și acolo își juraseră să pornească în căutarea lui și să nu aibă odihnă până când nu li se va înfățișa în toată splendoarea lui, iar Arthur rămăsese tăcut, privind pe fereastră.

Când s-a trezit Percival, soarele era la asfințit. Trebuie să se spele și să-și salute gazda. Avea să-i vorbească despre Potir, însă nu și despre motivul pentru care îl caută. Văzuse viziunea eroismului absolut și, pentru o clipă trecătoare, viziunea păcii absolute. O căuta din nou, pentru a-și regăsi echilibrul. Era un războinic ce tânjea după o viață tihnită, în care să cultive ierburi.

*

M-a trezit mama, cu o cană de ciocolată fierbinte și o listă de cumpărături. Urma să mă duc în centru, în locul ei; trebuia să-i scrie Pastorului Spratt. Zăpada se întărise, așa că prima oprire a trebuit s-o fac la Army and Navy, pentru o pereche de bocanci. Mai sigură pe picioare acum, m-am hotărât să-i fac o vizită doamnei Arkwright, la

prăvălia de insecticide. A sunat clopoțelul, iar ea și-a ridicat ochii de la praful pe care îl ambala în pungi. I-a luat aproape cinci minute să mă recunoască, după care s-a rezemat de tejghea și m-a bătut pe umăr.

— Bună ziua, am zis, ștergându-mă de praf pentru purici. Ce mai faceți?

— Mi-e silă și m-am săturat până peste cap, a zis, trăgându-și paltonul pe ea. Ești destul de mare acum ca să bei ceva la Cock and Whistle, nu? Am dat din cap că da și ea a pus tăblița pe ușă și m-a condus la cârciumă. Mama îmi spusese mereu că locul acesta, Cock and Whistle, e o speluncă plină de hoți și de preceptori. Acum, că o vedeam pentru prima oară, nu era nici pe departe atât de interesantă. Avea podea de linoleum și la bar se aflau câțiva moși scofâlciți. Doamna Arkwright m-a dus direct la separeu și a comandat două jumătăți de bere slabă.

— Ei, a zis, credeam c-ai șters-o definitiv.

— Am venit doar de Crăciun.

Ea a pufnit din nas.

— Ești fraieră că te-ai întors. Locu' ăsta e o nenorocită de groapă de gunoi, e mort.

— Nu merge treaba?

— Merge din părți. E din cauza la blestemata aia de încălzire centrală. Nu poți s-o instalezi fără hidroizolare, și asta curăță toate gâzele. Am făcut plângere și am încercat să obțin

0 compensație, dar ei zic că ăsta-i progresul și c-ar trebui să mă concentrez asupra animalelor de companie.

— Și nu puteți face asta?

Doamna Arkwright a izbit cu pumnul în masă.

— Nu pot, fir-ar al dracu', li s-a urcat la cap la toți, sunt numai cu nasul pe sus și nu dă bine să-i vadă cineva în vreo prăvălie de insecticide. Și-n plus, tu știi că eu nu prea sufăr javrele alea mici. Și

n-am de gând să-mi fac un blestemat de salon de pudeli, dracii să-i ia.

Am întrebat-o când au început toate astea și cum.

— Băile, a zis ea posomorâtă. Băile sunt de vină.

Se pare că primăria înțelesese într-un final că locuințele de lângă fabrică nu sunt ceea ce trebuie să fie. Și alocaseră mari sume de bani pentru îmbunătățiri esențiale. Fiecărei case lipite de zidul fabricii, în care locuiau câte două familii,

1 se construise câte o baie.

— După băi, vor toți încălzire centrală și pudeli, a tunat doamna Arkwright. Știm cu toții ce-ți face încălzirea centrală. Îți uscă seva din corp, nu-i așa? Era foarte amărâtă; protejase comunitatea vreme de atâția ani, și iată cum o răsplătea aceasta. Investise în pesticidele de ultimă generație, dăduse sfaturi la orice oră din zi și din noapte și muncise din greu să-și mențină stocurile necesare de importuri străine.

— Nu-i dăunător pe lume pe care să nu-l recunosc imediat, mi-a zis mândră.

— Și ce-o să faceți?

S-a uitat la mine, apoi în jur, după care și-a dus degetul la buze. Trebuia să-i promit că nu suflu o vorbă. Avea niște economii și-și pusese bine toate câștigurile de la bingo. Avea să emigreze.

Eram fascinată. Nu fusese în viața ei dincolo de Blackpool.

— Și unde vă duceți?

— La Torremolinos.

— Poftim?

— Da, am făcut rost de niște pliante și am găsit o vilă acolo. O să vând jucării de pluș turiștilor. O să fie bucuroși să le cumpere de la cineva care vorbește engleza.

În timp ce ea își derula în minte scenariul noii sale vieți, m-am gândit la cât costă vila, avionul, marfa, întreținerea și celelalte

costuri zilnice. Ea turuia despre cum învață de șase luni spaniolă dintr-o carte și de la un curs seral din Rishton, la care se duce de două ori pe săptămână.

— Aveți destui bani? nu m-am putut abține să n-o întreb.

— Nu chiar. De-asta trebuie să-mi dau foc la prăvălie.

M-a privit cu atenție, după care mi-a adus aminte că am promis să nu zic nici un cuvânt.

— Dacă-mi dai adresa ta, o să-ți trimit un exemplar din ziarul în care o să apară anunțul.

Se gândise în amănunt la tot: fitil cu aprindere lentă, multe inflamabile. Hotărâse să-și pună planul în aplicare în seara în care era plecată la curs, ca să nu fie acasă. Mobila oricum nu voia s-o ia cu ea, iar hainele erau ușor de înlocuit cu unele noi. Actele și lucrurile de valoare și le depozitase la bancă, într-un seif. Însă va aștepta să treacă perioada Crăciunului.

— Nu vreau să-i răpesc pe bieții pompieri din sânul familiilor lor.

Ne-am terminat băuturile și am lăsat-o așa cum am găsit-o, ambalând praf de purici în pungi.

Am cumpărat carnea tocată și ceapa și am constatat că snack-barul Trickett se afla în același loc și servea aceleași produse. Ochelarii lui Betty erau și acum bandajați cu leucoplast, după atâția ani din ziua aia în care Mona își scăpase burgerii de vită pe ei. Nu știa cine sunt și n-aveam chef să-i aduc aminte. Începeam să mă întreb dacă fusesem cu adevărat plecată. Mama mă trata ca întotdeauna; îmi remarcase, oare, absența? își amintea măcar de ce-am plecat? Am o teorie conform căreia, ori de câte ori iei o decizie importantă, partea din tine rămasă în urma ta continuă viața pe care ai fi avut-o dacă ai fi rămas. Unii oameni au câmpuri magnetice extrem de puternice, iar unii se recreează în totalitate în afara trupului lor. Nu e o fantezie de-a mea, chiar așa se întâmplă. Dacă o olăriță are o idee, o transformă într-un vas de lut care există separat

de ea, în propria lui viață, separată. Ea face uz de o substanță fizică pentru a-și întrupa gândurile. Dacă eu folosesc o substanță metafizică pentru a-mi întrupa gândurile, e posibil ca, la un moment dat, eu să mă aflu într-un loc, unde să influențez un anumit număr de lucruri, exact ca olărița, iar vasul ei de lut să aibă o anumită influență în anumite locuri. Există posibilitatea ca eu să nu mă aflu aici deloc și ca toate părțile ce mă compun, unele mergând în sensul alegerilor pe care le-am făcut, iar altele în cel al opțiunilor pe care nu le-am urmat, să intre în contradicție unele cu altele. Să continui să fiu o misionară evanghelică din nordul țării, dar și persoana care a fugit. Poate că, o vreme, aceste două întrupări ale sinelui meu s-au amestecat una cu alta. Nu m-am dus nici înainte în timp, nici înapoi, ci am traversat timpul în diagonală, către ceea ce aș fi putut deveni, dacă aș fi lăsat scenariul să se desfășoare.

— Ți-ai vărsat ceaiul, a sărit Betty indignată. Așa că i-am dat dublu și am plecat.

Nu m-am dus direct acasă, ci sus, pe deal. Din cauza vremii neprietenoase, nu mai era nici țipenie. Dacă aș fi locuit și acum aici, aș fi fost și eu în casă. Dar un vizitator are dreptul să se poarte nebunește. Am urcat până în vârf, de unde se vedea perfect zăpada plutind în cerc și așternându-se deasupra orașului, până când l-a acoperit de tot. În spatele meu, nu se mai vedea nimic. Aș fi putut ține o predică impresionantă acum…"Păcatele mele atârnau asupră-mi precum un nor greu, însă El mi le-a șters și m-a eliberat…", genul ăsta de chestie. Dar unde e Cel de Sus acum, când cerul e plin de cosmonauți și Dumnezeu a fost detronat? Mi-e dor de Dumnezeu. Mi-e dor să știu că există cineva care îmi e loial sută la sută. Din punctul meu de vedere, Dumnezeu nu m-a trădat. Slujbașii lui, da, însă ei sunt făcuți să trădeze. Mi-e dor de Dumnezeu, cel care îmi era prieten. Nici măcar nu știu dacă El există, însă știu că, dacă Dumnezeu este modelul nostru afectiv,

foarte puțini oameni se pot ridica la înălțimea Lui. Mă gândesc uneori că, poate într-o zi, acest lucru ar putea fi posibil, și acea fracțiune de secundă în care am avut acest gând mi-a pus mintea și sufletul în mișcare și m-a făcut să doresc să încerc să găsesc echilibrul între cer și pământ. Dacă slujbașii Săi nu s-ar fi grăbit să ne despartă, poate că aș fi fost dezamăgită, poate că aș fi aruncat brocartul cel alb pentru o farfurie cu supă. Așa cum stau lucrurile, nu mă pot hotărî, îmi doresc pe cineva care să fie aspru la nevoie și care să mă iubească până la moarte și care să știe că dragostea e la fel de puternică precum moartea și să fie de partea mea toată viața. Îmi doresc pe cineva care să mă distrugă și să se lase distrus de către mine. Sunt multe forme de dragoste și afecțiune; unii își pot petrece toată viața împreună, fără să-și știe numele unul altuia. Să dai un nume e un proces dificil, care ia mult timp; numele trebuie să dea seama de esență și înseamnă putere. Însă cine te cheamă acasă în nopțile de nebunie? Doar cel sau cea care îți știe numele. Dragostea romantică a fost diluată și turnată în ediții broșate și a vândut milioane și milioane de exemplare. Undeva, ea încă mai există, în forma ei originală, scrisă pe tăblițe de piatră. Aș putea să traversez mările, să sufăr de insolație și să dăruiesc tot ce am, însă nu pentru un bărbat, pentru că ei vor doar să distrugă, nu și să fie distruși. Din acest motiv, ei nu pot avea nici o legătură cu dragostea romantică. Există, firește, și excepții, și sper că acele persoane sunt fericite.

Mă sperie foarte tare necunoscutul necesităților mele. Nu știu cât sunt de uriașe și cât de înalte, ce știu sigur e că încă nu mi le-am împlinit. Dacă vrei să afli circumferința unei picături de ulei, poți apela la praf de licopodium. Asta am nevoie să găsesc. Un tub de praf de licopodium, pe care să-l presar pe nevoile mele și să aflu cât sunt de mari. Apoi, când voi întâlni pe cineva, îi voi pune în față foile cu rezultatul experimentului meu, să știe exact la ce se înhamă. Doar că nevoile mele ar putea avea o rată de creștere pe care n-o pot

măsura sau s-ar putea preschimba în altceva sau ar putea dispărea. Singurul lucru de care sunt sigură e că nu vreau să fiu trădată, însă e foarte greu să spui asta ferm din start, la începutul unei relații. E un cuvânt pe care lumea nu-l folosește prea des, ceea ce mă cam bulversează, pentru că există multe tipuri de infidelitate, însă trădarea e trădare oriunde ar fi. Prin trădare înțeleg promisiunea că vei fi de partea cuiva, după care să fii de partea altcuiva.

De aici, de pe partea asta a dealului, acolo unde se povârnește spre stâncă, se poate vedea zona în care stătea Melanie. Ne-am reîntâlnit întâmplător, în cel de-al doilea an de la plecarea mea de acasă; împingea un cărucior. Dacă înainte era senină până la bovinism, acum era aproape o legumă. Mă uitam la ea și nu pricepeam cum de avusesem o relație cu această ființă; și totuși, când mă părăsise prima dată, crezusem că am să mor, atât de otrăvit îmi era sângele. N-o putusem uita. Acum, părea că a uitat totul. Îmi venea s-o zgâlțâi bine, să mă dezbrac de toate hainele în mijlocul drumului și să strig: „îți amintești de corpul ăsta?” Timpul e un mare ucigaș; oamenii uită, se plictisesc, îmbătrânesc, pleacă. Mi-a zis că, oricum, istoric vorbind, nu se întâmplaseră prea multe lucruri între noi. Însă istoria e o sfoară plină de noduri, iar lucrul cel mai bun pe care îl poți face e să o admiri și, poate, să mai faci și tu vreo câteva noduri. Istoria e un hamac în care să te legeni și un joc pe care să-l joci. Un joc de-a sfoara. Melanie mi-a zis că toate aceste sentimente pe care le avusese odată pentru mine muriseră. Lucrurile moarte au ceva seducător. Ce e mort poate fi maltratat, schimbat și recolorat. N-o să se plângă. Atunci, ea a râs și a zis că probabil fiecare dintre noi are o perspectivă diferită asupra celor întâmplate…A râs iar și a zis că povestea pe care i-o spun eu este una foarte frumoasă, însă viziunea ei era una nudă și consta în faptele ca atare. A zis că speră că n-am păstrat nici o scrisoare, că e prostie să te agăți de lucruri care n-au nici o semnificație. Ca și cum

scrisorile și fotografiile ar face lucrurile mai reale și mai periculoase. I-am spus că n-am nevoie de scrisorile ei ca să-mi aduc aminte ce s-a întâmplat. După care ea a devenit absentă și a început să vorbească despre vreme, despre starea drumurilor și despre prețul tot mai crescut al hranei pentru bebeluși.

M-a întrebat cu ce mă ocup și aș fi vrut să-i spun că sacrific plozi nou-născuți de pe vârful Pendle Hill sau că dau o mână de ajutor la comerțul cu sclavi albi. Orice, doar ca s-o scot din minți. Și totuși, în felul ei, era fericită. Renunțaseră la carne, era din nou gravidă și așa mai departe. Începuse chiar să corespondeze cu mama. Lucraseră împreună la prima misiune de ajutorare a persoanelor de culoare organizată de municipalitate. Mama își golise Bufetul de Război de conserve de ananas, fiind convinsă că asta mănâncă ei. Mai mult decât atât, colindase casele enoriașilor și strânsese pături, ca să nu le fie frig. Când primul pastor de culoare a venit la ușa ei, a încercat să-i explice importanța sosului cu pătrunjel. Mai târziu, a aflat că acesta își petrecuse cea mai mare parte a vieții în Huli. Melanie, care încă mai credea că într-o zi va deveni misionară, se ocupase de această situație delicată cum putuse ea mai bine, însă fusese total depășită. Și, cât durase misiunea, toată lumea trebuise să se mulțumească doar cu jambon cu ananas, tartă cu ananas, pui cu sos de ananas, ananas bucăți, ananas felii. „La urma urmei, a zis mama filozofic, portocalele nu-s singurele fructe."

Se întunecase când am coborât dealul, și fuiori de zăpadă mi se lipeau de față. M-am gândit la cățea și m-a apucat brusc o tristețe copleșitoare; tristețe pentru moartea ei, pentru toate morțile inevitabil legate de schimbare. Nu există nici o alegere care să nu implice și o pierdere. Însă cățeaua a fost îngropată în pământ curat, iar lucrurile pe care le îngropasem începeau să iasă la lumină singure; temeri umede și gânduri periculoase și umbre pe care le-am lăsat deoparte, pentru clipe mai potrivite. Nu le-am putut pune

deoparte pentru totdeauna, întotdeauna va veni o zi când nu le vei mai putea ignora. Însă nu toate locurile întunecate au nevoie de lumină, nu trebuie să uit asta.

Când am intrat în casă, mama avea căști la urechi și nota de zor ceva pe o bucată de hârtie. În fața ei se afla un aparat de radio impozant. Am bătut-o ușor pe umăr.

— Puteam să fac infarct din cauza ta, a sărit ea, răsucind de butoane în sus și în jos. Nu pot să vorbesc acum, sunt pe recepție.

— Pe ce recepție?

— Mi se transmit rapoartele.

Și-a aranjat mai bine căștile pe urechi și a început să scrie din nou. Abia o oră mai târziu am putut, în fine, să mă înțeleg cu ea. Ne-am așezat la masă și-am mâncat câte o farfurie cu risotto cu carne de vacă Vesta și am aflat la ce s-a referit exact când a zis că a trecut pe electric. Vechiului ei radiou îi pocnise din senin o galenă, ceea ce însemna adio *World Service.* Fugise repede la magazin cu carnetul de cecuri, ca să găsească o alternativă, și văzuse o reclamă care te îndemna să-ți construiești singur radioul CB[46]. Îl cumpărase, împreună cu cel mai ieftin tranzistor cu care se putea descurca. Era o extravaganță, însă *Societatea* tocmai falimentase și avea nevoie de ceva care să-i ocupe mintea. A zis că fusese foarte dificil, însă cu toate astea, o făcuse, iar acum fie vorbea în mod regulat cu creștinii din întreaga Anglie, fie asculta radioul. Existau deja planuri pentru o viitoare adunare și o broșură pentru ascultătorii credincioși.

— E voia Domnului, a zis, așa că nu mă bate la cap când vezi că am treabă.

O fi fost zăpada, mâncarea sau imposibilitatea vieții mele aceea care mă făcea să sper că mă voi culca și mă voi trezi cu trecutul

[46] *Citizens Band,* aparat ce transmite și recepționează semnale radio în cadrul unei anumite benzi de frecvență. Sistem privat de comunicare radio construit în jurul unui asemenea aparat.

intact. Se pare că alergasem într-un mare cerc și mă reîntâlnisem pe mine, la linia de start.

Sir Percival a rămas pe scaunul lui îngust mult după ce gazda lui s-a dus la culcare. Și-a examinat nedumerit mâinile, la lumina arzătoare a torței. O mână era ciudată, sigură și fermă. Mâna lui cea blândă și plină de considerație. Mâna cu care hrănea câinele sau sugruma diavolii. Cealaltă mână părea subnutrită. O mână golașă, plină de întrebări, neutră, neplăcută. O mână speriată, dar care era, în același timp, cea care restabilea echilibrul. În noaptea aceea, Percival se înfuriase. Călătoria lui părea inutilă, iar el se simțise păcălit Gazda lui îl întrebase de ce a plecat, fără să vrea de fapt să asculte, presupunând că avusese el motivele lui, fie că regele era nebun, ori Masa Rotundă distrusă. Percival rămăsese tăcut. Plecase pentru binele său, și atât. În ziua aceea, se gândise să se întoarcă. Se simțea tras înapoi ca o bobină de bumbac, așa că amețise și voia să se lase în voia firului și să se trezească înconjurat de lucruri dragi. În noaptea aceea, a visat că e un păianjen care atârnă de un stejar uriaș, aproape până jos. Apoi a venit un corb și a zburat drept prin plasa lui, așa că a căzut de sus, de unde era, și s-a făcut nevăzut cât ai clipi.

*

Când m-am trezit a doua zi dimineață, soarele se chinuia să iasă printre norii de zăpadă, dincolo de geamul prăfuit. Casa era extrem de tăcută. De obicei, mama punea muzică și o auzeam cântând și pe ea sau exersând la o nouă armonie, începuse să călătorească împreună cu Pastorul Finch și drăcovenia lui de microbuz, ori de câte ori el se afla în zonă. Simțea că are multă experiență și că le-ar fi de mare ajutor altor părinți nefericiți, cu copii posedați de diavol. Începuse să-și facă un soi de ghid de prim-ajutor pentru cei al căror spirit era tulburat. Ce să nu facă, pe cine să contacteze, ce pasaje din Biblie să citească. Și, firește, corului îi plăcea să-și înregistreze

muzica pe benzi audio, ca să îndepărteze diavolul prin cânt. Cele mai multe melodii erau creația Pastorului Finch. Eram bucuroasă că are o preocupare, însă nu la fel de bucuroasă de faptul că în ghid erau enumerate, punct cu punct, propriile mele păcate. Măcar bine că nu lipise și poza mea de pașaport, ca să-i avertizeze pe cei din nord-vest să-și țină fiicele sub cheie de spaima mea.

Am rămas cu ei până după Crăciun. Obligată să urmăresc nesfârșite programe despre Nașterea Domnului și să mănânc plăcințele cu carne cu doamna White, care era atât de stresată, că nu se mai putea opri din sughiț.

— Jack, adă sărurile, a poruncit mama, strângând-o pe doamna White de nas până i l-a învinețit. Sărurile n-au avut nici un efect, iar doamna White a trebuit să fie dusă la stația de autobuz, ținută de braț de tata.

— E numai și numai din vina ta, a bombănit mama. Tocmai în ajunul Crăciunului.

După care s-a dus în sufragerie să ia o gură de porto și să tragă cu ochiul la cadourile de Crăciun. Ardea de nerăbdare să-și deschidă cadourile, deși era abia ora unsprezece.

Am hotărât să jucăm Beetle, ca să treacă timpul mai ușor.

— Ai trișat, a exclamat mama, în clipa în care am potrivit ultimul piciorуș roșu pe insecta mea. Să nu ai niciodată încredere într-un păcătos.

— Bine, mai jucăm o dată.

Și asta am și făcut, până la douăsprezece fără cinci fix, când mama a sărit brusc în picioare și a dat drumul la radio, ca să audă Big Benul.

— Ia-ți paharul, a țipat, și mi l-a umplut cu limonadă și un deget de porto. Crăciun fericit, Domnul fie lăudat, așa, acum hai să vedem ce-a primit fiecare!

Și s-a năpustit la grămada de sub brad.

— Ia uite, ai dat îngerul jos, m-am tânguit.

Ea l-a pus repede cu susul în jos, în timp ce cu o mână continua să rupă ambalajul pachetului.

— E de la Pastorul Spratt, a zis nerăbdătoare. Eu am încuviințat, întrebându-mă ce Dumnezeu o fi chestia aia și cum de putuse trece fără probleme prin vamă.

— Iiii, uite, a țipat.

Era o labă de elefant, cu un capac deasupra. A șovăit o clipă, apoi a dat capacul într-o parte. Era o Cutie de Promisiuni; două straturi de stiluri micuțe de hârtie, fiecare cu câte un verset din Scriptură. Mama avea lacrimi în ochi în clipa în care a așezat-o cu grijă pe servantă.

— Ce e asta, de la tanti Maud? am întrebat, ridicând un obiect greu și lung.

— Ei, probabil o fi o sabie, știi cum e ea.

Mama și-a lovit ușor tâmplele.

— Ăsta vreau să știu ce e, de la taică-tu.

Era plat și nu prea frumos împachetat. L-a desfăcut cu grijă și în fața noastră a apărut o praștie. Nu mi-a venit să cred.

— Da' de ce ți-a luat tata o praștie?

— Eu l-am rugat, vreau să scap de mâțele alea de vizavi.

Și mi-a spus că a încercat în toate felurile, de la rugăminți cu frumosul, la amenințări. Însă ele continuau să facă pipi în voie pe trandafirii ei de expoziție. Acum avea să le dea câte una bine țintită cu mazăre uscată. Am clătinat din cap, neștiind cum să-i spun că eu nu i-am cumpărat decât o jachetă…

Următoarele câteva zile nu i-am văzut prea des; erau la biserică. Cumplita veste i-a parvenit mamei abia cu prima scrisoare de după Crăciun. Era, din nou, vorba despre pensiunea Morecambe, sau, mai degrabă, despre proprietara ei, doamna Butler.

— Asta e clar o treabă de competența Pastorului Finch, a zis mama, trăgându-și pe ea paltonul, ca să se ducă la cabina telefonică.

Imediat ce a plecat, am luat scrisoarea. Se pare că doamna Butler, deprimată de scăderea vertiginoasă a numărului de clienți și frustrată de sâcâielile permanente ale inspectorilor de la sanepid, căzuse în patima băuturii. Lucru și mai important, se angajase ca directoare la un azil de bătrâni din localitate. Acolo, căzuse în mrejele unui individ carismatic, care fusese odinioară exorcistul oficial al episcopului din Bermuda. Acesta fusese dat afară în împrejurări misterioase, pentru o anume ofensă al cărei nume nu poate fi rostit, săvârșită cu soția diaconului. Întors în Anglia și în siguranță, în brațele îmbibate de alcool ale doamnei Butler, el o convinsese să îl lase să practice voodoo pe unii dintre pacienții ei mai senili. Fusese prins de o soră de noapte.

Imaginați-vă ce era în sufletul mamei mele: Societatea pentru cei pierduți fusese o lovitură amară, pensiunea Morecambe un șoc cumplit, însă aceasta fusese ultima picătură. Am privit focul, așteptând să se întoarcă acasă. Familiile, cele adevărate, sunt scaune și mese și numărul adecvat de cești, însă eu nu aveam nici o posibilitate de a mă alătura vreuneia, și nici de a renunța la a mea; îmi legase un fir de un nasture, de care mă putea trage oricând voia. Cunoșteam o femeie, într-un alt loc. Poate că ea avea să mă salveze. Dar dacă dormea? Dacă mergea ca o somnambulă pe lângă mine și eu nu știusem niciodată? Atunci, s-a auzit ușa din spate trântindu-se și mama a intrat vijelios aducând cu ea o pală de vânt, nodul de la basma i se ridicase până sus, la obraz, ca o gușă enormă, cu imprimeu.

— Ce balamuc, a strigat, aruncând scrisoarea în foc. Dacă mă mai gândesc mult la idioții ăștia, o să-mi pierd transmisiunea. Adu-mi căștile.

I-am întins căștile, iar ea și-a potrivit microfonul.

— Aici *Kindly Light*[47] cheamă Manchester, vă aud Manchester, aici *Kindly Light*.

[47] *Lumina cea blândă.*

Cuprins